

Постійна комісія
Хмельницької обласної ради
з питань реалізації
національної стратегії
ветеранської політики

ВЕТЕРАНСЬКА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ІНСТРУМЕНТИ ЕФЕКТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ, НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ І МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ

постійної комісії Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної
стратегії ветеранської політики

м. Хмельницький

ЗМІСТ

I. Засади, структура та програми ветеранської політики на національному і регіональному рівнях

1. Національна стратегія з питань ветеранської політики на період 2030 року
2. Проект програми дій уряду на 2025-2026 роки
3. Актуальна інформація Мінвет
4. Наявні бар'єри у забезпеченні соціальних гарантій ветеранів
5. Суб'єкти реалізації ветеранської політики на рівні регіону. Регіональні і місцеві програми
6. Типова схема оцінки системи супроводу ветеранів в регіоні
7. Алгоритм організації і контролю виконання ключових напрямків ветеранських потреб на прикладі організації відпочинку та оздоровлення категорій дітей, що належать до ветеранської політики.....

II. Постійна комісія Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики

1. Створення комісія Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики
2. Склад комісії та контакти для взаємодії
3. Функціональне спрямування комісія Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики
4. Результати роботи комісії Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики

III. Ветеранська політика на місцях: засади, форми способи та реалізації

1. Принципи впровадження ветеранської політики на місцях
2. Ключові елементи ветеранської політики, що потребують постійної актуалізації та активізації
3. Актуалізація реальної кількості ветеранів у трирівневій моделі громада-район-область
4. Порядок організації взаємодії суб'єктів реалізації ветеранської політики в ОТГ
5. Створення та організація роботи постійно діючої комісії в органах місцевого самоврядування
6. Додаток 1. Проект подання.
7. Додаток 2. Проект пояснювальної записки.
8. Додаток 3. Проект положення про комісію з ветеранської політики.
9. Додаток 4. Проект типового плану роботи.
10. Додаток 5. Проект рішення.

IV. Функціонування системи супроводу ветеранів в територіальних громадах: важливі аспекти та актуальні фокуси

1. Функціонування системи фахівців супроводу ветеранів у громадах,.....
2. Підготовка фахівців супроводу ветеранів,.....
3. Сертифікатна програма організації роботи фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.....
4. Основні функціональні обов'язки фахівця супроводу ветеранів
5. Основний принцип ефективної роботи фахівця супроводу ветеранів
6. Карта обліку потреб ветерана
7. Алгоритм співпраці фахівців супроводу ветеранів та соціальних працівників ТЦК і СП
8. Нормативно-правова база

V. Актуальні напрямки реалізації ветеранської політики в територіальних громадах

1. Суб'єкти реалізації ветеранської політики в громадах
2. Ветеранські слухання як ефективний інструмент ветеранської політики в територіальних громадах
 - Загальні положення
 - Організація слухань
 - Підготовка слухань
 - Проведення слухань
 - Результати слухань
 - Заключні положення
 - Організаційно-уточнюючі питання
 - Типові питання для обговорення
3. Навчання електронній грамоті ветеранів та членів їх сімей (mva.gov.ua eveteran.gov.ua guide.diia.gov.ua Дія Ветеран про).....
4. Матриця прав, пільг, гарантій та компенсацій основних законів з питань соціального захисту
5. Організація ветеранських просторів та хабів
6. Психологічний супровід ветеранів та членів їх сімей в громадах
7. Актуальні питання організації надання правничої допомоги ветеранам війни та демобілізованим особам
8. Маршрут працевлаштування ветеранів та членів їх родин в громаді
9. Фізична культура та спорт для ветеранів в громадах
10. "Спас" як приклад універсального вирішення питань реабілітації ветеранів і національно-патріотичного виховання в громаді
11. Арт-терапія як один із інструментів реадaptaції та реінтеграції ветеранів в цивільне життя
12. Програма лояльності в регіоні і громадах
13. Меморіальне вшанування, національно-патріотичне виховання молоді як важливий елемент ветеранської політики.....

VI. Концепція розробки єдиної цифрової системи "Супровід"

I. Засади, структура та програми ветеранської політики на національному і регіональному рівнях

Національна стратегія з питань ветеранської політики на період до 2030 року

Мета стратегії: створення ефективної системи підтримки ветеранів та членів їхніх сімей, що сприятиме їхній реадaptaції і реалізації прав, соціальній реінтеграції та економічній активності

Основні напрямки політики

1 Інституційна трансформація:

✓ Створення системи управління ветеранською політикою на національному та місцевому рівнях.

2 Надання послуг:

✓ Доступ до медичної, психологічної, правової допомоги.

✓ Впровадження єдиного вікна для надання послуг ветеранам.

✓ Розвиток електронних сервісів (е-ветеран, реєстр ветеранів).

3 Психологічна підтримка та реабілітація:

✓ Розширення програм психологічної допомоги.

✓ Підвищення кваліфікації фахівців із ветеранських питань.

4 Освіта та працевлаштування:

✓ Професійна перепідготовка та перекваліфікація.

✓ Стимулювання роботодавців до працевлаштування ветеранів.

✓ Підтримка ветеранського підприємництва.

5 Житлове забезпечення:

✓ Прозоре надання житла або компенсаційних механізмів.

6 Вшанування та інтеграція в суспільство:

✓ Суспільне визнання, популяризація ветеранських історій.

✓ Вшанування загиблих, підтримка родин.

18 серпня презентовано **Проект Програми дій Уряду на 2025–2026 роки**

Проект Програми дій Уряду ґрунтується на чотирьох стратегічних напрямках: безпека, економіка, гідність та відновлення. На їх основі сформовано 12 ключових пріоритетів, що містять конкретні плани реалізації та критерії оцінки ефективності.

Одним із центральних напрямів є **Ветеранська політика**. Для Міністерства у справах ветеранів визначені завдання:

- **Підготовка та ухвалення Кодексу законів про Захисників і Захисниць державності та незалежності України.** Він упорядкує чинне законодавство, щоб ветерани, ветеранки та їхні родини могли легко орієнтуватися у своїх правах і гарантіях. Кодекс також уніфікує норми, усуне суперечності й спростить правозастосування.
- **Цифрова екосистема для ветеранів.** Насамперед, розширення можливостей “Ветеран Pro” у застосунку Дія. Планується додати нові функції — від пошуку стоматологічних клінік і протезних центрів до оформлення компенсацій за автострахування. Це дозволить значно скоротити бюрократію та забезпечити доступність послуг онлайн.
- **Послуги офлайн:**
 - **У кожній громаді - фахівці супроводу.** До кінця року у громадах працюватиме 3 000 фахівців, які нададуть 500 тисяч послуг супроводу і заходів підтримки.
 - **У кожному регіоні - ветеранські простори.** Розгортання мережі сучасних мультифункціональних просторів, де ветерани зможуть отримати медико-психологічну, адміністративну, освітню та культурну підтримку “під одним дахом”. Вже до кінця 2025 року планується відкрити перші 7 таких просторів

Проект Програми дій Уряду на 2025–2026 роки

- **Єдина урядова програма Ветеран.Житло**
 - Нові підходи до «Оселі для ветеранів
 - Продовження субвенцій для ветеранів з інвалідністю
- **Здоров'я - пріоритет при поверненні до цивільного життя і надалі**
 - Стандартні маршрути + індивідуальні потреби
 - Послуги для особливих потреб: адаптація для тих, хто втратив зір; розширена паліативна допомога; лікування залежностей; відновлення після опіків і рубців
 - Розширені пакети НСЗУ
 - Ментальне здоров'я
 - Ветеранський спорт - держава фінансуватиме гранти на розвиток спортивної інфраструктури (по 600 000 грн на проєкт)
- **Програми підтримки ветеранів у використанні авто**
 - Переобладнання автомобілів під потреби ветеранів із інвалідністю
 - Компенсація 50% вартості автоцивілки.
- **Розвиток спроможності**
 - Освіта та перекваліфікація
 - Єдина урядова програма «Ветеран.Робота»
 - Єдина урядова програма «Ветеран.Підприємництво» - на ветеранські бізнеси заплановано не менше 600 грантів (по 500 000 грн і більше)
- **Меморіалізація загиблих**
 - Запроваджуємо систему меморіалізації та гідні місця поховання загиблих

Детальніше про Проєкт Програми дій Уряду можна дізнатися на спеціальному сайті: <https://priorities.gov.ua>

Міністерство у справах
ветеранів України

25.08.2025 року уряд ухвалив 11 важливих рішень на підтримку ветеранів, ветеранок та їхніх сімей

Уряд схвалив, восени очікується ухвалення цих законопроектів Верховною Радою України:

Законопроект **“Про основні засади державної ветеранської політики щодо ветеранів/ветеранок”**

Він фактично оновлює застарілий закон про статус ветеранів війни. Законопроект враховує сучасні реалії та визначає статуси ветеранів і їхніх родин, гарантує медичну, освітню, соціальну й правову підтримку. Водночас усі чинні пільги та документи залишаються дійсними.

Номер, дата реєстрації: 13696 від 25.08.2025 року

Законопроект **“Про осіб, які залучалися до забезпечення проведення заходів, спрямованих на захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України”**

Унормовує статус і права громадян, які виконували завдання з підтримки обороноздатності держави, але безпосередньо не брали участі у бойових діях, адже їх віднесення до ветеранів не відповідає принципам об'єктивності та справедливості, й певним чином знецінює внесок військовослужбовців.

Законопроект **“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місць поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України”**

Запроваджує єдині стандарти облаштування й утримання військових поховань та створення військових меморіальних кладовищ у регіонах України.

Також Уряд ухвалив наступні рішення щодо надання медичних послуг:

- Затвердив **запуск програми адаптації** для ветеранів і ветеранок, які втратили зір
- Спростив **доступ до засобів реабілітації** — крісел колісних, білих тростин та інших спецзасобів
- Підтримав **право на безоплатне стоматологічне лікування** іноземних військових, які воюють чи воювали у складі ЗСУ

Окремо КМУ затвердив порядок компенсації державою **50% автоцивілки** для ветеранів й ветеранок та людей з інвалідністю внаслідок війни.

Також Уряд визначив **механізм взаємодії фахівців із супроводу ветеранів війни із службою супроводу військовослужбовців**, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей.

Кабінет міністрів подав до Верховної Ради законопроект 13696 «Про основні засади державної ветеранської політики щодо ветеранів/ветеранок, які брали участь у відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України».

Документ має на меті закріпити на законодавчому рівні цілі, завдання та принципи державної ветеранської політики, визначити правовий статус ветеранів і ветеранок, їхніх родин, а також членів сімей загиблих Захисників та Захисниць України. Законопроект встановлює види підтримки, які держава гарантує цим категоріям громадян для забезпечення їх гідного життя та суспільної поваги. Серед ключових положень:

- визначення мети, завдань і принципів державної ветеранської політики;
- окреслення повноважень органів влади у сфері її реалізації;
- створення національної системи моніторингу та прогнозування; унормування статусів ветеранів, членів їхніх сімей та сімей загиблих воїнів;
- встановлення правил підтвердження статусу та підстав для відмови чи позбавлення права на підтримку;
- гарантії державної підтримки у сферах охорони здоров'я, освіти, працевлаштування, соціального захисту, житлових прав, а також розвиток ветеранського підприємництва;
- увічнення пам'яті загиблих Захисників та створення ветеранських просторів;
- визначення механізмів міжнародного співробітництва у сфері ветеранської політики.

Законопроект також передбачає фінансове забезпечення ветеранської політики за рахунок державного бюджету.

Наявні бар'єри у забезпеченні соціальних гарантій ветерана

Фрагментація послуг

Близько 11 державних реєстрів, з них 4 МО, понад 20 відомств та 100+ видів допомоги розпорошені між різними державними інституціями.

Відсутність джерел єдиної інформації

60% ветеранів не можуть знайти необхідні дані про свої права та можливості. Згідно опитування про джерела інформації про права, пільги і можливості відповіді виглядають так : соціальні мережі – 41,7%, застосунок "Дія" – 37,7%, фахівець із супроводу ветеранів й демобілізованих осіб – 4,4% і волонтерські та ветеранські організації – 3,7%.

Бюрократія та черги

На запитання, з якими перешкодами зіштовхуються ветерани й ветеранки, які ускладнюють доступ до державної допомоги, 29,8% відповіли, що це черги та надмірна бюрократія, 16,1% - необхідність збирати довідки з різних установ, 15,1% - брак зрозумілої та доступної інформації про послуги і 13,1% - відсутність єдиного алгоритму оформлення пільг. [Опитування](#).

Обмежений доступ

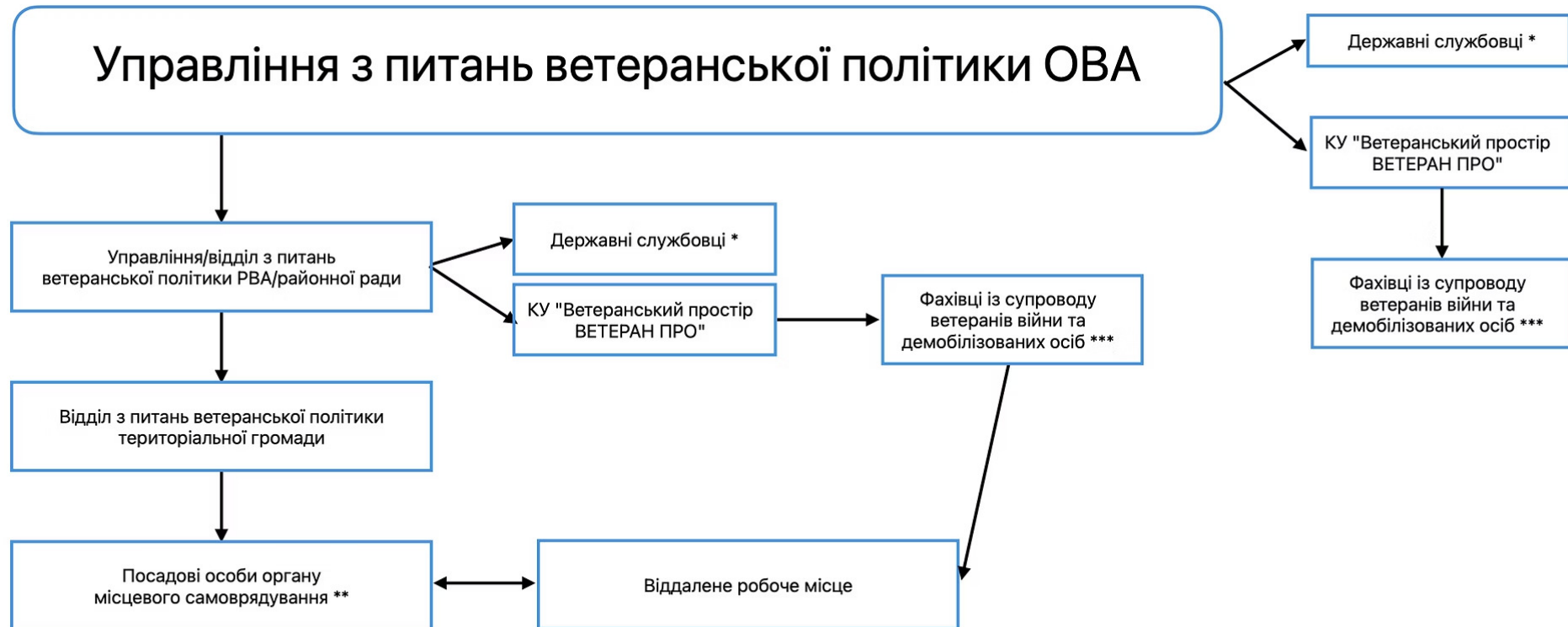
Відсутність логічної та доступної інфраструктури з реалізації статусу ветерана. Не розвинута система ФСВ. Відсутність програм навчання електронній грамоті при тотальній цифровізації всіх сегментів реалізації ветеранської політики (особливо актуально в сільській місцевості).

Відсутність єдиних алгоритмів взаємодії усіх суб'єктів ветеранської політики на рівні громади

Абсолютна більшість суб'єктів реалізації ветеранської політики на місцях мають власну вертикаль підпорядкування та мають лише висхідні та низхідні алгоритми взаємодії. Жодних узагальнених горизонтальних та полісуб'єктних алгоритмів взаємодії не існує.

Суб'єкти реалізації ветеранської політики на рівні регіону:

* Державними службовцями є особи, на яких покладається безпосереднє виконання функцій держави на відповідній території, у конкретній галузі державного управління (координує реалізацію ветеранської політики в регіоні, надає методичні рекомендації, навчання та роз'яснення, виступає головним розпорядником державних субвенцій в регіоні, забезпечує виконання обласних програм)

** Посадові особи органу місцевого самоврядування - особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження щодо здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету (забезпечує реалізацію ветеранської політики на місцях: житло, програми, збір статистичних даних, надає послуги в межах посадових обов'язків, здійснює реалізацію державних програм на місцях і тд.)

*** Фахівці із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб- індивідуальний радник, який надає індивідуальну допомогу, заповнює документи, координує заявника, спрямовує, представляє інтереси, роз'яснює права і отримує заробітну плату за рахунок субвенції з державного бюджету.

ХМЕЛЬНИЦЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ВІЙСЬКОВОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ
ПРИЙНЯТО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО ОБЛАСНУ КОМПЛЕКСНУ ПРОГРАМУ
СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ,
ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ (ПОМЕРЛИХ) ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ЧЛЕНІВ
СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ (ПОМЕРЛИХ) ЗАХИСНИКІВ ТА ЗАХИСНИЦЬ УКРАЇНИ
НА 2025- 2026 РОКИ З МЕТОЮ СПРИЯННЯ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ПОГЛИБЛЕННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ТАКИХ
ОСІБ, ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ (ПОМЕРЛИХ) ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ, ЧЛЕНІВ
СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ (ПОМЕРЛИХ) ЗАХИСНИКІВ ТА ЗАХИСНИЦЬ УКРАЇНИ

На період 2025 року в обласному бюджеті на виконання програми
закладено майже 15 915 000 грн

2 000 000

Відшкодування особам з інвалідністю внаслідок війни вартості переобладнання системи гальмового і рульового керування транспортних засобів, а також встановлення інших систем та приладів.

3 000 000

Надання одноразової матеріальної допомоги в розмірі 10 відсотків від отриманого гранту «Власна справа» на розвиток підприємництва за напрямком отриманого гранту для учасників бойових дій на території Хмельницькій області

5 000 000

Туристичні заходи та відпочинок для дітей загиблих (померлих) ветеранів війни, загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України

915 000

Організація виставки для членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України "Хто вмирає в боротьбі - в серцях живе навіки"

5 000 000

Матеріальна допомога на оздоровлення, реабілітацію та ретрит для ветеранів війни

Аналіз місцевих програм прийнятих територіальними громадами області

Станом на 31 березня 2025 року

Типова схема оцінки стану супроводу ветеранів у регіоні

ФАХІВЦІ З СУПРОВОДУ ВЕТЕРАНІВ :

- Введено посад - 233
- з них в закл. охр. здоров'я - 27
- Працевлаштовано - 104
- Стр. підрозд. в громадах - 18
- Пройшли перекваліфікацію - 32
- Потреба на область - 720

Область :

STAKEHOLDERS РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ :

1. Управління ветеранської політики
2. Постійна комісія обласної ради
3. Обласний комунальний заклад «Ветеран Про»
4. Управління соціального захисту
5. Управління охорони здоров'я
6. Управління пенсійного фонду
7. Управління у справах дітей
8. Управління молоді і спорту (адаптивний спорт)
9. Обласний центр зайнятості
10. ТЦК та СП
11. ЦНАП
12. Районні структурні підрозділи ветеранської політики
13. Райони заклади «Ветеран Про»
14. Постійні комісії в справах ветеранів місцевих громад
15. Комунальні заклади, «кімнати» Ветеранських просторів місцевих громад
16. БФ, ГО, холдинги, державні і недержавні гранти, міжнародні партнери
17. Форуми, презентації, колегії, конгреси, інше, їх практична роль у питанні "Дійти до кожного" "...?!"

Є
Д
Р
В
—
І
Н
Ш
І
Р
Е
Є
С
Т
Р
И

Рівень **нагальної потреби** організація надання послуг ветеранам

100% 90% 80% 70% 60% 50% 40% 30% 20% 10%

Стан формування системи фахівців, та забезпечення процесів супроводу ветеранів

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Категоризація ветеранів:

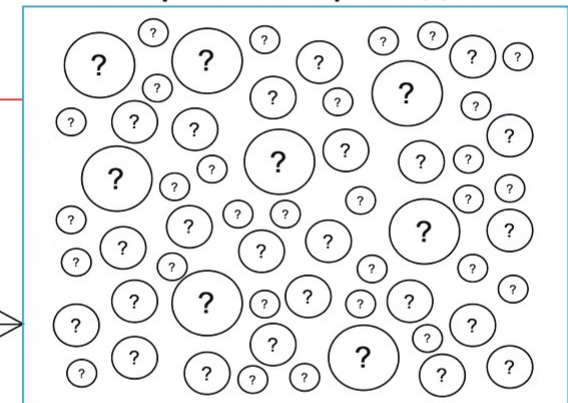
1. Служать в ЗСУ
2. Знаходяться на території
3. Екстериторіальні
4. Потребують супроводу в отриманні статусу, пільг, прав
5. Потребують лікування, оздоровлення
6. Потребують працевлаштування
7. Потребують навчання перекваліфікації
8. Потребують психологічного супроводу
9. З ознаками інвалідності
10. Протезовані
11. Потребують протезування
12. Потребують реабілітації
13. Дітей загиблих і пропавших безвісті військових
14. Дітей сиріт

ВЕТЕРАНСЬКА СПІЛЬНОТА:

- На серпень 2025 року в області **≈72000** ветеранів

Громади області - 60

Кількість ветеранів по громадах:

Потреби ветеранів в громаді:

1. Набуття статусу, пільг, прав, виплат.
2. Лікування, оздоровлення, відпочинок.
3. Соціальна реабілітація.
4. Психологічний супровід.
5. Фіз. реабілітація, оздоровлення.
6. Юридичний супровід.
7. Організація хабів «Ветеранський простір»
8. Формування структури ФСВ
9. Працевлаштування, сімейний бізнес.
10. Навчання, перекваліфікація, перепрофілювання.
11. Розвиток електронних сервісів.
12. Розвиток, адаптивного спорту.
13. Житлове забезпечення.
14. Вшанування загиблих підтримка родин.
15. Національно патріотичне виховання.
17. Участь місцевого бізнесу у грантових ветеранських програмах.
18. Соціальний транспорт.

Алгоритм організації та відпочинку категорій дітей, які належать до ветеранської політики

А. Загальна кількість дітей зазначених категорій _____; Б. - дітей війни, які загинули _____; В. дітей війни, які зникли безвісти _____; Г. дітей війни, які знаходяться в полоні _____;
Д. дітей, батьки яких воюють в лавах ЗСУ _____; Е. відпочили « пріоритетні категорії » _____; Є. потребують оздоровлення « пріоритетні категорії » _____; Ж. оздоровили « пріоритетні категорії » _____.

Єдиний державний реєстр ветеранів

Загальна кількість дітей, та по категоріях які проживають в територіальних громадах області:

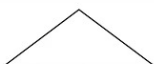
№	Назва громади	А.	Б.	В.	Г.	Д.	Е.	Є.	Ж.
1.	Антоніська								
2.	Березівська								
3.	Білогірська								
4.	Війтецька								
5.	Вінковецька								
6.	Вовковинська								
7.	Волоцька								
8.	Ганнопільська								
9.	Гвардійська								
10.	Городоцька								
11.	Грицівська								
12.	Гуківська								
13.	Гуменська								
14.	Деражнянська								
15.	Дунаєвська								
16.	Жванецька								
17.	Закупненська								
18.	Заслученська								
19.	Зіньківська								
20.	Ізяславська								

№	Назва громади	А.	Б.	В.	Г.	Д.	Е.	Є.	Ж.
21.	Кам'янець-Подільська								
22.	Китайгородська								
23.	Красилівська								
24.	Крупецька								
25.	Ленківська								
26.	Летичівська								
27.	Лісовогринівська								
28.	Макіївська								
29.	Меджибізька								
30.	Мирнолюбненська								
31.	Михайлопільська								
32.	Нарквська								
33.	Нетішинська								
34.	Новодунаєвська								
35.	Новоушицька								
36.	Орининська								
37.	Плужненська								
38.	Полонська								
39.	Поніківська								
40.	Розсошанська								

№	Назва громади	А.	Б.	В.	Г.	Д.	Е.	Є.	Ж.
41.	Сатанівська								
42.	Сахновецька								
43.	Славутська								
44.	Слобідсько-Кульчієвська								
45.	Смолницька								
46.	Солобоківська								
47.	Старокостянтинівська								
48.	Старостропільська								
49.	Старосинявська								
50.	Староушицька								
51.	Судилківська								
52.	Теофіпольська								
53.	Улашанівська								
54.	Хмельницька								
55.	Чемарівська								
56.	Чорнострівська								
57.	Шепетівська								
58.	Щербівська								
59.	Ямпільська								
60.	Ярмолинська								

Кількість закладів відомчої, адміністративної, приватної чи іншої власності, можливість їх інтеграції в потребу відпочинку і оздоровлення дітей:

- в межах області, з них: 1) відомчі, управління _____ 2) міністерські _____ 3) органів місцевого самоврядування _____ 4) приватні _____ 5) ГО, БФ, грантові проєкти _____ 6) інші _____	- в межах області, можливість одночасного прийому дітей відпочинку/оздоровлення: 1) /_/_ 2) /_/_ 3) /_/_ 4) /_/_ 5) /_/_ 6) /_/_
- за межами області: 1) міністерств профільного напрямку _____ 2) державних відомств _____ 3) приватних _____ 4) ГО, БФ, грантові проєкти _____ 5) інші. _____	- за межами області, можливість одночасного прийому дітей відпочинку/оздоровлення: 1) /_/_ 2) /_/_ 3) /_/_ 4) /_/_ 5) /_/_ 6) /_/_
- заклади за межами держави (угоди, співпраця, меморандуми, гранти, інше) 1) Польща; _____ 2) Румунія; _____ 3) Болгарія; _____ 4) Туреччина; _____ 5) Іспанія; _____ 6) США. _____	- за межами держави, можливість одночасного прийому дітей відпочинку/оздоровлення: 1) /_/_ 2) /_/_ 3) /_/_ 4) /_/_ 5) /_/_ 6) /_/_

STAKEHOLDERS

організації процесів відпочинку/оздоровлення

**Управління
ветеранської політики**

**Управління соціального
захисту**

**Управління у
справах дітей**

**Органи місцевого
самоврядування**

**Управління молоді
та спорту**

**БФ,ГО
волонтери**

**Грантові
проекти**

**Ветеранський
простір**

**Міжнародні
партнери**

**Холдинги
та інші**

1.Роль
2. Функції
3.Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3. Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3. Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3. Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3. Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3. Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3.Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3.Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3.Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

1.Роль
2. Функції
3.Фінансування,
бюджет
4. Заходи
5. Взаємодія

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

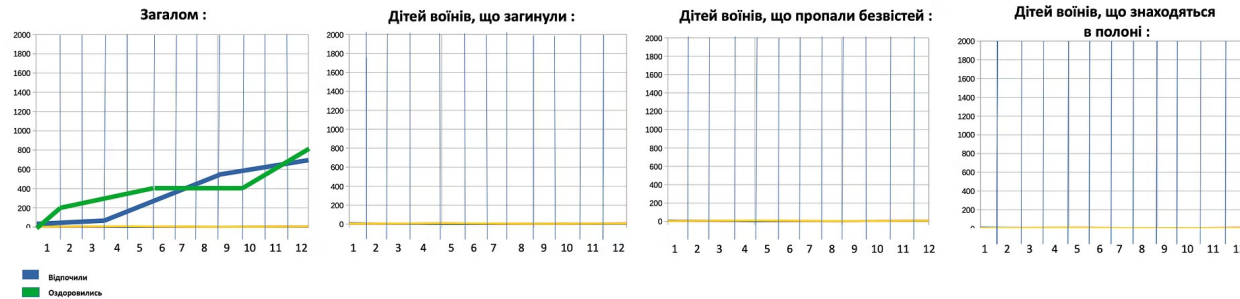

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

РЕЗУЛЬТАТ:
Відпочили:
Оздоровились:

Поточний стан організації процесів

Середній чек вартості на дитину за добу (відпоинок, оздоровлення):

- 1 Бюджетні установи : Відпочинок - ____; Оздоровлення - ____;
- 2 Приватні заклади : Відпочинок - ____; Оздоровлення - ____;
- 3 Грантові проекти : Відпочинок - ____; Оздоровлення - ____;
- 4 БФ і ГО : Відпочинок - ____; Оздоровлення - ____;
- 5 Агрохолдинги та інші : Відпочинок - ____; Оздоровлення - ____;

Станом на 30 червня 2025 року

1. Відпочили дітей «пріоритетні категорій» всього - _____, _____ % по області
2. Оздоровлено дітей «пріоритетні категорій» всього - _____, _____ % по області

Кінцева мета :

Організація сезонного відпочинку дітей воїнів, що загинули , зникли без вісті, знаходяться у полоні на 100% від потреби (акцент літній період) !

P.S : Даний алгоритм можливо використовувати для контролю організацій :

- психологічний супровід, оздоровлення , реабілітацію , протезування , працевлаштування ветеранів , інше.

II. Постійна комісія Хмельницької обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики

Хмельницька обласна рада

Постійна комісія з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики

Створення комісії:

Відповідно до статті 140, 146 Конституції України, статті 47 Закону України «Про місцеве самоврядування» та Регламенту Хмельницької обласної ради та рішення сесії обласної ради від 22.03.2025 року створено постійну комісію з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики.

Повноваження, основні завдання:

- вивчати і узагальнювати проблеми, пов'язані з ветеранською політикою;
- виносити на сесію обласної ради проекти рішень спрямовані на соціальну підтримку ветеранів війни і членів їх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, сімей військовозобов'язаних та їх реадaptaції і реінтеграції у суспільство;
- координація та організація взаємодії з реалізації засад ветеранської політики між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами ветеранської політики.

Постійна комісія з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики обласної ради - склад та контакти

ПОПАДЮК Богдан Петрович
голова постійної комісії;

- 096 654 42 41 (whatsapp, телеграм)

РОЗІЗНАНИЙ Олександр Григорович
заступник голови постійної

- 098 220 99 99

Логін Ілля Васильович
секретар постійної комісії

- 050 521 14 58

ПОВОРОЗНИК Володимир Васильович
член постійної комісії

- 067 253 38 15

ЯКОВЛЄВ Сергій Володимирович
член постійної комісії

Функціональне спрямування:

1. Попередньо розглядає питання у сфері ветеранської політики, зокрема соціального захисту ветеранів війни, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, військовополонених;
2. Аналізує відповідні положення у проектах програм соціально - економічного, культурного розвитку області, цільових програмах, готує висновки і пропозиції з цих питань;
3. На основі представницьких повноважень спільних інтересів територіальних громад сіл, селищ та міст бере участь у формуванні ветеранської інфраструктури в системі органів місцевого самоврядування, сприяє якісному підбору фахівців для роботи з ветеранами;
4. Готує висновки, рекомендації і пропозиції щодо стану та перспектив розвитку ветеранської сфери в області, її покращення і вдосконалення;
5. Вносить пропозиції щодо підвищення ролі органів місцевого самоврядування, установ і організацій в реалізації заходів ветеранської політики;
6. Готує рекомендації, спрямовані на соціальну підтримку ветеранів війни, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, та сімей військовополонених, їхню адаптацію в соціумі;
7. Сприяє та готує пропозиції щодо створення «кімнат ветеранського простору», умов оздоровлення ветеранів, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих та сімей військовополонених, їх психологічну реабілітацію та підтримку із залученням до реалізації цих завдань досвід та інші можливості недержавних, в тому числі міжнародних фондів та організацій;
8. Готує пропозиції до місцевих програм з питань працевлаштування, створення робочих місць та відповідних пілотних проєктів для категорії осіб з числа ветеранів, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, та сімей військовополонених;
9. Сприяє роботі громадських організацій, благодійних фондів та інших суб'єктів у сфері ветеранської політики, розвитку адаптивного та ветеранського спорту;
10. За зверненням органів місцевого самоврядування, громадських організацій, інших зацікавлених суб'єктів опрацьовує та готує проєкти звернень до вищих органів виконавчої та законодавчої влади, пов'язаних з реалізацією завдань ветеранської політики, а також інших питань, пов'язаних з наслідками війни.

Результати роботи за період 22.03-28.08 2025р:

1. Проведено 9 робочих засідань, ініційовано 4 звернення до керівництва Хмельницької обласної військової адміністрації щодо:
 - врегулювання на рівні Міністерства у справах ветеранів поновлення проведення конкурсів формування структури ФСВ (виконано)
 - про взаємодію органів ТЦК та СП з управлінням ветеранської політики щодо обміну інформацією (виконано)
 - про організацію і проведення у громадах на постійній основі днів ветеранських слухань "Дійти до кожного" (на розгляді)
 - про вирівнювання соціальних пільг, компенсацій сім'ям загиблих захисників України в період з 2014 до 2022р та 2022р по даний час (на розгляді).
2. Проведено 7 зустрічей з представниками громадських організацій та інших структур з метою синхронізації їх діяльності з суб'єктами реалізації ветеранської політики. Зокрема:
 - 8 квітня 2025р представник центрального офісу омбудсмена 3 прав ветеранів"
 - 28 травня 2025р м.Хмельницький - захід "Пліч о пліч"
 - 3 червня 2025р всеукраїнська стратегічна сесія за участі офісу омбудсмена "З питань ветеранів", внесено пропозиції щодо оптимізації та взаємодії
 - 6 червня 2025р дистанційна участь у всеукраїнському заході "Громади - ветеранам, модератор Оксана Коляда- три диспута-діалоги на базі ГО "Захист держави".
3. Проведено зустрічі і обговорення проблематики з ветеранами у 5 громадах: Красилівська ОТГ, Нетішинська громада, Полонська ОТГ, Чемирівська ОТГ, Волочиська ОТГ.

Результати роботи за період 22.03-28.08 2025р:

4. Заслухано організацію роботи та внесено пропозиції по оптимізації та масштабуванню діяльності обласного комунального закладу "Ветеранський простір ВЕТЕРАН ПРО".
5. Організовано взаємодію з психологічним центром допомоги ГО "Інститут психосоматики і травматерапії" - Малиновська Марина Миколаївна, психотерапевтка.
6. Організовано взаємодію з питань цифровізації ветеранського супроводу. Початок пілотного програмного проєкту Одеса-Хмельницький.
7. Організаційна участь у проведенні всеукраїнських спортивних змагань "Сила духу Поділля" у м.Хмельницькому 18.08.2025р
8. Розроблено основні принципи впровадження ветеранської політики на рівні регіону, громади у вигляді алгоритмів та поєднання можливостей усіх стейкхолдерів ветеранської політики.
9. Ініційовано імплементацію Хмельницького національного університету в систему підготовки фахівців супроводу ветеранів
10. Надіслано звернення постійної комісії міським, селищним, сільським головам Хмельницької області разом з методичними матеріалами для ефективної реалізації ветеранської політики в громадах.
11. 12.08.2025р проведено нараду з провідним критичним психологом Топольницькою Галиною Юріівною , кандидат психологічних наук, доцент, з метою організації додаткових занять фахівців супроводу ветеранів на тему : "Морально-психологічне забезпечення процесу реадaptaції та реінтеграції ветеранів".
12. За безпосередньої участі депутатів обласної ради було створено дві комісії з питань ветеранської політики у Смотрицькій та Ізяславській громадах.

III. Порядок створення постійної комісії з ветеранської політики у громаді

Принципи впровадження ветеранської політики на місцях

1

«Для ветеранів — тільки з ветеранами»

2

Модель обслуговування — за зразком сімейного лікаря

3

Принцип роботи — «Дійти до кожного»

Ключові елементи ветеранської політики що потребують постійної актуалізації та активації:

1. Організація роботи постійних комісій місцевих органів самоврядування

Координація органами місцевого самоврядування питань ветеранської політики шляхом створення постійних робочих комісій міських/селищних рад

2. Формування структури ФСВ

Розбудова мережі фахівців супроводу ветеранів на рівні регіону та громад

3. Проведення днів ветеранських слухань

Організація на постійній основі днів ветеранський слухань "Дійти до кожного"

4. Цифровізація

Створення єдиної інтероперабельної системи "Супровід" для обслуговування потреб ветеранів

5. Підготовка ФСВ

Навчання та підвищення кваліфікації спеціалістів із супроводу ветеранів

Нагальною проблемою ветеранської політики залишається актуалізація реальної кількості ветеранів у трирівневій моделі регіонального рівня: **громада, район, область**

Наявна гостра проблема проведення аудиту ветеранського середовища безпосередньо на місцях, що реалізується за допомогою державних реєстрів ветеранів та інших реєстрів, у взаємодії і співпраці з ТЦК та СП, ЦНАПами, органами соціального забезпечення, старостами в громадах, тощо, щодо кількості і компактності проживання ветеранів як в конкретній громаді, так і області в цілому. Лише після цього можна визначити реальну кількість фахівців супроводу ветеранів!

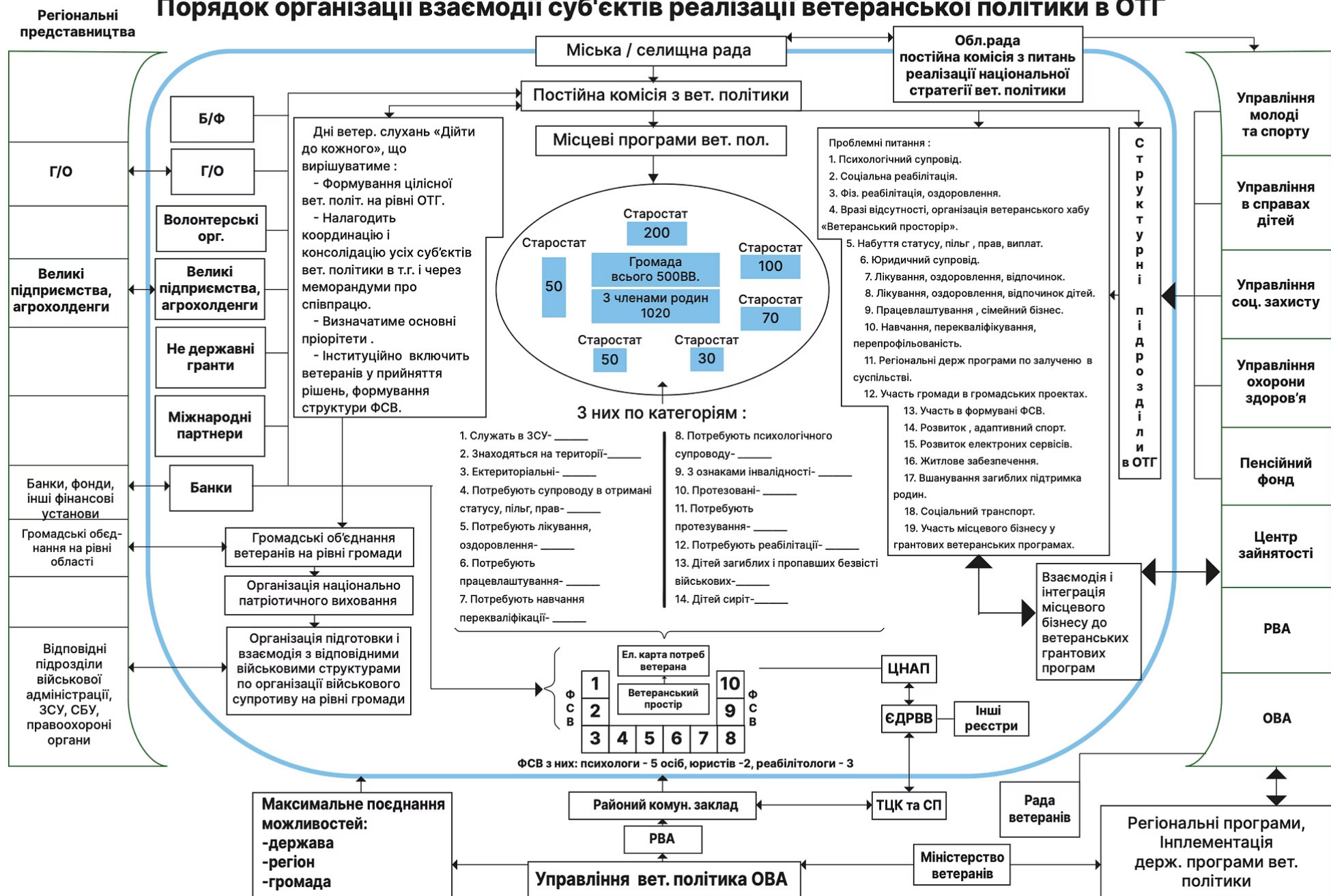
При цьому, необхідно зпрогнозувати потребу у кількості ФСВ на майбутній період можливо виключно після такого аудиту та згідно аналізу динаміки зростання кількості ветеранів.

При вирішенні цієї проблеми необхідно визначити кількість ветеранів з ЄДРВВ, інших державних реєстрів, обліків військових частин, та органів ТЦК та СП

- які демобілізовані і проживають в регіонах;
- які продовжують справу захисту в Збройних Силах України, в інших збройних формуваннях силових відомств держави;
- які мають відповідний статус і в даний час продовжують справу захисту держави збройних сил України в військових частинах;
- які проходять службу в військових частинах, ППД яких знаходяться в межах області, а виконання обов'язків по захисту держави здійснюється за межами ППД, яким необхідно здійснювати супровід під час ротації та відпусток

На даний час проблема залишається актуальною і потребує негайного вирішення!

Порядок організації взаємодії суб'єктів реалізації ветеранської політики в ОТГ

Створення та організація роботи постійно діючої комісії в органах місцевого самоврядування:

1

Головна мета діяльності постійної ветеранської комісії — координація та взаємодія всіх суб'єктів ветеранської політики в громаді для ефективного забезпечення прав, соціального захисту, реабілітації та реінтеграції ветеранів і членів їхніх сімей.

2

1. Підстави для розгляду на сесії: рекомендаційний лист від постійної комісії обласної ради до голів територіальних громад;
2. Ініціативне звернення депутата органу місцевого самоврядування.

3

Пакет документації, необхідний для винесення питання щодо створення постійної комісії на розгляд чергової або позачергової сесії:

1. Проект подання.
2. Проект пояснювальної записки
3. Проект положення про комісію з ветеранської політики
4. Проект типового плану роботи
5. Проект рішення

Рекомендаційний лист-звернення до голів громад:

УКРАЇНА

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПОСТІЙНА КОМІСІЯ

з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики

29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, Будинок, 2, тел. факс 76-45-17

Міським, селищним, сільським
головам Хмельницької області

На пленарному засіданні 25 чергової сесії Хмельницької обласної ради прийнято рішення № 17-25/2025 від 22 березня 2025 року «Про внесення змін до рішення обласної ради від 14.12.2020 року «Про утворення постійних комісій Хмельницької обласної ради та їх голів». Цим рішенням, зважаючи на актуальність сьогодення, створено постійну комісію з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики. Комісія уповноважена вивчати проблеми та виносити на розгляд сесій обласної ради проекти рішень, спрямовані на соціальну підтримку ветеранів війни, членів їх сімей, сімей загиблих, безвісті зниклих, сімей військовозобов'язаних та їх адаптації в суспільстві.

Значна робота із вищезазначених питань проводиться на рівні громад. Численна кількість питань, ініційованих в громадах, потребують підтримки Хмельницької обласної ради.

На черговому засіданні постійної комісії з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики Хмельницької обласної ради розглянуто питання щодо необхідності утворення відповідних комісій при місцевих радах.

Зважаючи на викладене та на важливість розвитку діяльності, спрямованої на поліпшення умов життя та соціалізації ветеранів, рекомендуємо міським, селищним та сільським головам створити відповідні комісії в органах місцевого самоврядування області з числа депутатів місцевих рад.

У разі прийняття такого рішення місцевою радою, просимо повідомити Хмельницьку обласну раду.

Голова постійної комісії

Богдан ПОПАДЮК

Додаток 1. Проєкт подання.

Голові _____ міської/селищної ради

Керуючись ст.ст. _____ Регламенту _____ міської/селищної ради, подаю пропозицію про включення до порядку денного чергової сесії міської/селищної ради питання «Про створення постійної комісії _____ міської/селищної ради «З питань ветеранської політики».

До листа пропозиції додаю: пояснювальну записку, проект рішення. Крім того повідомляю, що доповідачем по питанню буде _____, співдоповідачем _____.

Прийняте рішення направити на адресу постійної комісії Хмельницької обласної ради "З питань реалізації національної стратегії ветеранської політики.

Депутат міської/селищної ради

Додаток 2. Проект пояснювальної записки.

Шановні депутати, запрошені!

Сьогодні на порядок денний винесено питання про внесення змін в склад постійно діючих комісій задля створення постійно діючої комісії міської/селищної ради «З питань ветеранської політики».

Переконали, що сьогодні у цій залі немає жодного присутнього, який заперечить, що одним з пріоритетних спільних інтересів _____ громади є забезпечення прав ветеранів.

11 років війни несуть масу викликів, пов'язаних з щоденними випробуваннями для всього українського суспільства. Але, найбільш вразливими в першу чергу є ветерани війни, поранені воїни які повністю чи частково втратили свої функціональні можливості, також це сім'ї загиблих, зниклих безвісти воїнів, які потребують негайного системного, а головне ефективного вирішення їх проблем як соціального спрямування так і повноцінної адаптації їх у громадянське суспільство.

На жаль, на теперішній час кількість ветеранів в області тільки за останні 3 роки відкритої агресії стрімко зросла. Загальна кількість ветеранів, що мають статус і перебувають на обліку вже становить 72000 осіб. В разі демобілізації ми маємо бути готові забезпечити повернення до повноцінного життя ще додатково понад 100000 осіб по області.

Ідея, а насправді - нагальна необхідність створення такої комісії вимагає координації загальних можливостей та ресурсів задля вирішення питань ветеранської політики на рівні громади.

Ми маємо сьогодні стати всі рівноправними партнерами та спрямувати свої зусилля на створення нового, суспільства, долаючи всі виклики пов'язані з наслідками тривалої війни. Мають об'єднатися влада на місцях, свідомі громадянська позиція, благодійні фонди, волонтерські організації. Суспільство має розуміти – лише свідоме громадянська позиція дасть можливість створити нову, незалежну, суверенну Україну за яку своє життя віддали сотні наших героїв. Лише байдужість залишається найстрашнішим та найпотужнішим ворогом в цей період. А на місяцях саме депутати мають стати зв'язним ланцюгом між владою та громадянською.

Правовим обґрунтуванням для створення даної профільної комісії є дотримання і виконання норми розділу IX ст.140 Конституції України.

Тому вже сьогодні кожний міський/селищний голова має думати про приведення у відповідність штатних одиниць в структурі супроводу ветеранів, виділення необхідних приміщень для облаштування робочих місць та хабів ветеранського простору. А депутати мають ініціювати прийняття необхідних місцевих програм, пов'язаних з забезпеченням реалізації ветеранської політики.

Усі наші захисники мають отримати свою допомогу повноцінно, своєчасно, незважаючи на території якої громади вони проживають.

Також актуальним залишається питання оздоровлення ветеранів, членів їх сімей, а в першу чергу їх дітей. Ряд громад прийняли місцеві програми «Оздоровлення», якими перевага надана дітям членів сімей ветеранів, загиблих, безвісті зниклих. Виділяються цільові кошти на безкоштовне оздоровлення дітей. Немає більш пріоритетного питання ніж підтримка дітей ветеранів, загиблих, безвісті зниклих.

Окремим блоком іде робота по адаптації ветеранів в мирне життя, шляхом отримання робочих місць по наявному функціоналу. Тут важливо налагодити співпрацю з Центрами зайнятості, недержавними грантами та фондами, місцевим бізнесом.

Важливою проблемою є надання психологічної допомоги, тут ми можемо залучати можливості великих компаній, як наприклад досвід МХП, "АСТАРТА" де вже працюють фахові спеціалісти і їх можна буде залучати і навчати фахівців на місцях в громадах , знову ж вирішувати ці питання можливо буде за рахунок авторитету та комунікацій членів комісії.

Нагальним буде залучення можливостей фінансування і досвіду міжнародних організацій для потреби інтеграції ветеранської спільноти в цивільне життя.

Шановні колеги, можна ще багато зазначати аргументів на користь створення такої комісії, функціональна направленість її вже прописана і знаходиться у вас на руках. Напрямки діяльності об'єктивні і передбачають умови, як у військовий час, так і повноваження у період мирного часу, який я вірю настане. Тому усі передумови згідно Положення виконано, залишається тільки проголосувати.

Дякую за увагу та розуміння. Разом працюємо на результат.

Депутат _____

Додаток 3. Проект положення про комісію з ветеранської політики.

Додаток № _____

до рішення № _____

_____ сесії

_____ м/с ради

від _____. 2025 року

Положення про постійну комісію з питань ветеранської політики

_____ міської/селищної ради

1. Попередньо розглядає питання у сфері ветеранської політики, зокрема соціальної адаптації , підтримки , реабілітації ветеранів війни, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, військовополонених.
2. Аналізує проекти програм ветеранського спрямування, соціально - економічного, культурного розвитку області, державних інших цільових програмах, надає рекомендації при прийнятті програм місцевого рівня .
3. На основі представницьких повноважень місцевої громади бере участь у формуванні ветеранської інфраструктури в системі органу місцевого самоврядування, сприяє якісному підбору фахівців для роботи з ветеранами.
4. Готує висновки, рекомендації щодо стану та перспективи розвитку ветеранської сфери в громаді , її покращення і вдосконалення, урахуванням потреби ветеранів та членів їх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, та сімей військовополонених.
5. Надає пропозиції щодо підвищення ролі органу місцевого самоврядування, діючих установ і організацій в реалізації заходів ветеранської політики у громаді.

6. Модерує проекти місцевих програм спрямованих на соціальну підтримку ветеранів війни, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих, та сімей військовополонених, їх адаптацію в соціумі, з питань працевлаштування, створення робочих місць, в тому числі самозайнятості та відповідних пілотних проектів європейських партнерів. Пропонує зміни до бюджету громади з співфінансування фахівців супроводу ветеранів.

7. Сприяє у створенні «кімнат ветеранського простору», оздоровлення ветеранів, членів їхніх сімей, сімей загиблих, безвісти зниклих та сімей військовополонених, їх психологічну реабілітацію та підтримку із залученням до реалізації цих завдань досвід та інші можливості недержавних, в тому числі місцевих, регіональних і міжнародних фондів та організацій.

8. Сприяє співпраці між громадськими організаціями, благодійними фондами та іншими зацікавленими суб'єктами у сфері ветеранської політики задля розвитку адаптивного та ветеранського спорту.

9. Відповідно до звернень місцевих громадських організацій, інших зацікавлених суб'єктів опрацьовує та готує проекти звернень до вищих органів виконавчої та законодавчої влади, підрозділів ТЦК та СП пов'язаних з реалізацією завдань ветеранської політики, а також інших питань, пов'язаних з наслідками війни.

10. Співпрацює та координує свою діяльність з постійною комісією з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики, управліннями та відділами органів влади, громадськими ветеранськими організаціями, а також родинами загиблих героїв російсько-української війни.

11. Реалізовує спільні напрацювання усіх стейкхолдерів, інших зацікавлених суб'єктів на території громади, які опікуються реалізацією засад ветеранської політики в громаді.

Додаток 4. Проєкт типового плану роботи.

Додаток № ____

Рішення постійної комісії
до протоколу № ____ від _____.2025 р.

П Л А Н

роботи постійної комісії міської/селищної /ради
з питань ветеранської політики на 2025 рік

I. Організаційна діяльність та участь у сесіях міської/селищної рад:

Термін: постійно.

1.1. Забезпечення участь членів комісії у пленарних засіданнях міської/селищної ради.

1.2. Опрацювання проєктів рішень міської/селищної рад та підготовка відповідних висновків і пропозицій.

1.3. Взаємодія з іншими постійними комісіями міської/селищної ради з питань спільного відання.

II. Розгляд питань в порядку контролю на засіданнях постійних комісії :

Термін: постійно.

2.1. Систематичний розгляд на засіданнях комісії питань щодо стану виконання прийнятих міською/селищною радами рішень з питань ветеранської політики.

2.2. Заслуховування інформації відповідальних структурних підрозділів місцевої державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій з питань, що перебувають на розгляді комісії.

III . Розгляд питань з функціонального спрямування постійної комісії:

Термін: постійно.

3.1. Залучення до заходів, що проводяться органами державної влади, органами місцевого самоврядування спрямованих на реалізацію національної ветеранської стратегії на території громади .

Термін: постійно.

3.2. Участь у формуванні ветеранської інфраструктури , закладів реабілітації , оздоровлення, відпочинку , соціального транспорту для ветеранів , основ військово- патріотичного виховання, меморіального вшанування загиблих на основі депутатських представницьких повноважень.

Термін: постійно.

3.3. Сприяти забезпеченню в громаді фахівцями із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, за узгодженням брати участь у засіданнях конкурсних комісій при РВА.

Термін: постійно.

3.4. Взаємодія із постійною комісією обласної ради по розробці та реалізації регіональних програм, в тому числі на рівні громад, підтримки підприємницької діяльності ветеранів, залученню грантових коштів для започаткування та розвитку ветеранського бізнесу, а також програм з працевлаштування ветеранів, членів їхніх сімей та родин загиблих (зниклих безвісти, полонених) військовослужбовців. Створення умов реабілітації, відпочинку оздоровлення, розвитку адаптивного спорту, та співпраці на основі державних і регіональних програм

Термін: постійно.

3.5. Участь в робочих нарадах відповідної районної військової адміністрації , керівництва комунальних закладів " Ветеран простір " для обговорення та напрацювання рішень у сфері ветеранської політики.

Термін: постійно.

3.6. Підтримка співпраці з представником Офісу Омбудсмана в області за для забезпечення захисту прав ветеранів.

Термін: постійно.

3.7. Формування ефективної системи взаємодії органа самоврядування з місцевими державними органами влади, благодійними фондами та міжнародними організаціями для вдосконалення системи реабілітації, оздоровлення та психологічної підтримки ветеранів, членів їх сімей (першочергово - дітей), сімей загиблих, безвісти зниклих та військовополонених як в Україні, так і за її межами.

Термін: постійно.

3.8. Отримувати та опрацьовувати стан організації роботи комунального закладу «Ветеран про» в частині захисту прав, супроводу і підтримки ветеранської спільноти місцевої громади , в разі необхідності вносити пропозиції щодо оптимізації роботи даного закладу. Напрацювання пропозицій щодо створення , формату , і функціонування «кімнат ветеранського простору» в громаді в тому числі ляхом залучення позабюджетних надходжень.

Термін: постійно.

3.9. Системна взаємодія з Консультативною радою ветеран при міському органу самоврядування , постійній комісії з ветеранської політики з питань сприяння захисту прав та інтересів військових і ветеранів збройних конфліктів, їхніх сімей, а також родин загиблих Героїв російсько-української війни.

Термін: постійно.

3.10. У взаємодії з підрозділом управлінь та відділів освіти сприяти популяризації патріотизму , та заходів запобігання булінгу у навчальних закладах, пов'язаних зі статусом ветерана, військовослужбовця чи «ухилянта».

Термін: постійно.

VI. Розвиток національно-патріотичного виховання молоді.

4.1. Упорядкування Меморіальних дощок, пам'ятників, стел задля увіковічення пам'яті за загиблими захисниками України.

4.2. Проведення зустрічей з ветеранами російсько-української війни з виховання закладах освіти;

4.3. Проведення спортивних змагань « Плч о плч» за участю ветеранів війни.

4.4. Проведення ярмарок власних виробів для залучення коштів для ЗСУ.

Додаток 5. Проєкт рішення.

Рішення

№ сесії _____ міської/ селищної ради

___ . __ . 2025 року

м. _____ № _____

Про утворення постійної комісії "З питань ветеранської політики" _____ міської/селищної ради, обрання її голови та членів постійної комісії.

Керуючись нормою розділу IX ст.140 Конституції України, пунктом 2 частини першої статті 43, статтею 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», _____ міська/селищна рада

Вирішила:

1. Утворити постійну комісію міської/селищної ради «З питань ветеранської політики» згідно Додаток № 1.
2. Затвердити головою постійну комісію міської/селищної ради – депутата міської селищної ради _____.
3. Контроль за виконанням цього рішення залишаю за секретарем _____ міської/селищної ради _____.

Голова ради _____

Ефективне функціонування ветеранської інфраструктури має відбуватися за рахунок симбіозу національної стратегії ветеранської політики у вигляді державних субвенцій і програм органів місцевого самоврядування, який має регулюватися діяльністю постійних комісій з ветеранської політики від громади до обласної ради

IV. Функціонування системи супроводу ветеранів в територіальних громадах: важливі аспекти та актуальні фокуси

Функціонування системи фахівців супроводу ветеранів у громадах

Мета: формування фахових команд ФСВ на місцях через конкурси та конструктивну взаємодію усіх стейкхолдерів, для забезпечення якісного супроводу ветеранів.

Ключовий момент: налагодження співпраці органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, ветеранських спільнот ГО/БФ, організацій/підприємств, інших стейкхолдерів в формуванні структури ФСВ.

Рішення: завдяки створенню депутатських комісій з питань ветеранської політики на місцях, як універсального інструменту взаємодії між громадою, органами виконавчої влади, іншими суб'єктами ветеранської політики.

Прийняття на місцевому рівні фінансування та програм, які синхронізуються з державними програмами та субвенціями.

Підготовка фахівців супроводу ветеранів

- 1 Формування стандарту фаховості**
Розробка чітких критеріїв підготовки фахівців супроводу ветеранів.
- 2 Постійне оновлення навчання**
Регулярне вдосконалення програм відповідно до потреб ветеранів.
- 3 Залучення регіональних ЗВО**
Налагодження співпраці з місцевими закладами для підготовки кадрів.
- 4 Перекваліфікація спеціалістів**
Організація програм перепідготовки для роботи з ветеранами.
- 5 Пріоритет - психологи, ветерани**
Забезпечення якісної психологічної підтримки як ключовий напрям. Участь ветеранів які за своїм професійно-психологічним потенціалом можуть стати ФСВ

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ФАХІВЦЯ ІЗ СУПРОВОДУ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ДЕМОБІЛІЗОВАНИХ ОСІБ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Структура програми. Перелік освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти програми	К-ть креди-тів	Форма навчання	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4	5
I. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ				
ОК.1	Соціально-правовий захист ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх сімей	1	онлайн	Підсумкове тестування
ОК.2	Кейс-менеджмент у роботі з ветеранами війни, демобілізованими особами та їх сім'ями	1	очно	
ОК.3	Адаптація ветеранів війни, демобілізованих осіб до життя у територіальній громаді	1	онлайн	
ОК 4	Ведення професійної документації та звітування	1	онлайн	
ОК 5	Психосоціальна підтримка ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх сімей	1	очно	
II. АТЕСТАЦІЯ				
Комплексне підсумкове тестування		тест	онлайн	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ			5	

Зміст та обсяг освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації

№ ОК/№ Теми	Назви освітніх компонентів і тем програми підвищення кваліфікації	кі-сть ауд. год.	
		лекції	практичні
ОК.1.	Соціально-правовий захист ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх сімей		
	Тема 1. <i>Державна ветеранська політика України.</i>	4	2
	1.1. Система державної ветеранської політики		
	1.2. Соціальні статуси ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх родин.		
	1.3. Надання статусу УБД. Відновлення втраченого або пошкодженого посвідчення УБД.		
	1.4. Посвідчення та нагрудні знаки.		
	Тема 2. <i>Система соціального захисту ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України, сімей полонених, безвісти відсутніх.</i>	4	2
	2.1. Виплати та їх види.		
	2.2. Надання пільг та грошових компенсацій		
	2.3. Надання соціальних допомог.		
	Тема 3. <i>Правова допомога ветеранам війни, демобілізованим особам та членам їх сімей, сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України, сім'ям полонених, безвісти відсутніх.</i>	4	2
	3.1. Порядок звільнення з військової служби за станом здоров'я. Проходження ВЛК. Направлення на ВЛК. Процедура проходження медико-соціальної експертної комісії.		
	3.2. Оскарження рішень підприємств, установ та організацій, що надають пільги (відмова у наданні пільгового проїзду).		
	3.3. Оскарження невидачі або відмови у видачі довідки про обставини травми		

Зміст та обсяг освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації

Тема 4. Матеріально-соціальне забезпечення ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України, сімей полонених, безвісти відсутніх.	4	2
4.1. Забезпечення житлом ветеранів війни, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України, сімей полонених, безвісти відсутніх.		
4.2. Процедура виділення земельних ділянок.		
Тема 5. Пенсійне забезпечення ветеранів війни.	4	2
5.1. Основні поняття та принципи пенсійного забезпечення в Україні. Пенсійне забезпечення: виплата пенсій за віком, за інвалідністю та по втраті годувальника. Правовий статус ветеранів війни та їх пенсійне забезпечення.		
5.2. Види пенсій та пенсійні виплати для ветеранів війни в Україні. Особливості пенсійного забезпечення ветеранів війни, які проживають за кордоном.		
5.3. Порівняння пенсійного забезпечення ветеранів війни в Україні з пенсійними системами інших країн.		
Всього	20	10

Зміст та обсяг освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації

OK 2		Кейс-менеджмент у роботі з ветеранами війни, демобілізованими особами та їх сім'ями		
Тема 1	Інтегрований підхід у роботі з ветеранами війни та їх сім'ями			4
Тема 2	Технологія кейс-менеджменту: загальні підходи до розуміння, алгоритм, документування			6
Тема 3	Вивчення ресурсу громади та ветерана війни, демобілізованої особи, їх сім'ї та його мапування			4
Тема 4	Налагодження співпраці, взаємодії із суб'єктами надання публічних послуг. Перенаправлення			4
Тема 5	Домашнє насильство у родині ветерана війни: профілактика, раннє виявлення та подолання			4
Тема 6	Профілактика та лікування залежностей у ветерана війни, демобілізованої особи та членів його сім'ї.			4
Тема 7	Соціальні послуги у територіальній громаді та особливості їх отримання			4
		Всього	0	30

Зміст та обсяг освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації

ОК 3		Адаптація ветеранів війни та демобілізованих осіб до життя у територіальній громаді	
Тема 1	Ветерани/ветеранки і громада: стійкість громад і роль ветеранської спільноти в питаннях розвитку громади.	4	
Тема 2	Ветеран війни як працівник. Міфи, потреби, особливості взаємодії з роботодавцями. Специфіка ветеранського підприємництва. Де взяти гроші, що таке менторство.	4	
Тема 3	Професійна адаптація ветеранів війни у громаді	4	2
Тема 4	Освітні можливості. Державні програми, приватні ініціативи, здобуття професії, відкриття власної справи	4	2
Тема 5	Медичне забезпечення та реабілітація. Протезування і допоміжні засоби реабілітації	4	
Тема 6	Розвиток спорту ветеранів війни та демобілізованих осіб	4	2
Всього		24	6

Зміст та обсяг освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації

ОК 4		Ведення професійної документації та звітування		
Тема 1	Документообіг.	2		
Тема 2	Основні принципи нормування та планування роботи, формування поточних та довготривалих планів. Звітність	2		
Тема 3	Посадові обов'язки та права фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб	2		2
Тема 4	Співпраця з громадськими об'єднаннями ветеранів війни та органами державної влади й місцевого самоврядування. Ведення соціальних мереж	2		2
Тема 5	Ведення реєстру ветеранів війни	2		2
Тема 6	Розробка регіональних програм розвитку територіальної громади в частині підтримки ветеранів війни та членів їх сімей	4		4
Тема 7	Формування документів в державних органах та органах місцевого самоврядування. Цифрові навички.	4		2
Всього		18		12

Зміст та обсяг освітніх компонентів програми підвищення кваліфікації

ОК 5		Психосоціальна підтримка ветеранів війни, демобілізованих осіб та членів їх сімей		
Тема 1	Особливості комунікації з ветеранами війни, демобілізованими особами та членами їх сімей. Етичні аспекти.			4
Тема 2	Поняття бойової травми			2
Тема 3	Первинна психологічна діагностика			4
Тема 4	Передсуїцидальний стан, алгоритм дій			2
Тема 5	Перша психологічна допомога ветеранам війни та їх сім'ям і самодопомога			4
Тема 6	Формування стресостійкості, мотивації та цілепокладання			4
Тема 7	Взаємодія з родинами зниклих безвісти та алгоритм дій з представниками відповідних органів.			2
Тема 8	Посередництво та медіація у профілактиці та вирішенні конфліктів			4
Тема 9	Вшанування пам'яті і героїзація Захисників та Захисниць України			4
		Всього	0	30

Основні функціональні обов'язки фахівця супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб

1. Ідентифікація потреб ветерана • Проведення первинного інтерв'ю з ветераном та/або членами родини • Збір інформації про життєві обставини, проблеми, виклики (працевлаштування, здоров'я, житло тощо) • Визначення індивідуальних потреб у соціальній, правовій, медичній, психологічній підтримці.
2. Складання та супровід індивідуального плану надання послуг (ІПНП) • Розробка індивідуального плану реінтеграції/супроводу • Узгодження з ветераном цілей та кроків (терміни, відповідальні особи) • Регулярне оновлення ІПНП за результатами моніторингу.
3. Мотивація та підтримка • Сприяння мотивації ветерана до залучення у послуги, реабілітацію, працевлаштування • Робота з емоційним вигоранням, кризами, стресами • За потреби — залучення психолога, соціального працівника, медичних працівників.
4. Організація доступу до послуг • Інформування ветерана про доступні державні та недержавні послуги, цифровізовані ресурси • Сприяння запису/доступу до медичних, соціальних, психологічних, юридичних, освітніх, житлових та інших послуг • Підтримка у комунікації ветерана з органами влади, службами, громадами.
5. Моніторинг та оцінка результатів супроводу • Ведення документації щодо процесу супроводу • Збір зворотного зв'язку від ветерана про ефективність наданої підтримки • Коригування плану дій на основі проміжних результатів. • Підготовка звітності відповідно до стандартів.

Основний принцип ефективної роботи фахівця супроводу ветеранів, незалежно від того як це визначено у тимчасових підзаконних НПА

Не лише ветеран звертається за послугою, а фахівець сам ініціативно йде до ветерана.

В процесі організації супроводу ветерана, обов'язковою умовою для ФСВ є заповнення електронної карти потреб ветерана.

Картка обліку потреб ветерана

(опитувальник фахівця супроводу) Призначена для заповнення під час особистої зустрічі або за згодою — дистанційно.

I. ЗАГАЛЬНІ ДАНІ ВЕТЕРАНА

- ПІБ: ____
- Дата народження: ____
- Контактна інформація (телефон, е-мейл): ____
- Адреса проживання: ____
- Область/громада ____
- Ідентифікатор у Реєстрі ветеранів _____
- Статус: ☐ УБД ☐ ОСОБА З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ ☐ ДОБРОВОЛЕЦЬ ☐ ЧЛЕН СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО ☐ ДЕМОБІЛІЗОВАНИЙ
- Документи, що підтверджують статус: ☐ посвідчення ☐ інше: _____

II. СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВИЙ СТАН

- Тип житла: ☐ Власне ☐ Орендоване ☐ Тимчасове ☐ Відсутнє
- Умови проживання: ☐ Задовільні ☐ Потребують покращення. ☐ Критичні
- Чи є потреба в: ☐ Ремонті ☐ Придбанні житла ☐ Соціальному житлі ☐ Тимчасовому притулку ☐ Послугах з догляду за прибудинковою територією ☐ Побутових послугах ☐ Послугах з благоустрою ☐ Господарсько-побутовому обслуговуванні

III. ЗДОРОВ'Я І МЕДИЧНА ДОПОМОГА

- Загальний стан здоров'я: ☐ Добрий ☐ Середній. ☐ Поганий
- Наявність інвалідності: ☐ Ні ☐ Так — група: ____
- Потреба в: ☐ Лікуванні / обстеженні ☐ Протезуванні ☐ Реабілітації (фізичній / медичній) ☐ Ліках ☐ Супроводі до лікаря

IV. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН

- Самопочуття: ☐ Добре ☐ Напружено. ☐ Постійна тривога. ☐ Симптоми ПТСР
- Наявність кризових станів: ☐ Депресія ☐ Агресія ☐ Самотність ☐ Суїцидальні думки
- Потреба у: ☐ Психологічному консультуванні ☐ Психіатричній допомозі ☐ Групі підтримки / рівному

V. ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ДОХОДИ

- Статус зайнятості: ☐ Працює. ☐ Тимчасово без роботи. ☐ Офіційно безробітний
- Потреба в: ☐ Профорієнтації ☐ Навчанні / перекваліфікації ☐ Складанні резюме / підготовці до співбесіди ☐ Пошуку роботи
- Джерела доходу: ☐ Заробітна плата ☐ Пенсія ☐ Допомога. ☐ Відсутні

VI. ОСВІТА І РОЗВИТОК

- Освіта: ☐ Середня. ☐ Професійно-технічна. ☐ Вища
- Потреба в: ☐ Навчанні (курси / сертифікація) ☐ Підтвердженні кваліфікації ☐ Отриманні освіти вперше

VII. ЮРИДИЧНІ ПОТРЕБИ

- Чи є питання, що потребують юр. допомоги: ☐ Так. ☐ Ні
- Сфери: ☐ Встановлення статусу ☐ Отримання пільг ☐ Земельні питання ☐ Сімейні справи ☐ Супровід в судах ☐ Оскарження рішень МСЕК/соціального захисту ☐ Інше: _____

VIII. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДОЮ / СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ

- Рівень самооцінки: ☐ високий ☐ середній ☐ низький
- Чи бере участь у ветеранських об'єднаннях: ☐ Так ☐ Ні ☐ Хотів би
- Потреба в: ☐ Комунікації з іншими ветеранами ☐ Культурних / спортивних заходах ☐ Волонтерстві / самореалізації ☐ Менторстві для інших
- Особисті цілі _____

IX. ДОПОМІЖНІ ФАКТИ

- Чи є діти / утриманці:
- Чи є залежності (алкоголь, нікотин, інше): ☐ Так ☐ Ні
- Які саме: _____
- Потреба в: ☐ Лікуванні залежностей ☐ Соціальному патронажі

X. ПІДСУМКОВЕ БАЧЕННЯ СУПРОВОДУ

Заповнюється фахівцем після оцінки

- Пріоритетні напрями допомоги:
 1. ____
 2. ____
 3. ____
- Необхідна залученість: ☐ МСЕК ☐ Лікар ☐ Психолог ☐ Юрист ☐ ОМС ☐ Мінвет ☐ Інше: ____

Дата заповнення: ____

Фахівець супроводу: _____ (ПІБ, підпис)

Місце зустрічі: ____

Примітка: картка зберігається у електронному або паперовому вигляді. Дані мають бути конфіденційними й використовуватися виключно для супроводу ветерана.

Пропозиції по співпраці фахівців супроводу ветеранів та соціальних працівників ТЦК і СП

На даний час взаємодія між ТЦК і СП та управлінням ветеранської політики на рівні регіону регулюються [постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2025 р. No 1025](#)

В процесі оформлення демобілізації соціальний працівник ТЦК в результаті вивчення особистих даних військових які звільняються з ЗСУ, крім визначення основних питань супроводу у цивільному житті, також визначає, військовослужбовців які по своїм морально-вольовим якостям і академічній освіті могли б після первинної реадаптації у мирне життя залучатись до роботи фахівцями супроводу ветеранів. Дані на цих осіб у визначеному попередньо порядку надаються керівнику структурного підрозділу ветеранської політики на рівні району, або громади.

За наявними рекомендаціями, підтримка повинна «розпочинатися одразу в момент демобілізації з дзвінка кейс-менеджера/фахівця супроводу ...», що дозволяє з'ясувати потреби та стан ветерана . При цьому фахівець із супроводу ветерана, «після родини — перший, хто почне послідовну взаємодію з ветеранами... після їхнього повернення з фронту», надає їм індивідуальний супровід та всебічну консультацію. Соціальний працівник ТЦК/СП – це працівник Міністерства оборони, відповідальний за соціальний супровід військових і ветеранів (наприклад, прийом їхніх сімей у ЦНАПах). Він збирає інформацію про особливості ветерана (медичний стан, статус інвалідності, причини звільнення тощо) і консультує родини.

Успішна реалізація спільної роботи передбачає чіткий розподіл ролей та обов'язків:

Фахівець із супроводу ветеранів (система взаємодії органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування)

Координує допомогу ветерану, інформує про пільги, соціальні гарантії, послуги, житло, реабілітацію, працевлаштування тощо. Збирає інформацію про потреби ветерана та координує роботу з іншими організаціями (державними, громадськими, місцевими). Супроводжує у всіх питаннях реадaptaції, реінтеграції ветерана. Саме він стає «інформаційним радником» для ветерана і його родини.

Соціальні працівники ТЦК/СП

Проводять первинну роботу з військовослужбовцями та їхніми сім'ями (в тому числі приймають звернення родичів загиблих, полонених і ветеранів). Вони безпосередньо контактують із демобілізованими під час оформлення документів і підготовки до звільнення. Соціальні працівники фіксують дані про демобілізованого (наприклад, статус учасника бойових дій, інвалідність, потреби сім'ї) і передають їх далі. У Львівській області соціальні працівники ТЦК почали регулярно консультувати сім'ї військових у ЦНАП, що є частиною реформи соціального компонента ТЦК/СП.

Місцеві органи влади (районні управління соцзахисту, ЦНАПи тощо)

Створюють умови для злагодженої передачі інформації та надання послуг ветеранам на місцях. Слід забезпечити постійний контакт фахівців з супроводу ветеранів та соціальних працівників ТЦК/СП у кожному районі, а також у відділах ТЦК/СП у громадах.

Початкова взаємодія при демобілізації

Перший контакт із ветераном повинен відбутися ще під час демобілізації. Працівник ТЦК/СП, який оформлює демобілізацію, має заздалегідь ідентифікувати демобілізованого як потенційного клієнта для служби супроводу ветеранів. Кроки взаємодії:

1

Соціальний працівник ТЦК повідомляє про систему супроводу ветерана у цивільному житті, фіксує важливі дані: причина та умови звільнення, наявність інвалідності, сімейний стан, проблеми тощо, та у встановленому порядку передає інформацію у відповідний територіальний заклад фахівців з супроводу ветеранів.

2

Одразу після демобілізації та повернення в громаду фахівець із супроводу ветеранів зв'язується з ветераном (або проводить дзвінок – кейс-менеджмент). Під час цього зв'язку уточнюються первинні потреби ветерана (здоров'я, працевлаштування, житло, психологічна допомога) і передані від ТЦК дані.

3

Зворотний зв'язок: фахівець управління ветеранів повідомляє соціальному працівнику ТЦК про потреби ветерана у додаткових послугах, щоб він готував необхідні документи чи направлення (наприклад, на реабілітацію чи виплати).

Передача інформації про ветерана

Щоб якісно супроводжувати ветерана у цивільному житті, потрібно передавати фахівцям по супроводу наступні дані: особисту інформацію, причину та дату звільнення, наявні медичні діагнози та інвалідність, сімейний стан, соціально-побутові особливості (докладно — хто лишається вдома, хто потребує допомоги тощо). За словами посадовців, «уже в ТЦК та СП... мають запитати, хто у неї залишається у громаді, яка підтримка потрібна (літні батьки, діти, дружина з інвалідністю, ВПО і т.д.)». Це дозволяє виявити ризики (наприклад, самотній борець з дитиною інваліда) та заздалегідь залучити відповідні служби.

Формалізувати обмін можна так:

- Одночасне інформування: ТЦК/СП надсилає пакет документів ветерана (включно з ксерокопією демобілізаційної картки, довідкою про пільги, висновками медкомісії) у районний відділ у справах ветеранів, або у відповідний заклад районний заклад "Ветеранський простір", чи відповідний комунальний заклад органу місцевого самоврядування.
- Електронний канал зв'язку: за можливості використовувати єдині державні реєстри або спеціалізовані портали (наприклад, e-Veteran) для передачі ключових даних в електронному вигляді.
- Супровідні документи: запровадити стандартні форми повідомлень чи скерування про ветерана для передачі між відомствами (подібно до «Акту оцінки потреб» або «Повідомлення про особу в СЖО» із закону про соцпослуги №2671-VIII/17.01.2019р). Це за потреби може бути оформленим через ЦНАП чи електронні системи Міноборони/Мінветеранів.

Підкреслимо: своєчасність і повнота інформації – ключова умова. Як зауважують експерти, «ефективна підтримка починається раніше, ніж тоді, коли ветеран повертається в громаду». Тому всі особливі обставини (загибель побратимів, травми, ПТСР, відповідальність за родину) мають бути відомі фахівцям із супроводу одразу при звільненні ветерана з армії.

Координація на місцевому рівні та інструменти взаємодії

На рівні району і громади необхідно налагодити сталі канали співпраці:

- Регулярні наради/брифінги: організовувати щоквартальні зустрічі фахівців супроводу ветеранів з керівниками відділів ТЦК/СП та соцзахисту для обговорення координації роботи. На таких нарадах можна узгоджувати списки демобілізованих, розподіляти обов'язки, аналізувати проблемні випадки.
- Спільні програми і пам'ятки: розробити шаблони пам'яток чи буклетів для демобілізованого ("дорожню карту" клієнта): у ній зазначити послідовність дій і контакти усіх задіяних служб (соцпрацівник ТЦК, фахівець з супроводу ветерана, ЦНАП, служба зайнятості тощо). Ці матеріали мають передаватися в руки ветерані під час демобілізації.
- Цифрові інструменти: використовувати CRM-систему або реєстр ветеранів (наприклад, модуль «е-Ветеран») для обміну статусом справи демобілізованого між установами. Можна створити спільний електронний журнал звернень, куди соцпрацівник ТЦК заносить звернення ветерана, а фахівець управління бачить оновлення у реальному часі.
- Єдиний контакт-центр: передбачити в структурі обох відомств «гарячу лінію» або чат-бота для термінових запитів: наприклад, щоб соціальний працівник ТЦК міг оперативно порадитись із фахівцем супроводу ветерана чи передати повідомлення про нагальну потребу ветерана.

Також важливим є навчання персоналу і обмін досвідом. Практика показує: успішна ветеранська політика у громаді починається зі спільної підготовки фахівців. Наприклад, ГО «Простір можливостей» організовує стратегічні сесії, де одночасно збирають представників міської влади, медиків, ТЦК/СП, поліцію та соціальних працівників. Після таких заходів соціальні працівники проходять тренінги з кейс-менеджменту. Як зазначено учасницею одного навчання: «Професійна робота і допомога починається саме з навчання особового складу. У нашій громаді відповідне навчання пройшли працівники відділу по роботі з ветеранами, Управління соцзахисту, центра зайнятості, центра соціальних служб». За подібною моделлю слід планувати й місцеві навчання за участю ТЦК/СП, органів соцзахисту і громадських організацій, щоб усі працювали «на одній хвилі».

Приклади спільної роботи

У Львівській області практична реалізація такого підходу вже відбулася: соціальні працівники районного ТЦК/СП проводять виїзні прийоми родин військових прямо у ЦНАПах . Щовівторка і щочетверга вони консультують сім'ї загиблих, поранених та ветеранів, надаючи індивідуальну допомогу і приймаючи заяви . Цей виїзний прийом – частина реформи соціального компонента ТЦК/СП, що «дублює» можливість отримати підтримку одразу в громаді . Подібна практика забезпечує негайну передачу інформації: фахівець із супроводу може відразу поспілкуватися із сім'єю за участю соцпрацівника ТЦК і спланувати подальші дії.

Масштабне стратегування у м.Звягель (Житомирщина), де одночасно працювали органи влади, медики, ТЦК/СП та НУО . Після цього соціальні працівники пройшли навчання з ветеранської підтримки, а відділ по роботі з ветеранами місцевого соцзахисту сформував план роботи з демобілізованими. Такий міжвідомчий підхід і спільне планування є прикладом успішної моделі, яку варто поширювати.

Висновки

- ❏ Дорожня карта співпраці повинна включати чітко окреслені кроки та інструменти обміну інформацією між соціальними працівниками ТЦК/СП та фахівцями із супроводу ветеранів. Це гарантуватиме, що жодна важлива деталь (причина звільнення, статус інваліда, сімейні обставини тощо) не загубиться, і ветеран відразу після демобілізації отримає скоординовану допомогу. Така робота ґрунтується на принципах своєчасності, комплексності та спільної відповідальності всіх задіяних служб.

Джерела

Моделі соціального супроводу в ЗСУ; рекомендації політиків щодо ранньої підтримки ветеранів; приклади впровадження соціальної роботи в ТЦК; спільні навчальні ініціативи громад.

Нормативно-правова база, якою регламентується діяльність фахівців супроводу ветеранів:

1. Постанова Кабінету Міністрів України № 881 від 2 серпня 2024 року - затверджено Порядок забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб [ЗАКОН УКРАЇНИ](#)
2. Постанова КМУ № 1205 від 18 жовтня 2024 року - уточнює механізм фінансування: розподіл субвенції для забезпечення діяльності фахівців із супроводу [ЗАКОН УКРАЇНИ](#)
3. Постанова КМУ № 868 від 2 серпня 2024 року - встановлює умови оплати праці фахівців із супроводу [ЗАКОН УКРАЇНИ](#)
4. Наказ Міністерства у справах ветеранів № 111 від 9 квітня 2024 року - затверджено професійний стандарт "Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб [ЗАКОН УКРАЇНИ](#)
5. Наказ Мінветеранів № 268 та № 269 від 22 серпня 2024 року — визначають тестові питання для відбору кандидатів та рекомендації щодо підвищення кваліфікації фахівців із супроводу [ЗАКОН УКРАЇНИ](#) [ЗАКОН УКРАЇНИ](#)
6. Наказ Мінветеранів № 317 від 27 вересня 2024 року - затверджено методичні рекомендації з організації відбору кандидатів на посаду фахівця із супроводу [ЗАКОН УКРАЇНИ](#)
7. Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" — базовий законодавчий акт, на якому ґрунтується діяльність у сфері ветеранської підтримки
8. Закон України "Про захист персональних даних" — важливий для обробки ветеранської інформації при супроводі EVETERAN.GOV.UA.
9. Інші постанови, що регламентують загальні функції та організаційні засади ветеранської політики:
 - постанови щодо Єдиного державного реєстру ветеранів війни
 - діяльності територіальних органів Мінветеранів тощо

V. Актуальні напрямки реалізації ветеранської політики в територіальних громадах

Суб'єкти реалізації ветеранської політики в громадах

1

Органи місцевого самоврядування (ОМС)

• Міська/селищна рада (затвердження програм, фінансування) • Постійні комісії з питань ветеранської політики (організація взаємодії усіх суб'єктів ветеранської політики) • Виконавчий комітет (координація виконання рішень) • Управління/відділ у справах ветеранів та соціального захисту (безпосередня реалізація) • Комунальні та інші установи ФСВ (організація супроводу) • Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) (цифрові та офлайн-послуги)

2

Державні органи на місцях

• Представники ОВА/РВА (обласних/районних військових адміністрацій) • ТЦК та СП • Територіальні органи Мінвету (якщо створені) • Центри зайнятості (працевлаштування та перекваліфікація) • Служби соціального захисту • Управління/відділи молоді та спорту • Управління/відділи у справах дітей • Пенсійний фонд

3

Інституції та установи громади

• Ветеранські простори/Хаби підтримки • Центри психологічної допомоги • Заклади охорони здоров'я (первинна та спеціалізована допомога) • Освітні заклади (ПТУ, коледжі, ВНЗ) для перекваліфікації

4

Громадський сектор

• Ветеранські громадські організації • Благодійні фонди, що працюють із ветеранами • Волонтерські організації

5

Бізнес та роботодавці

• Місцеві підприємства та бізнес-асоціації (створення робочих місць) • Соціально відповідальні компанії • Аграрні кооперативи, малі підприємці • Банки

6

Міжнародні та донорські організації

• Програми міжнародної технічної допомоги • Реабілітаційні проекти • Ініціативи реінтеграції та соціального підприємництва

Проведення на постійній основі днів ветеранських слухань "**Дійти до кожного**"

Забезпечення прямого діалогу між ветеранами, місцевою владою та постачальниками послуг, який дозволяє створити на місцях ефективну систему підтримки ветеранів, спільне планування та прийняття рішень за участі усіх зацікавлених сторін.

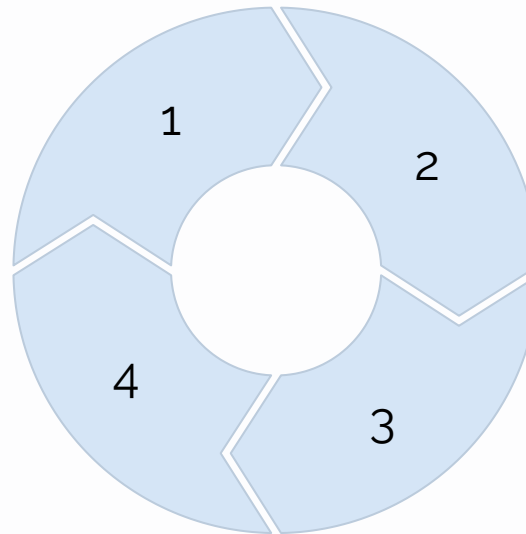
Дні ветеранських слухань "Дійти до кожного"

Формування ветеранської політики на рівні громади

Дати можливість громадам інституційно включити ветеранів у процес прийняття рішень в тому числі через участь у депутатському корпусі органів місцевого самоврядування

Меморандуми про співпрацю Консолідація зусиль усіх учасників

- Місцева влада
- Соціальні служби
- Медичні/реабілітаційні заклади
- Ветеранські організації, ГО/БФ
- Місцевий бізнес, грантові проекти
- ФСВ, кімнати ветеранського простору

Налагодження координації

Налагодити координацію між надавачами послуг ветеранів по типу "Локального штабу взаємодії" при координації як робочого органу постійної комісії з ветеранської політики

Додаткові результати слухань

- Аналітика - карта потреб ветеранів у громаді
- Управління - план дій або стратегія на наступний рік
- Участь в органах місцевого самоврядування
- Адвокація - лобіювання змін у бюджеті громади
- Інтеграція - краще розуміння місцевими органами, як впроваджувати трирівневу модель допомоги

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує порядок підготовки, проведення та організації Днів ветеранських слухань «Дійти до кожного» у територіальній громаді (далі – Громада).

1.2. Метою слухань є:

- налагодження комунікації між місцевими органами самоврядування, органами виконавчої влади, місцевим бізнесом та іншими стейкхолдерами ветеранської політики;
- організація взаємодії з психологічного забезпечення трирівневої програми соціалізації та реабілітації, залучення усіх наявних підприємств що працюють на території громади, та в своєму штаті мають соціальні служби і психологів;
- доведення основних змін в засадах ветеранської політики, встановлення реальної кількості ветеранів, проведення занять з цифрової грамотності та вміння користуватися електронними ресурсами що надають послуги ветеранам;
- організація взаємодії в частині створення робочих місць для ветеранів з місцевим бізнесом представниками великих агрохолдингів та інших промислових підприємств;
- популяризація грантових програм державного, недержавного та міжнародного характеру;
- моніторинг якості роботи структури ФСВ, сприяння в її формуванні, залучення ГО/БФ, що діють на місцевому рівні для вирішення потреб та запитів ветеранської спільноти;
- розробка та уточнення місцевої ветеранської політики;
- активне залучення ветеранів до прийняття управлінських рішень та участі в органах місцевого самоврядування;
- вивчення стану організації роботи по залученню ветеранів до адаптивного спорту та створення умов по його популяризації.

2. Організація слухань

2.1. Ініціатором слухань може виступати:

- районні органи виконавчої влади, постійна комісія обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики, постійна комісія місцевої громади з питань ветеранської політики;
- голова громади, депутати громади;
- громадська рада при сільському/міському голові;
- ветеранські організації, ГО/БФ, що займаються ветеранською політикою.

2.2. Рішення про проведення слухань узгоджується в процесі комунікації та діалогу між ініціатором (п 2.1) та представництвом місцевої громади.

2.3. В подальшому слухання проводяться на постійній основі з метою залучення в містах та селах усієї ветеранської спільноти згідно складеного графіку. У містах - секторально, в сільських громадах - по старостатах.

3. Підготовка слухань

3.1. Створюється Організаційний комітет, до якого входять:

- представники місцевої влади;
- фахівці супроводу ветеранів, інших професійно дотичних підрозділів;
- медичні й освітні установи, фіскальні органи;
- представники ветеранських ГО/БФ, інших суб'єктів ветеранської політики.

3.2. Оргкомітет відповідає за:

- узгодження дати, місця, формату слухань;
- інформування ветеранів та громадськості, комісію обласної ради з питань реалізації національної стратегії ветеранської політики;
- розробку анкет, опитувальників, бланків звернень;
- збір, обробку й узагальнення пропозицій, підготовку меморандумів про співпрацю.

4. Проведення слухань

4.1. Слухання проводяться на базі «Ветеранських просторів», чи інших визначених керівником громади місць та можуть відбуватися у таких форматах:

- публічна зустріч із виступами;
- тематичні фокус-групи;
- анонімні анкетування;
- робочі сесії у форматі «круглого столу»;
- онлайн-трансляції або гібридні формати.

4.2. До участі запрошуються:

- ветерани та члени їх родин;
- посадові особи громади;
- представники соціальних служб, медичних закладів, закладів освіти;
- ГО/БФ, волонтери;
- фахівці супроводу ветеранів (за наявності);
- представники органів виконавчої влади профільних напрямків районного рівня та члени постійної комісії обласної ради «З питань реалізації національної стратегії ветеранської політики».

5. Результати слухань

5.1. За підсумками слухань формується публічний звіт, який містить:

- аналітика - картка потреб ветеранів в громаді;
- управління - план дій або стратегія на наступний рік;
- адвокація - лобіювання змін у бюджеті громади;
- інтеграція - краще розуміння місцевими органами, як впроваджувати трирівневу модель допомоги.

5.2. Звіт затверджується органом місцевого самоврядування (виконкомом/радою) та публікується на офіційному сайті громади.

5.3. Рішення та пропозиції, отримані під час слухань, використовуються для:

- формування якісної структури ФСВ і їх взаємодії як з ветеранською спільнотою так і з усіма стейкхолдерами ветеранської політики;
- формування/коригування місцевих програм підтримки ветеранів;
- розробки бюджету громади на наступний рік;
- налагодження партнерств із державними та недержавними, міжнародними інституціями та грантами.

6. Заключні положення

6.1. Положення може бути переглянуте або доповнене за ініціативою громадськості або за рішенням ради.

6.2. Органи місцевого самоврядування забезпечують всебічну підтримку проведення слухань (організаційну, матеріальну, інформаційну).

Саме головне: реалізація формату даного заходу передбачає чітку його модерацію організаторами, при цьому використовуючи презентацію нових сервісів айті-послуг, навчання, презентації грантових програм державного, приватного, міжнародного рівня у взаємодії з місцевим бізнесом.

Організаційно уточнюючі питання перед проведенням заходу - дня ветеранських слухань «Дійти до кожного»

1. Наявність " Ветеранського простору " _____
2. ЦНАП, " Єдине вікно" для ветеранів _____
3. Лікарня, ФСВ в лікарні _____
4. Наявність і кількість фахівців соцзахисту, молоді і спорту , у справах дітей, пенсійний, ЦНАП, охорона здоров'я _____
5. Кількість ФСВ, необхідна кількість _____
6. Адміністрація з ветеранської політики у районі, в громаді _____
7. ТЦК та СП _____
8. Наявність центру психологічного супроводу, психологів _____
9. Ветеранів, ветеранок всього ____
 - з них воюють в ЗСУ ____
 - демобілізовані, у громаді _____
 - екстериторіальні _____
 - потребують псих.супроводу _____
 - потребують лікування операційного втручання _____
 - протезовані _____
 - потребують протезування _____
 - потребують оздоровлення, відпочинку _____

- потребують супроводу в отриманні статусу, пільг, виплат _____
- потребують житла , розширення житла _____
- потребують працевлаштування
- потребують навчання , перепрофілювання _____
- членів родин _____
- з них кількість дітей _____
- кількість дітей загинлих пропавших безвісті , у полоні _____

10. Кількість, назви , контакти ____ Г/О ветеранського спрямування _____

11. Кількість, назви, контакти ____ Б/Ф ветеранського спрямування _____

12. Реалізація державних, регіональних , ветеранських програм на території громади

13. Можливість залучення бізнес структур до ветеранської політики, ветеранського бізнесу : • малий і середній _____ • великий _____

14. Наявність соціальних служб, штату психологів в бізнес структурах _____

15. Реалізація недержавних, в тому числі міжнародних грантових проектів на території громади? _____

16. Участь ветеранів і наявність умов адаптивного спорту

17. Можливість облаштування реабілітаційного центру _____

18. Наявність, та перспектива створення постійної робочої комісії з ветеранської політики у місцевій раді _____

Типові питання для обговорення з ветеранами на зустрічах у громадах

1. Цифрові сервіси "Дія", "е-ветеран", інші електронні месенджери, навчання, підвищення електронної грамотності ветеранів, обговорення умов удосконалення доступу до них.
2. Проблеми формування якісної структури ФСВ у громаді. Наявність і залучення функціоналу кімнат "Ветеранського простору" до ветеранської політики в громаді.
 - Принцип надання послуг: "Для ветеранів — тільки з ветеранами". Реалізується через призму створення громадських об'єднань ветеранів по старостатам чи секторально.
 - Модель обслуговування — за зразком сімейного лікаря (карта потреб ветерана). Кадрове наповнення, якісне забезпечення моделі за рахунок залучення до структур ФСВ ветеранів, внаслідок чого реалізується формат діалогу "Рівний з рівним".
 - Основний результат, мета діяльності структури ФСВ — повноцінне забезпечення супроводом усіх ветеранів, членів їх родин, родин загинувши, пропавших безвісти, що знаходяться в полоні незалежно від типу громади і місця її розташування.
3. Участь і взаємодія центру зайнятості, державних, регіональних і недержавних програм, місцевого бізнесу в вирішенні питань працевлаштування та відкриття сімейного ветеранського бізнесу. Організація взаємодії усіх стейхолдерів (суб'єктів) надання послуг ветеранської політики на рівні громади. Основні процеси взаємодії пов'язані з соціалізацією, реабілітацією, лікуванням.
4. Імплементация ветеранів в систему органів влади, місцевого самоуправління, створення постійних депутатських комісій з питань реалізації ветеранської політики. Організація і проведення на постійній основі днів ветеранських слухань "Дійти до кожного".
5. Особливості психічного супроводу ветеранів, трьох рівнева модель психологічного забезпечення. Роль і участь ФСВ в забезпеченні психологічного супроводу на рівні громади і регіону:
 - 5.1. Системне впровадження рівнів психосоціальної підтримки (MHPSS) у громадах як основа для цілісної допомоги військовим, родинам, дружинам загиблих, зниклих безвісти та тим, хто повернувся з полону.
 - 5.2. Програма Recovery — як підхід до повернення контролю над життям і відновлення через усвідомлення власних ресурсів, аналіз і перспективи імплементації в громадах.
 - 5.3. Модель «рівний — рівному» — ефективний інструмент підтримки для тих, хто пережив травматичний досвід, з фокусом на військових, їхні родини, дружин загиблих та колишніх полонених.

Навчання електронній грамоті ветеранів та членів їх сімей

Програма слухань для ветеранів (2 години). Проводиться у форматі ветеранських слухань "Дійти до кожного".

Дата: ____

Місце: ____

Тривалість: до 2 годин

Відповідальні: фахівці супроводу ветеранів, волонтери, IT-консультанти

1. Реєстрація та вступне слово

Час: 10:00–10:10 (10 хв)

Дії:

- Реєстрація учасників.
- Коротке вступне слово: мета слухань, користь цифрових сервісів, безпека.
- В разі необхідності розподіл на групи (за рівнем цифрової підготовки).

Матеріали:

- Пам'ятка "Основи цифрової безпеки".
- Короткий лист «Що таке "Дія", розділ "Ветеран PRO".
- Методологічні матеріали "Ефективні інструменти реалізації ветеранської політики в громаді".

2. Інформаційна частина (лекція + демонстрація)

Час: 10:10–10:35 (25 хв)

Теми:

- Вступ у цифрові сервіси та переваги їх використання.
- Платформа "Дія", розділ " Ветеран PRO ", "е-ветеран ": реєстрація, подання заяв, отримання цифрових документів.
- Демонстрація на проекторі/екрані.

Матеріали:

- Презентація «Крок за кроком: користування "Дією", іншими електронними ресурсами .
- Покрокова інструкція для роздатку.
- Методологічні матеріали " Ефективні інструменти реалізації ветеранської політики в громаді " .

3. Практична частина

Час: 10:35–11:35 (60 хв)

Дії:

- Виконання практичних завдань на планшетах/ноутбуках:
 - Реєстрація в "Дія", розділ " Ветеран PRO ", "е-ветеран " .
 - Подання заяви на соціальні/ветеранські послуги.
 - Перевірка статусу заявки та отримання цифрового документа. • Індивідуальна підтримка від фахівців супроводу.

Матеріали:

- Покрокова інструкція «Як подати заяву через «Дія».
- Чеклист «Перед використанням цифрових сервісів».

4. Обговорення та Q&A

Час: 11:35–11:50 (15 хв)

Дії:

- Відповіді на запитання ветеранів.
- Обговорення труднощів і бар'єрів.

Матеріали:

- Контакти центрів підтримки та онлайн-консультацій.
- Пам'ятка «Поради для самостійного навчання цифровим сервісам».

5. Підсумки та закриття

Час: 11:50–12:00 (10 хв)

Дії:

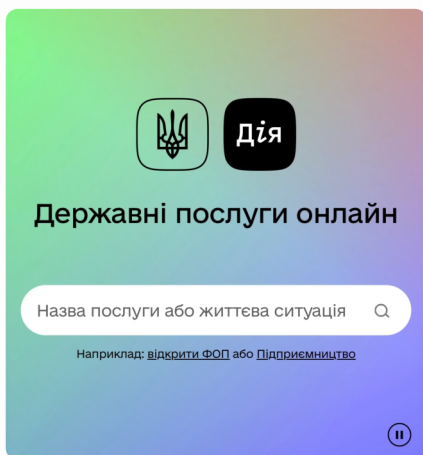
- Підведення підсумків слухань.
- Вручення пам'яток і інструкцій.
- Інформація про онлайн-підтримку та наступні навчальні сесії.

Матеріали:

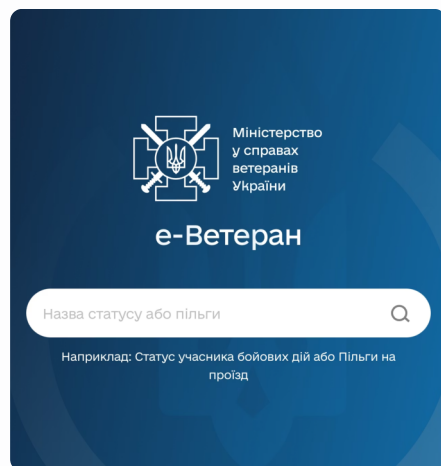
- Пам'ятка «Ветеран і цифрові сервіси: що треба знати».
- QR-коди на онлайн-курси та відеоінструкції.
- Методологічні матеріали "Ефективні інструменти реалізації ветеранської політики в громаді".

Основні цифрові платформи послуг ветеранам на даний час:

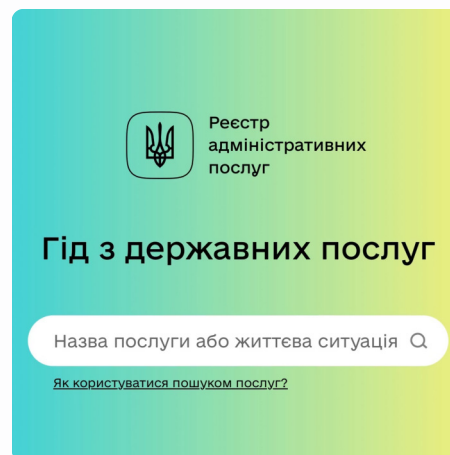
Дія — Державні послуги онлайн

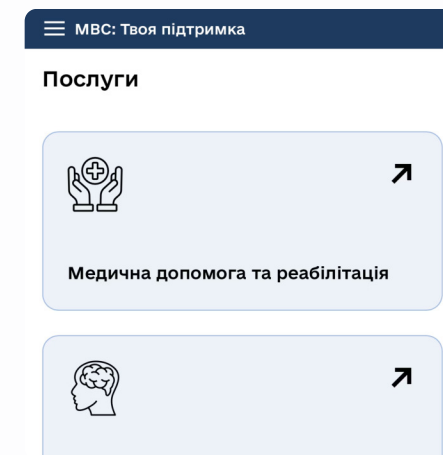
Платформа е-Ветеран

Гід з державних послуг - Гід онлайн Дія

МВС: твоя підтримка

ЗАСТОСУНОК “ДІЯ” ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

I. Відомості до Єдиного державного реєстру ветеранів війни **подаються п'ятиденний строк** з дня початку виконання військовослужбовцем бойового наказу (розпорядження) або службового (спеціального) завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій або на тимчасово окупованих територіях *(п.4 наказу МОУ від 17.01.2025 №28 “Про порядок подання відомостей до Єдиного державного реєстру ветеранів війни”)*

II. Електронне посвідчення ветерана (**Е-посвідчення**) - посвідчення ветерана у формі електронного відображення інформації, пред'являється особою на електронному носії з мобільного додатка Порталу Дія, замість та без додаткового пред'явлення відповідного посвідчення у паперовій формі *(ст. 18 ЗУ “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”)*

ЗАСТОСУНОК “ДІЯ” ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

Посвідчення в Дії, якщо ви:

- ✓ учасник бойових дій;
- ✓ людина з інвалідністю внаслідок війни;
- ✓ учасник війни;
- ✓ постраждалий учасник Революції гідності;
- ✓ член сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни;
- ✓ член сім'ї загиблого (померлого) Захисника і Захисниці України

Для отримання пільг та компенсацій:

- ✓ для безплатного проїзду у громадському транспорті;
- ✓ у закладах охорони здоров'я;
- ✓ в освітній сфері;
- ✓ при зверненні в ЦНАП за отриманням адміністративних послуг;
- ✓ при працевлаштуванні та оформленні підприємницької.

Як додати е-посвідчення

- I. Завантажити мобільний застосунок Дія.
- II. “Додати документ” та обрати “Посвідчення ветерана”
- III. Надати згоду на отримання даних з інших реєстрів.
- IV. Додати та очікувати, коли з'явиться документ.

Якщо документ не знайдено – це означає, що інформація про вас не була включена до Єдиного державного реєстру ветеранів війни військовою частиною.

- I. Зателефонуйте на Єдину ветеранську лінію Мінветеранів за номером – **0 800 505 217**
- II. Або звернутися до Мінветеранів за посиланням: <https://appeal.mva.gov.ua/>, додавши скан-копії документів.

ВЕТЕРАН PRO — це цифровий простір у застосунку Дія, для ветеранів та ветеранок війни. Сервіс забезпечує доступ до основних державних послуг за принципом “єдиного вікна” — без черг, без паперової тяганини та без зайвих кроків.

На сьогодні доступні такі послуги:

- ✓ пошук фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб;
- ✓ ветеранський спорт;
- ✓ єОселя, єВідновлення;
- ✓ встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни;
- ✓ подання заяви на субсидію

Буде розширено:

- ✓ електронні посвідчення та довідки;
- ✓ інформація про пільги та права;
- ✓ запис на послуги, подача заяв та звернень;
- ✓ доступ до освітніх та кар'єрних можливостей;
- ✓ психологічна підтримка;
- ✓ житлові програми;
- ✓ юридична допомога.

прав, пільг, гарантій та компенсацій основних законів з питань соціального захисту

[illegible]

кварт. тлф n.7 витрати бронюв. n9 однакові пільги n.10 немає пільг 51 ККУ n.11 трим у ДБ пільги не втрач. n.12 СЗЧ - немає пільг n.12 посвідчення для пільг n.13 пільги Чорноб. n.14 санкції пеня % кредит n.15 150 тис на авто n.16 ПЕНС. ЗАБ., ДОПОМОГА ст.15 ЗУ Про пенс. заб. осіб n1 ОГД п.2 грошдоп. на оздоровл. n3 допомога на похорон n.4 ОГД ст.16 хто має право ст.16¹ розмір ОГД ст.16² виплата ст.16³ ОГД не платять ст16⁴ відшкод. шкоди ст. 17 Члени сім'ї мед обслуг зоз МО n2ст11 сан-кур лікув. n3ст11 поліпи ж/умов n3 ст12 50% зниж житло n5ст12 земельна ділянка n6ст12 б/о жила приміщ n8ст12 б/опл. проїзд n3 ст14 Члени сім'ї ст. 18 прийн. на роботу грош доп при переведенні лист непрацезд. 100% пільг. стаж роботи перш/черг працюваит. поза/ч місяця дитсадочку ГЗ полон, б/з Батьки в/сл. (З, П, Б/З) б/проїзд n4 ст14 право на пільги n6 ст18	н/черг забезп житлом n14 позика будивн n15 н/черг вступ ЖБК n16 б/опл. проїзд n17 податки збори мита n18 н/черг тлф n19 н/черг обсл службами n20 н/черг соц послуги n25 25% до пенсії, соц доп разова грошова виплата держ цільова підт в освіті ІНШІ ВИПЛАТИ ст. 15¹	н/черг працюваит n13 залиш на роботі n14 допом по непрацезд n15 допом по непрацезд n16 щоріч додат відп-ки n17 н/черг заб житлом n18 позика будивн n19 н/черг вступ ЖБК n20 б/опл. проїзд n21 н/черг б/плат авто n22 податки збори мита n23 звільн оренди плата n24 н/черг соц послуги n25 н/черг обсл службами n26 н/черг заб прод товар n27 освіта їх та дітей n28 ІНШІ ВИПЛАТИ ст. 15¹	щоріч додат відп-ки n13 залиш на роботі n14 н/черг заб житлом n15 позика будивн n16 н/черг вступ ЖБК n17 податки збори мита n19 н/черг встан тлф n20 н/черг обсл службами n21 н/черг соц послуги n22 вступ н/конкурсом ВЗ n23 25% до пенсії, соц доп разова грошова виплата однораз грошова допомог б/кошт харч дітей ІНШІ ВИПЛАТИ ст. 15¹ Також: ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей ОГД ст.16 Батьки в/сл. (З, П, Б/З) б/проїзд n4 ст14 право на пільги ЗУ соц і прав зах в/сл та чл їх сімей n6 ст18 ЗУ Про заг/обов'язкове державне пенсійне страхування Пенсія у зв'язку з втратою годувальника ст.36 Інформаційно: ПКМУ № 740 23.09.2015 Порядок надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України ПКМУ № 302 12.05.1994 Порядок виготовлення та видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів (Сіре - УСЗН)	відстр. платежів ст16 Також: ЗУ Про в/обов і в/служб право звільнитися зі служби n2 ч4 ст26 ЗУ Про моб підг та мобілізацію відстроч. від повторного призову n6 ст23 ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей відпуст 90 діб n23 ст10¹ відновлюв заходи n1ст11 Інформаційно: ПКМУ № 884 30.11.2016 Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або зниклих безвісти	Також: Особи, зниклі безвісти ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей збереження ГЗ n6 ст9 Член сім'ї зниклого ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей виплата ГЗ n6 ст9 мед обслуг зоз МО n2ст11 сан-кур лікув. n3ст11 поліпи ж/умов n3ст12 50% зниж житло n5ст12 земельна ділянка n6ст12 б/о жила приміщ n8ст12 б/опл. проїзд n3ст14 Члени сім'ї ст. 18 прийняття на роботу грошдоп при переведенні лист непрацезд. 100% пільг. стаж роботи перш/черг працюваит. поза/ч місяця дитсадочку ГЗ полон, б/з Батьки в/сл. (З, П, Б/З) б/проїзд n4 ст14 право на пільги n6 ст18 ЗУ Про заг/обов'язкове державне пенсійне страхування Пенсія у зв'язку з втратою годувальника ст.36 Інформаційно: ПКМУ № 373 17.04.2019 Деякі питання надання житл. субс. та пільг на оплату Ж/К послуг, придбання тв. палива і скрапл газу у грош формі
Пільги для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною ст.16					
Члени сім'ї мед обслуг зоз МО n2ст11 сан-кур лікув. n3ст11 поліпи ж/умов n3 ст12 50% зниж житло n5ст12 земельна ділянка n6ст12 б/о жила приміщ n8ст12 б/опл. проїзд n3 ст14 Члени сім'ї ст. 18 прийн. на роботу грош доп при переведенні лист непрацезд. 100% пільг. стаж роботи перш/черг працюваит. поза/ч місяця дитсадочку ГЗ полон, б/з Батьки в/сл. (З, П, Б/З) б/проїзд n4 ст14 право на пільги n6 ст18	Інформаційно: ПКМУ № 413 20.08.2014 Порядок надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в ... ПКМУ № 975 25.12.2013 Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності військовослужбовців... ПКМУ № 373 17.04.2019 Деякі питання надання житл. субс. та пільг на оплату Ж/К послуг, придбання тв. палива і скрапл газу у грош формі	Також: ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей б/опл. проїзд n3 ст14 Інформаційно: ПКМУ № 975 25.12.2013 Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців...	Також: ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей ОГД ст.16 Батьки в/сл. (З, П, Б/З) б/проїзд n4 ст14 право на пільги ЗУ соц і прав зах в/сл та чл їх сімей n6 ст18 ЗУ Про заг/обов'язкове державне пенсійне страхування Пенсія у зв'язку з втратою годувальника ст.36 Інформаційно: ПКМУ № 740 23.09.2015 Порядок надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України ПКМУ № 302 12.05.1994 Порядок виготовлення та видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів (Сіре - УСЗН)	відстр. платежів ст16 Також: ЗУ Про в/обов і в/служб право звільнитися зі служби n2 ч4 ст26 ЗУ Про моб підг та мобілізацію відстроч. від повторного призову n6 ст23 ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей відпуст 90 діб n23 ст10¹ відновлюв заходи n1ст11 Інформаційно: ПКМУ № 884 30.11.2016 Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або зниклих безвісти	Також: Особи, зниклі безвісти ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей збереження ГЗ n6 ст9 Член сім'ї зниклого ЗУ Про соц і прав захист в/сл та чл. їх сімей виплата ГЗ n6 ст9 мед обслуг зоз МО n2ст11 сан-кур лікув. n3ст11 поліпи ж/умов n3ст12 50% зниж житло n5ст12 земельна ділянка n6ст12 б/о жила приміщ n8ст12 б/опл. проїзд n3ст14 Члени сім'ї ст. 18 прийняття на роботу грошдоп при переведенні лист непрацезд. 100% пільг. стаж роботи перш/черг працюваит. поза/ч місяця дитсадочку ГЗ полон, б/з Батьки в/сл. (З, П, Б/З) б/проїзд n4 ст14 право на пільги n6 ст18 ЗУ Про заг/обов'язкове державне пенсійне страхування Пенсія у зв'язку з втратою годувальника ст.36 Інформаційно: ПКМУ № 373 17.04.2019 Деякі питання надання житл. субс. та пільг на оплату Ж/К послуг, придбання тв. палива і скрапл газу у грош формі

ЗУ Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб пенсія сім'ї померлого ст6 вибір пенсії ст7 ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА умови ст29 право членів сім'ї ст30 утриманці ст31 пенсія дітям ст32 усиновителі ст33 відчим, мачуха ст34 повторне одруження ст35 розміри пенсій ст36 круглі сироти ст38 кожному члену сім'ї ст41	ПКМУ № 373 17.04.2019 Деякі питання надання житл. субс. та пільг на оплату Ж/К послуг, придбання тв. палива і скрапл газу у грош формі			ПКМУ № 168 28.02.2022 Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану ПКМУ № 373 17.04.2019 Деякі питання надання житл. субс. та пільг на оплату Ж/К послуг, придбання тв. палива і скрапл газу у грош формі		ПКМУ № 884 30.11.2016 Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або зниклих безвісти ПКМУ № 379 28.05.1993 Про посвідчення членів сімей військовослужбовців, які загинули (померли) чи пропали безвісти під час проходження військової служби (чорне – ТЦК СП)
--	---	--	--	---	--	--

Організація ветеранських просторів та хабів

Безвідносно до організаційно-правової форми, ветеранський простір у першу чергу є професійною та функціональною командою, набором доступних сервісів та атмосферою. А вже потім — це статус та приміщення.

Держава, у вигляді Міністерства у справах ветеранів, виступила з ініціативою стандартизації послуг ветеранських просторів (оновлений Наказ Міністерства у справах ветеранів №168 від 05.06.2024).

Ветеранські простори — відповідь на питання, де і хто комунікуватиме з ветераном після його повернення. Саме тому настільки важливим є питання формування атмосфери відкритості, довірливості та щирості у самому просторі. Це забезпечується реалізацією принципу "рівний рівному" при підборі команди та організації заходів. Головне завдання ветеранських просторів надавати низку послуг ветеранам задля ефективної їх реінтеграції до мирного життя на всіх рівнях — в родині, громаді, трудовому колективі тощо. Це означає, що у ветеранському просторі має бути підібрана мультидисциплінарна команда з досвідчених та навчених фахівців — психологів, фахівців із супроводу ветеранів, кар'єрних консультантів, юристів, тренерів, фізіотерапевтів, реабілітологів тощо. В цьому контексті, показники професіоналізму та досвідченості є найбільш пріоритетними.

ОСНОВНИЙ ПІДХІД — КОМПЛЕКСНІ РІШЕННЯ

Ефективна реінтеграція ветеранів є результатом комплексних рішень, пов'язаних не тільки з роботою ветеранських просторів, але також і з взаємодією фахівців широкого профілю та реформуванням управлінської моделі.

Можливий алгоритм роботи на рівні регіонів та громад, що забезпечить комплексність:

ЯК СТВОРИТИ ВЕТЕРАНСЬКИЙ ПРОСТІР

Ветеранський простір — це в першу чергу інструмент ефективної реінтеграції ветерана в громаду. Ступінь його ефективності визначається якісною командою, продуманим алгоритмом дій.

Проте робота зі створення ветеранського простору має свою юридичну логіку.

Ветеранські простори можуть створюватися в різних формах, з різним набором послуг і колом клієнтів.

Форми ветеранських просторів:

- комунальна установа або заклад;
- комунальне неприбуткове підприємство;
- громадське об'єднання (громадська організація, громадська спілка);
- благодійна організація.

Оптимальна модель функціонування передбачається у поєднанні різних форм: комунальної установи та громадської організації.

Основи діяльності простору:

- безоплатність;
- доступність;
- професіоналізм;
- стандартизовані послуги;
- впровадження принципу "рівний рівному";
- комплексність у розв'язанні проблем;
- функціонування як комунікаційного майданчика;
- використання принципу "єдиного вікна";
- координація з партнерами;
- належне перенаправлення;
- прозорість і підзвітність;
- незалежність, політична нейтральність.

Алгоритм створення ветеранського простору або хабу

-
- Крок №1.

Створення ініціативної групи/ команди (оптимально з-поміж числа ветеранів/ветеранок, їхніх сімей, волонтерів та інших зацікавлених осіб).
 - Крок №2.

Визначення основних параметрів простору: організаційно-правової форми, кола клієнтів, переліку послуг, які буде надавати простір.
 - Крок №3.

Оформлення рішення, підготовка його презентації зацікавленим особам.
 - Крок №4.

Налагодження взаємодії з місцевою владою (формат взаємодії, стандартизація послуг, використання приміщення, інструменти співфінансування тощо).
 - Крок №5.

Реєстрація ветеранського простору як юридичної особи, фізичне створення простору, працевлаштування фахівців.

Клієнти ветеранського простору:

- ветерани та ветеранки російсько-української війни;
- військовослужбовці;
- члени родин військовослужбовців та ветеранів;
- члени родин зниклих безвісти;
- члени родин загиблих;
- звільнені з полону, члени родин звільнених з полону, члени родин військовополонених.

Базові послуги ветеранського простору

- надання психосоціальної допомоги;
- надання правової допомоги;
- супровід родин військовослужбовців та ветеранів;
- профорієнтація та кар'єрні консультації;
- бізнес-інкубатор для ветеранів;
- організація занять спортом, фізкультурно-спортивна реабілітація;
- організація роботи мобільних груп допомоги;
- організація регіонального тренінгового центру;
- організація дозвілля, відпочинку та ретриту для клієнтів.

Оптимальне приміщення ветеранського простору

Оптимальним є поєднання принципу OpenSpace та окремих кабінетів для фахівців (психологів, фізіотерапевтів та ін.). Задля більш ефективної роботи з відвідувачами ветеранських просторів, рекомендується впровадити відповідне зонування:

-
- Зона індивідуальної роботи**
Для проведення індивідуальних тренінгів, навчань з малими групами, індивідуальних консультацій
 - Переговорна/тренінгова зона**
Для проведення групових тренінгів, інституційних зустрічей та нарад
 - Зона "кухонних розмов"**
Для неформального спілкування
 - Дитяча кімната**
Для забезпечення дозвілля дітей
 - Зона масових заходів**
Великий майданчик для масових заходів
 - Спортивна зона**
Для спортивних занять, фізкультурно-спортивної реабілітації
 - Адміністративні приміщення**
Для роботи адміністративного персоналу

При плануванні зонування приміщення критично необхідно враховувати принципи безбар'єрності як всередині приміщення, так і довкола нього.

Мобільні групи проєкту «Дякую за службу! Готові допомогти»

Вимоги:

- наявність в групі юриста, психолога, кейс-менеджера/фахівця із супроводу ветеранів;
- координація з органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями.

Мобільні групи надають допомогу людям, які живуть у віддалених районах області або не можуть відвідати простір.

Можливе виїзне проведення як індивідуальних, так і групових консультацій.

Виїзд мобільних груп рекомендовано погоджувати з представниками ОМС та лідерами ветеранських організацій населених пунктів, куди здійснюється виїзд.

Мобільні виїзди мають здійснюватися відповідно до затвердженого графіка, оприлюдненого в усіх можливих засобах масової інформації, на сторінках у соціальних мережах, на вебсайті ветеранського простору.

ІНФОРМУВАННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ВЕТЕРАНСЬКОГО ПРОСТОРУ

Комунікаційний процес має починатися з моменту ідеї створення «ветеранського простору».

Будь-яка комунікація дає можливість вам:

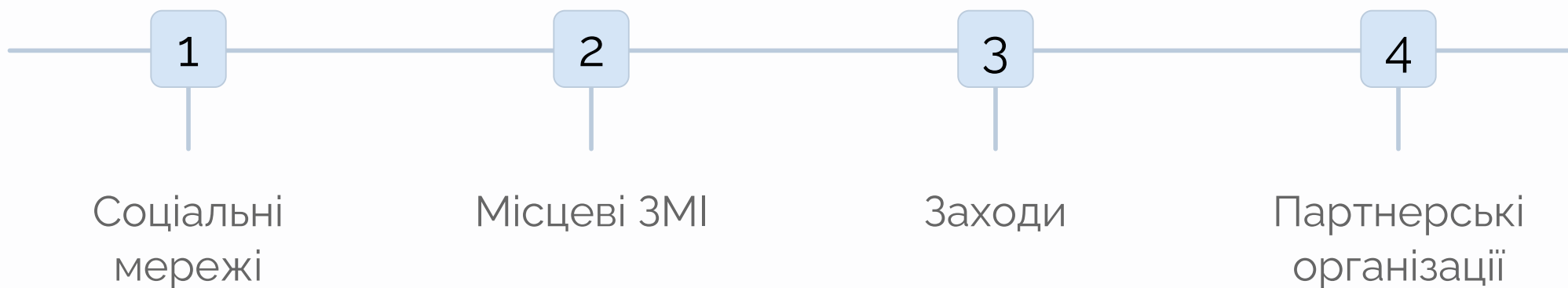
1. формувати бренд організації;
2. шукати та знаходити клієнтів, а також членів майбутньої команди (а це одна із КЛЮЧОВИХ спроможностей простору);
3. шукати партнерів і тих, хто може вас підтримати (влада, благодійники, донори);
4. формувати стійку довіру і репутацію до вашої організації.

Якщо у вас є розуміння про форму власності, наявність приміщення, команди та розуміння, куди ви рухаєтесь, комунікувати із суспільством потрібно починати вже на початковому етапі запуску роботи простору (ВАЖЛИВО: не на етапі просто проговорили ідею, а вже зробили певні кроки).

Як комунікувати — покроково

- 1 — Створюючи нову організацію і, відповідно, «бренд», слід продумати - яким би ви хотіли його бачити. Сформууйте цінності та місію вашої організації.
- 2 — Наповніть його змістом і дайте відповідь на запитання «навіщо?», «щоб що?». І з відповідями на ці питання виходьте у публічну площину.
- 3 — Проаналізуйте і визначте свою цільову аудиторію: хто та людина, яка має прийти до вас у простір? Чим ви можете бути корисними їй?
- 4 — Продумайте візуальне зображення вашого простору (логотип і слоган), які б відповідали вашим цінностям і вашій діяльності.
- 5 — Визначте ключових осіб, які будуть комунікувати вашу історію публічно (бажано — люди, які мають авторитет у громаді, або ж дотичні до теми і є членами вашої команди).
- 6 — Презентуйте команду — людей. Робіть акцент на досвіді, професійності, небайдужості, особистій історії.
- 7 — Презентуйте першочерговий план роботи вашого простору: часові рамки відкриття (хоча б попередні), перелік послуг, які плануєте надавати, для кого працюватимете - комунікуйте свою ЦА, бачення розвитку.

Які майданчики у публічній комунікації слід використовувати?

Соціальні мережі

Реєструйте сторінку у соцмережі **фейсбук** (сторінка має бути створена як організація, а не група). На власній сторінці ви можете описувати весь процес створення простору: від ідеї до відкриття. У такий спосіб ви формуєте довіру суспільства, гуртуєте навколо певну спільноту і демонструєте свою прозорість.

Пам'ятайте, що люди хочуть читати про людей або від людей. Тому розподіліть інформації, які плануєте викладати на суто інформаційні (супровід вашої діяльності), аналітику, поради, анонси подій і сторітелінги (історії про членів команди, або такі, які можуть бути цікавими вашій ЦА). Продумайте, яким має бути ваш «голос» у повідомленнях. Він може бути або дружнім, або офіційно-діловим. Утім, ми рекомендуємо схилитися до дружнього, відкритого, партнерського. Окрім того, незалежно, який стиль комунікації ви оберете, уникайте штампованих чи канцелярських речень. Намагайтеся говорити зі своєю ЦА максимально зрозумілими словами. Це залучає людей і змушує звертатися до вашої сторінки як до експертної та зрозумілої.

Якщо є можливість, створіть **telegram-канал**. Це не обов'язкова опція, але може бути для додаткового інформаційного супроводу.

Інстаграм актуальний тоді, коли у вас буде достатньо фото або відеоконтенту. Цей фото-, відеоконтент повинен бути унікальним, а не позиченим з інших джерел.

Твіттер актуальний тоді, коли у вас є декілька новин на день.

Тік-Ток актуальний тоді, коли у вас є можливість, час і натхнення постійно знімати відповідний відеоконтент.

Для соціальних мереж важливий діджитал контент (фото, відео). Він має бути максимально якісним. Якщо це фото з ваших подій — то намагайтеся робити їх чіткими та такими, що передають суть заходу. Якщо це фото історії людини — то краще зробіть портретну зйомку крупним планом. Якщо ви берете ілюстративне фото з інтернету і вам відоме джерело походження цього фото — краще вказати авторство. Якщо вам потрібно проілюструвати пост картинкою, а дизайнера немає, то можете використовувати безоплатні сайти, де картинки можна легко зробити самому. До прикладу, Canva.

Соціальні мережі не люблять флуду (марнослів'я, повідомлення, яке займає великі обсяги і не несе якоїсь нової чи корисної інформації). Випрацюйте для себе систему постингу. Це може бути 1 чи 2 повідомлення на день, але вони змістовно наповнені. Не зловживайте репостами, краще взагалі їх не робити. А створити унікальний пост з посиланням на джерело, де ви взяли інформацію. Не робіть лонгріди (великі пости). Краще менше і по суті. Якщо згадуєте людей чи організації в постах, робіть активні посилання на їхні сторінки — це може збільшити охоплення посту, адже ті, хто стежить за їхніми сторінками, можуть побачити ваш пост і перейти на вашу сторінку.

Місцеві ЗМІ

Важливо бути проактивними. Познайомтеся із місцевими ЗМІ (ТБ, онлайн-ресурси, газети, ТГ-канали) і запропонуйте їм зробити новину про відкриття простору і співпрацювати на постійній основі. Ви можете виступати як експерти у ветеранській темі і актуалізувати ці питання в ЗМІ. Запрошуйте їх у простір (коли він відкриється), щоб вони змогли зняти сюжет. Не соромтеся кликати під ваші заходи.

Заходи

Намагайтеся відвідувати заходи, де обговорюється ця тема і де потенційно ви можете познайомитися із майбутніми клієнтами та іншими зацікавленими або дотичними до теми людьми. Це можуть бути форуми, «круглі столи», заходи з органами місцевого самоврядування, заходи партнерських організацій тощо.

Партнерські організації

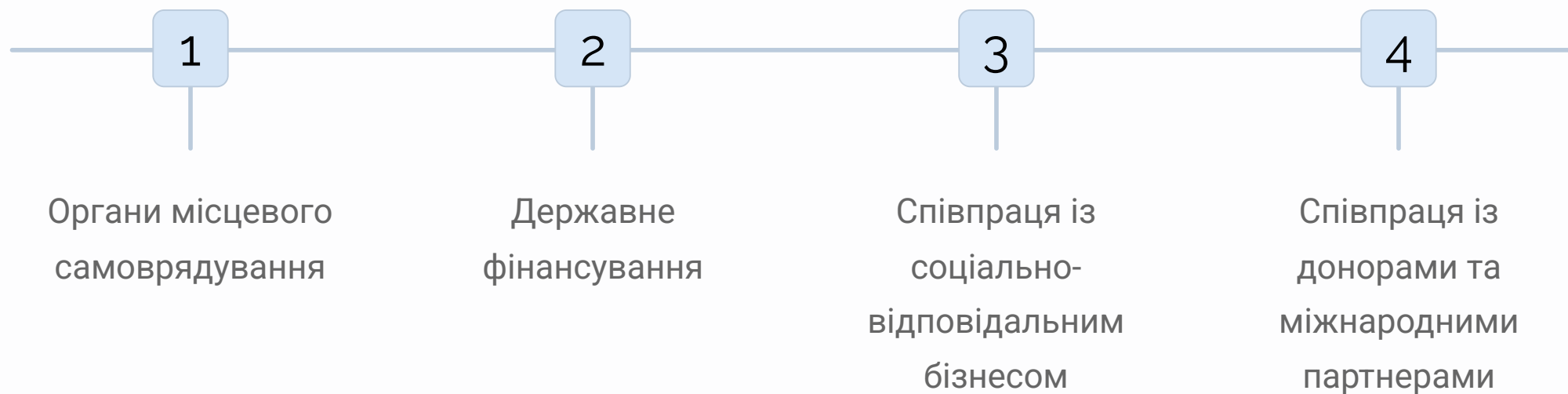
«Постукайтесь» до дотичних організацій і попросіть про оприлюднення інформації про ваш простір на їхніх майданчиках.

Запропонуйте співпрацю Pro bono (це послуги, що надаються добровільно і безоплатно, для користі громади, особливо для тих осіб, які не мають коштів для оплати цих послуг). Наприклад, місцева юридична компанія може надавати безоплатні послуги вашій ЦА у просторі, натомість ви будете їх підтримувати інформаційно. Або місцевий бізнес може підтримати вас матеріально-технічним забезпеченням, натомість ви можете повісити табличку з подякою і вказати назву благодійників.

ДОТРИМУЙТЕСЯ ЗАГАЛЬНИХ ПРАВИЛ

- 1 — Комунікація має здійснюватися на постійній основі.
- 2 — Ваші меседжі мають бути стислими, зрозумілими, простими і доступними. Щоб повідомлення було більш зрозумілим та інформативним, давайте відповідь у своїх повідомленнях на такі запитання: «Що?», «Де?», «Коли?», «Навіщо?».
- 3 — Будьте проактивними в комунікативному процесі, адже ніхто, крім вас краще не розповість про вашу діяльність і її мету.
- 4 — Не бійтеся активно говорити про вашу роботу на всіх майданчиках. Пам'ятаймо сучасну тезу: «якщо ти щось зробив і не написав про це у ФБ — вважай, що ти цього не зробив». У сучасному інформаційному світі для розвитку будь-якого бренду важлива постійна комунікація.
- 5 — Будьте чемними. Не включайтеся у політичні скандали та інтриги. Конструктивну критику від своєї ЦА сприймайте як шлях до вдосконалення. Але водночас вмійте відстоювати себе. Наприклад, якщо проти вас розганяється якась негативна кампанія, варто прокомунікувати це на своїй сторінці (не в коментарях та поширеннях), а зібрати інформацію, доводи і акуратно висловити свою позицію на своїй сторінці.
- 6 — Комунікації — це не тільки вміння говорити, а ще й вміння чути. Завжди важливий фідбек (зворотний зв'язок). Особливо, якщо мова йде про соціальні мережі.
- 7 — Формуйте навколо простору спільноту як з-поміж ваших клієнтів, так і з-поміж тих, хто надає подібні послуги вашим клієнтам.

ДЕ БРАТИ ГРОШІ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЕТЕРАНСЬКОГО ПРОСТОРУ

Органи місцевого самоврядування

Якщо Ветеранський простір створений як комунальна установа, можливе фінансування таких напрямів:

-
- оренда приміщення
 - ремонт приміщення (в окремих випадках)
 - житлово-комунальні послуги
 - заробітний фонд частини команди: керівник, бухгалтер та ін. (в окремих установах до 20 осіб)
 - проектне фінансування від ОМС (гаряча телефонна лінія, мобільні бригади, кар'єрні консультації тощо)

Державне фінансування

Міністерство у справах ветеранів є основним лідером державних ветеранських політик. Пропонуються такі напрями співпраці:

-
- зарплатний фонд фахівця із супроводу ветерана та демобілізованої особи
 - оплата послуг психолога
 - проектне фінансування від Українського ветеранського фонду
 - проектне фінансування ветеранських організацій безпосередньо за програмою Мінвету (НУО партнерів ветеранських просторів)

Міністерство соціальної політики фінансує нові соціальні послуги для ветеранів та членів родин (соціальної адаптації, послуга життєстійкості тощо).

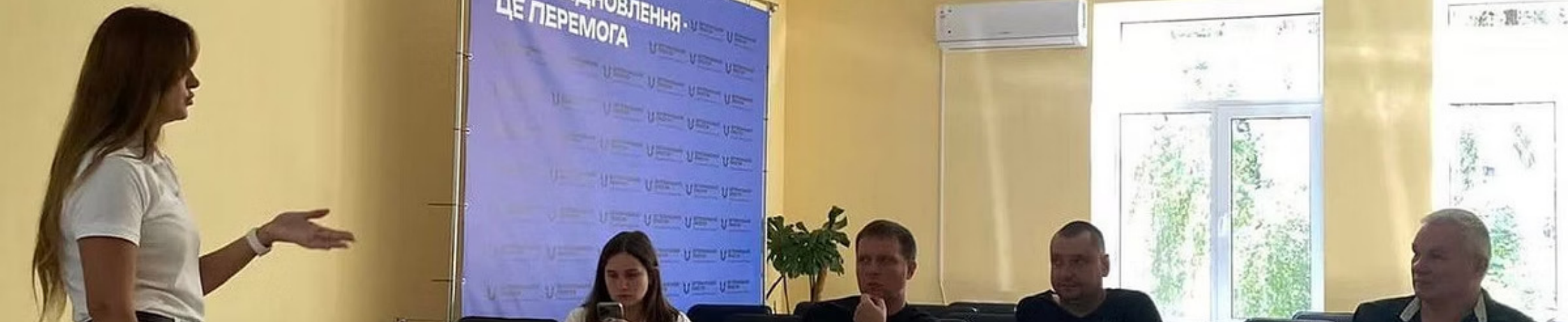
Державний центр зайнятості (підпорядкування Мінекономіки) активно вступає в проектне партнерство з ветеранськими просторами (в напрямі освіти та перекваліфікації, підтримки ветеранського підприємництва).

Співпраця із соціально - відповідальним бізнесом

- допомога в ремонті та оснащенні ветеранських просторів
- навчання фахівців
- проектна співпраця
- співпраця у напрямку спортивної реабілітації (оплата тренера та фізіотерапевта)

Співпраця із донорами та міжнародними партнерами

- доступ до бази знань та методологічних матеріалів
- закупка меблів
- придбання техніки
- проектна співпраця

Модель Ветеранського простору м. Хмельницький

Комунальний заклад «Ветеранський простір» Хмельницької міської ради — це комунальний заклад міської ради, що працює за комплексним підходом і поєднує ресурси міської влади та громадського сектору для підтримки ветеранів, військовослужбовців, членів їхніх родин та родин загиблих захисників. Простір функціонує як центр координації, психологічної, правової, соціальної, кар'єрної та реабілітаційної допомоги.

1. Організаційна структура Ветеранського простору м. Хмельницький

- КЗ «Ветеранський простір» ХМР – команда менеджерів, що координує роботу та забезпечує сталість діяльності.
- Мультидисциплінарна команда (~15 фахівців), у т. ч.:
 - Кейс-менеджери
 - Психологи (індивідуальна та групова терапія)
 - Дитячий психолог
 - Арт-терапевт
 - Юрист
 - Кар'єрний консультант
 - Соціальний працівник
 - Реабілітолог
 - Кінезіотерапевт
- Залучені фахівці за потребою (наприклад, медичні консультанти, тренери адаптивного спорту)
- Партнерська ГО «Захист – об'єднання волонтерів» – забезпечує фахівців, реалізує проекти, залучає грантове фінансування, організовує волонтерську підтримку.

2. Локація та інфраструктура Ветеранського простору м. Хмельницький

- Місце розташування: Центр міста Хмельницький, населення ~350 тис осіб.
- Приміщення:
 - Другий поверх будівлі комунальної власності
 - Підйомник для доступу маломобільних груп населення
 - Широкі дверні прорізи та коридори для безперешкодного проходу людей на кріслах колісних
 - Інклюзивна вбиральня з поручнями та спеціальними пристосуваннями
 - Кабінети для індивідуальної та групової роботи
 - Зала для великих зібрань (50 місць) з проєктором і звуковою системою, тренінговий центр
 - Дитяча кімната з ігровими матеріалами та місцями для занять
 - Офісна техніка, меблі, проєктори, фліпчарти
- Прилегла територія:
 - Невеликий сквер для відпочинку та заходів на свіжому повітрі
 - Власна парковка для відвідувачів

3. Інклюзивність Ветеранського простору м. Хмельницький

1. Фізична доступність:

- Пандуси на вході з правильним кутом нахилу
- Підйомник до другого поверху
- Широкі двері (мін. 90 см) та коридори
- Вбиральні з поручнями, безпороговий доступ

2. Мобільна бригада для виїздів, залучення автомобіля громадської організації

3. Візуальна навігація:

- Великий шрифт на інформаційних стендах

4. Дитяча інклюзія:

- Іграшки та матеріали для дітей із особливими освітніми потребами

5. Транспортна доступність:

- Місця для паркування авто з позначкою для людей з інвалідністю
- Розташування поруч з громадським транспортом

4. Яким має бути ідеальний Ветеранський простір у місті обласного значення

1

Комплексний сервіс «в одному місці»

Від психології та медицини до працевлаштування й дозвілля.

2

100% інклюзивність

Фізична, сенсорна та комунікаційна доступність для всіх категорій ветеранів і членів їхніх родин.

3

Сталий фінансовий ресурс

Поєднання бюджету громади, державних програм і грантів.

4

Гнучкість у послугах

Швидке залучення потрібних фахівців і адаптація програм під потреби громади.

5

Активна інтеграція в міське життя

Регулярні події, навчання, культурні та спортивні ініціативи, що зміцнюють ветеранську спільноту.

Психологічний супровід ветеранів та членів їх сімей в громадах, реадаптація, реінтеграція ветеранів в цивільне суспільство

У Хмельницькій області зареєстровано близько 72000 ветеранів без врахування членів їхніх сімей — їх потреби зростають щомісяця.

Міжнародний досвід (США, Ізраїль, Канада) доводить: ефективна політика — [це системний супровід, а не разові акції](#).

Ефективна допомога — це поєднання [медичних, психологічних та соціальних](#) заходів із обов'язковою підтримкою спільноти.

Ідеальна модель — це [довготривалий супровід](#), який починається до повернення ветерана в громаду і триває стільки, скільки потрібно. Вона поєднує медичну, психологічну, соціальну та економічну підтримку, працює через єдиний центр з персональним координатором, охоплює родину ветерана та активно інтегрує їх у життя громади. [Впровадження у громадах фахівців з супроводу ветеранів з пріоритетом базової освіти "психолог" - перший крок до реалізації цієї програми.](#)

В ідеальній моделі громада має три взаємопов'язані контури:

1. Професійні фахівці супроводу — координують послуги.
2. Мережа наставників-ветеранів (громадські, ветеранські організації) — надає неформальну підтримку.
3. Спеціалізовані програми для вразливих груп — залежні ветерани, ветерани з інвалідністю, вдови/вдівці.

На рівні Міністерства у справах ветеранів України запрацював [Реєстр постачальників послуг з психологічної реабілітації для ветеранів і членів їхніх сімей](#), який є складовою системи інформаційних сервісів «Е-ветеран».

Морально-психологічне забезпечення процесу реадаптації та реінтеграції ветеранів.

Реадаптація - це процес повернення військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, до цивільного життя, включаючи відновлення їхнього психологічного та фізичного здоров'я, зміцнення сімейних стосунків та інтеграцію у суспільство. Це комплекс заходів, спрямованих на подолання наслідків травматичного досвіду війни та сприяння поверненню до активного соціального життя.

Реінтеграція ветеранів - це комплексний процес повернення військовослужбовців до цивільного життя, що включає в себе адаптацію у соціальній, економічній та психологічній сферах. Він передбачає відновлення після військової служби та інтеграцію у суспільство, де враховуються потреби ветеранів та їхніх сімей.

Психологічна реадаптація повинна в своїй основі передбачати комплекс заходів, який надає підтримку колишнім учасникам бойових дій як у сфері соціально-правових відносин, так і у сфері соціальної психології та морально-етичних відносин. Цим і відрізняється реадаптація від реабілітації.

Психолог забезпечує систему заходів, спрямованих на:

- психологічну реабілітацію ветеранів, яка передбачає:
- первинне психодіагностичне обстеження і дотестове консультування з метою визначення психоемоційного стану та індивідуально-психологічних особливостей ветеранів (виявлення ознак ПТСР);
- визначення рівня особистісної та реактивної тривожності; дослідження індивідуально-психологічних особливостей;
- вивчення динамічних особливостей його емоційно-вольової сфери;
- розробку індивідуальної програми психологічної реабілітації ветерана з метою ефективної реалізації його реабілітаційного потенціалу і з урахуванням його індивідуально-психологічних особливостей і запитів;
- власне виконання цієї програми.

Психореадаптаційна робота має на меті здійснення реінтеграції ветерана у громадянське суспільство з тим, щоб повернути його з пограничної ситуації до соціальної норми, стабілізувати соціальний статус, спрямувати особистісні ресурси на активну побудову соціальної реальності, в якій він опинився після повернення із зони бойових дій для того, щоб він був спроможним реалізувати особисті, майнові, політичні права, соціальні інтереси, отримати необхідні освітні, соціальні та житлові послуги, психологічну підтримку.

Морально-психологічне забезпечення процесу реадаптації та реінтеграції ветеранів.

Програма комплексної психодіагностики та психокорекції з учасниками бойових дій передбачає їхнє попереднє масове обстеження з метою визначення “групи ризику” та підбору індивідуальних або групових методів роботи з ними. Вона дозволяє направити ветерана на індивідуальну консультацію за умов, якщо у нього виявлено особистісні розлади, невротичні симптоми, глибоку дезадаптацію або суїцидальні тенденції.

У реабілітаційній та реадаптаційній роботі з ветеранами використовуються групові форми і вони є не менш ефективними, ніж індивідуальні. Найбільш поширеними можна вважати групові релаксаційні заняття, на яких застосовуються вправи аутотренінгу і саморегуляції. Ці заняття мають на меті надати комбатанту психологічну допомогу прийти до згоди із самим собою, подолати психічне напруження, побути у станах “аутогенного занурення”, що дає змогу йому гарно відпочити і відкрити свідомість для нових сценаріїв життєтворчості. Крім того, ці заняття сприяють зниженню нервово-психічного напруження, відновленню емоційної рівноваги, відкривають для його учасника можливість прислухатися до самого себе і почати діяти, керуючись власними почуттями, потребами і запитами.

Система реадаптації має стати одним з ефективних інструментів подолання негативних наслідків участі особового складу Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України та інших збройних формувань і правоохоронних органів у бойових діях у зоні бойових дій.

Її основними завданнями мають бути протидія ПТСР, прискорення душевного і психічного одужання ветеранів бойових дій, поступове перетворення їх на соціально активних і конструктивних суб'єктів громадянського суспільства.

Принципи роботи на які важливо звернути увагу

1. Принципи роботи (фундамент).
2. One-Stop-Shop — одне місце для всіх послуг: ветеран не бігає по кабінетах, а отримує консультацію, направлення та допомогу в єдиному центрі громади.
3. “Не відпускай” — супровід не закінчується після першого звернення. Єдина контактна особа (фахівець з супроводу) веде кейс від початку до вирішення проблем.
4. Сімейно-орієнтований підхід — підтримка надається не лише ветерану, а й його родині (психологічно, соціально, економічно).
5. Індивідуальний план — у кожного ветерана свій шлях реінтеграції: хтось хоче в бізнес, хтось — на роботу, хтось — у волонтерство, хтось — на лікування.
6. Довіра + доступність — працівники мають пройти спеціальну підготовку з ветеранської тематики, ПТСР, ненасильницької комунікації та розуміння військової культури.

Міжнародні елементи, які варто адаптувати:

Рівний рівному

Кожному новоприбулому ветерану прикріплюють “побратима-наставника” (ідеальний варіант: ФСВ, сам ветеран)

Ветеранські хаби/кімнати ветеранського простору

Місце для спільних заходів, гуртків, майстерень

Ветеранські кооперативи (ЄС)

Спільний бізнес під управлінням ветеранів у співпраці з місцевим бізнесом через координацію процесів постійними комісіями реалізації ветеранської політики місцевих органів самоврядування.

Швидкий доступ до медицини через окрему систему “зелений коридор” (США VA Hospitals) та відповідні програми Міністерства охорони здоров’я.

Освітні ваучери для ветеранів і членів сімей (США GI Bill) та програму Мінвету України

Формування мережі ветеранів-наставників

Ідея: кожен ветеран, який пройшов адаптацію, може стати наставником для новоприбулих або тих, хто в кризі за принципом рівний рівному.

Етапи впровадження:

Робота з ветеранами із залежностями

Проблема: алкогольна та наркотична залежність, ігрова залежність, зловживання рецептурними препаратами — часто як спосіб впоратися з ПТСР, хронічним боєм чи соціальною ізоляцією. Міжнародний досвід (США, Канада, Ізраїль) показує, що ефективна допомога тут — це поєднання медичних, психологічних та соціальних заходів із обов'язковою підтримкою спільноти.

Ключові кроки:

1

Раннє виявлення — навчання фахівців супроводу та членів родини ознакам залежності.

2

Спеціалізовані програми лікування:

- окремі групи для ветеранів у реабілітаційних центрах
- доступ до стаціонарного та амбулаторного лікування за “зеленим коридором”

3

Програми підтримки тверезості:

- групи анонімних ветеранів (аналог АА, але з військовим контекстом)
- спортивні клуби, арт-терапія, трудотерапія

4

Робота з сім'єю:

- навчання близьких методам співзалежності-free поведінки
- кризові сімейні консультації

5

Реінтеграція після лікування:

- наставництво від ветеранів, які подолали залежність
- допомога у пошуку роботи та житла

Актуальні питання організації надання
правничої допомоги ветеранам війни і
демобілізованим особам

Напрямки організації правничої допомоги ветеранам та прирівняним до них особам

- 1 — Налагодження методологічної роботи із органами державної влади, які реалізують ветеранську політику.
- 2 — Налагодження взаємодії з центрами з надання безоплатної правничої допомоги, фахівцями із супроводу ветеранів та громадськими організаціями, які надають безкоштовну юридичну допомогу.
- 3 — Організація та удосконалення виконання органом місцевого самоврядування вимог Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» в частині надання безоплатної первинної правничої допомоги.
- 4 — Визначення відповідальної особи за організацію юридичного супроводу ветеранів в органі місцевого самоврядування, а за наявності у штаті юриста, - включення до його посадових обов'язків чіткого функціоналу у цій сфері.
- 5 — Залучення адвокатів та інших фахівців у відповідній галузі права до надання безоплатної первинної правничої допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці на підставі договору, укладеного за результатами закупівель послуг з надання безоплатної первинної правничої допомоги, проведених відповідно до [Закону України](#) «Про публічні закупівлі», інших актів законодавства у сфері публічних закупівель з урахуванням обмежень, визначених [Закonom України](#) «Про запобігання корупції».

Учасники правовідносин у сфері організації юридичного супроводу ветеранів

- орган місцевого самоврядування, як суб'єкт надання безоплатної первинної правничої допомоги
- центри з надання безоплатної правничої допомоги, як суб'єкти надання безоплатної первинної правничої допомоги та безоплатної вторинної правничої допомоги
- фахівці із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб
- комунальні установи та організації, які реалізують ветеранську політику
- структурні підрозділи органів державної влади міського, районного та обласного рівня, які реалізують ветеранську політику
- військові частини, що розташовані на території відповідної громади
- адвокати та інші фахівці у відповідній галузі права, які залучають до надання безоплатної первинної правничої допомоги
- громадські організації, які надають безкоштовну юридичну допомогу та/або опікуються ветеранами та демобілізованими особами

Деякі питання самостійного надання правничої допомоги ветеранам в межах реалізації права громадян на безоплатну первинну правничу допомогу

Будь-який орган місцевого самоврядування зобов'язаний надавати безоплатну первинну правничу допомогу, в тому числі ветеранам (п. 3 ч. 1 ст. 9 ЗУ «Про безоплатну правничу допомогу»). Безоплатна первинна правнича допомога - вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи та обов'язки, порядок їх реалізації та виконання, відновлення прав у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (ч. 1 ст. 7 ЗУ «Про безоплатну правничу допомогу»). Безоплатна первинна правнича допомога включає такі види правничих послуг: надання правової інформації; надання консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правничої допомоги та медіації (ч. 2 ст. 7 ЗУ «Про безоплатну правничу допомогу»). Така допомога надається протягом 30 календарних днів з дня надходження звернення, а якщо у зверненні особи міститься лише прохання про надання відповідної правової інформації, така правнича допомога надається не пізніше п'ятнадцятиденного терміну з дня отримання звернення. Якщо питання, порушені у зверненні, не належать до компетенції органу місцевого самоврядування, такий орган протягом п'яти календарних днів повинен надіслати це звернення до відповідного органу та повідомити про це особу, яка подала звернення (ст. 10 ЗУ «Про безоплатну правничу допомогу»). Прийом осіб, які потребують безоплатної первинної правничої допомоги, проводиться постійно в установлені дні та години. Графік прийому осіб повинен бути доведений до їх відома. Органи місцевого самоврядування забезпечують проведення особистого прийому осіб висококваліфікованими працівниками, які можуть чітко і доступно надати роз'яснення положень законодавства та консультації з питань реалізації прав і свобод людини і громадянина та виконання обов'язків (ст. 10 ЗУ «Про безоплатну правничу допомогу»). Якщо в органі місцевого самоврядування у штаті немає юриста, або з інших підстав, до надання безоплатної первинної правничої допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці можуть залучатися:

1. адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально (самозайняті особи) або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання та відомості про яких внесені до Єдиного реєстру адвокатів України;
2. інші фахівці у відповідній галузі права, які мають: будь-який ступінь вищої юридичної освіти, передбачений законодавством; стаж роботи у відповідній галузі права після здобуття ними відповідного ступеня вищої юридичної освіти не менше двох років за останніх три роки (Постанова КМУ від 13.10.2023 року № 1088 «Деякі питання щодо організації надання безоплатної первинної правничої допомоги органами місцевого самоврядування»).

Нормативно-правові акти для використання

- Закон України «Про місцеве самоврядування»
- Закон України «Про безоплатну правничу допомогу»
- Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
- [Закон України](#) «Про публічні закупівлі»
- Постанова КМУ від 13.10.2023 року № 1088 «Деякі питання щодо організації надання безоплатної первинної правничої допомоги органами місцевого самоврядування»
- Постанова КУ від 02.08.2024 року № 881 «Деякі питання забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб»

Джерела додаткової інформації

- Міністерство у справах ветеранів України: <https://mva.gov.ua/ua/news/veterani-mayut-pravo-otrimuvati-pravnicchu-dopomogu-bezoplatno>
- Е-ветеран: <https://eveteran.gov.ua/>
- Сили територіальної оборони ЗСУ: <https://tro.mil.gov.ua/bezkoshtovna-yurydychna-dopomoga-dlya-vijskovyh-ta-yihnih-rodyn-dobirka-inicziatyv-ta-korysnyh-resursiv/>
- Координаційний центр з надання правничої допомоги: <https://legalaids.gov.ua/kliientam/chy-mayu-ya-pravo-na-bezoplatnu-vtorynnu-pravovu-dopomogu-ya-uchasnyk-ato/>
- Ветеранхаб: <https://veteranhub.com.ua/pro-hub/>
- Український ветеранський фонд: <https://veteranfund.com.ua/about/>
- Права ветеранів: <https://prava-veteraniv.com/>
- Юридична сотня: <https://legal100.org.ua/pro-nas/>

Маршрут працевлаштування ветеранів та членів їх родин у громаді

Близько 1,2 млн українських ветеранів (станом на лютий 2025): 57 % зустріли бар'єри при пошуку роботи, серед причин: низькі зарплати, стан здоров'я, психоемоційні труднощі; 25 % зазнали дискримінації ([ГВАРА МЕДІА](#))

Україна може потребувати підтримки в реінтеграції великої кількості ветеранів (до 5 млн осіб включно з їх сім'ями) після завершення війни ([PRIO.ORG](#))

Нові ініціативи і програми

- Онлайн-платформа працевлаштування ветеранів: забезпечує створення резюме, онлайн-навчання, пошук вакансій, а також доступ до грантів. Державні установи можуть публікувати вакансії безпосередньо на платформі ([MINDEV.GOV.UA](https://mindev.gov.ua)).
- Професійна адаптація у транспорті й логістиці: з 16 липня 2025 року стартував безоплатний проєкт від Мінрегіону — навчання (водій вантажівки, логістика тощо) з перспективою подальшого працевлаштування з боку бізнесу ([MINDEV.GOV.UA](https://mindev.gov.ua)).
- Сервіс “е-Ветеран: е-Карта”: відображає вакансії в державних органах (держслужба, ОМС, військові адміністрації) під час воєнного стану, полегшуючи пошук ([NADS.GOV.UA](https://nads.gov.ua)).

Законодавство, що регулює працевлаштування ветеранів

Основні закони та нормативні акти:

- Закон України “Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту” (№ 3551-XII від 22.10.1993) — встановлює статус ветерана й соціальні гарантії.
- Закон “Про зайнятість населення” (№ 5067-VI від 05.07.2012) — регулює питання працевлаштування загалом.
- Кодекс законів про працю України (№ 322-VIII від 10.12.1971) — базові правила трудових відносин
- Закон “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” (№1533-III від 02.03.2000) — регулює підтримку безробітних.
- Підтримка працевлаштування ветеранів: наукові висновки наголошують, що діючі нормативно-правові акти недостатньо об’єднані, а спеціального закону про працевлаштування ветеранів станом на 2025 рік немає.
- Методичні рекомендації для роботодавців: Міністерство у справах ветеранів надало комплексні інструкції — включаючи адаптацію, протидію дискримінації, психологічну підтримку, використання чинного законодавства (КЗпП, Закон про статус ветеранів, Закон про зайнятість).

Закон України “Про ветеранське підприємництво” № 4563-IX

- Прийнятий Верховною Радою 31 липня 2025 року, вже опублікований 26 серпня 2025 року.
- Закон визначає “ветеранське підприємництво” і запроваджує спеціальний режим держпідтримки: гранти, кредити, оренда майна без аукціону, пріоритет у закупівлях (до 5 %) тощо.
- Набирає чинності 26 лютого 2026 року

[RADA.GOV.UA](https://rada.gov.ua)

Проекти законів про квоти на працевлаштування ветеранів

- № 13180 (17 квітня 2025) та 13180-1 (1 травня 2025): передбачають мінімальні квоти на працевлаштування ветеранів у бізнесі та держсекторі (приблизно 5–10 %).
- Питання квот обговорювали у Комітеті Верховної Ради 24 липня 2025 – зокрема можливість запровадження нормативу робочих місць для ветеранів (державний та приватний сектора).
- Парламент уже розглядає закон № 4219-IX (від 15 січня 2025) – встановлює норматив робочих місць для осіб з інвалідністю, зокрема ветеранів з інвалідністю (1 місце для підприємств з 8–25 осіб, 4 % для більших, 2 % для соцзакладів) з початком дії з 1 січня 2026 року.

[RADA.GOV.UA](https://rada.gov.ua)

Дійсні пільги та гарантії (на основі чинного законодавства)

- Стаття 12 Закону “Про статус ветеранів війни...” 100 % оплата тимчасової непрацездатності незалежно від стажу; переважне право на залишення на роботі при скороченні; пріоритет у працевлаштуванні при ліквідації закладу.
- Статті 13–16 Аналогічні гарантії для осіб з інвалідністю внаслідок війни, сімей загиблих ветеранів, осіб з особливими заслугами.

MVA.GOV.UA

Практична підтримка ветеранів

- Онлайн-платформа “Кар’єра ветерана” (від 15 червня 2025) — включає створення резюме, онлайн-навчання, доступ до вакансій та грантів. Вакансії для державного сектору можуть публікувати безпосередньо на платформі ([MINDEV.GOV.UA](https://mindev.gov.ua)).
- Методичні рекомендації для роботодавців — Мінветеранів пропонує інструкції щодо адаптації ветеранів, створення дружнього середовища, компенсацію облаштування робочих місць (до 120 тис. грн) через проєкт «Робота без бар’єрів» ([MVA.GOV.UA](https://mva.gov.ua)).
- Фахівці із супроводу ветеранів — станом на червень 2025, у 972 громадах передбачено понад 2 000 посад, працевлаштовано майже 1 400 осіб; впроваджена «екстериторіальність» — можливість дистанційної підтримки незалежно від регіону проживання ветерана ([MVA.GOV.UA](https://mva.gov.ua)).

Дорожня карта організації працевлаштування ветеранів у громаді та на регіональному рівні

1. Вступ

Проблема працевлаштування ветеранів є однією з ключових у процесі їхньої реінтеграції в цивільне життя. Ветерани потребують не лише соціального захисту, але й можливостей для економічної самореалізації. Громада та регіональні органи влади відіграють провідну роль у створенні умов для їхнього працевлаштування та розвитку власних ініціатив.

Одним з ключових елементів реалізації питань працевлаштування і зайнятості ветеранів у громадах виступає формат ветеранських слухань «Дійти до кожного». Де серед інших питань розглядається співпраця з місцевим бізнесом як основного працедавця та замовника продукції ветеранського бізнесу.

2. Цілі та завдання

- Забезпечення доступу ветеранів до роботи та самозайнятості.
- Створення ветеранських бізнес-просторів у громадах.
- Запуск регіональних програм перекваліфікації.
- Залучення грантових та місцевих коштів для підтримки ініціатив.
- Забезпечення взаємодії ветеранського середовища з місцевим бізнесом

3. Інституційні механізми

- 3.1. Дні ветеранських слухань «Дійти до кожного».
 - Залучення до обговорень з ветеранами представників малого, середнього, великого бізнесу, представників недержавних та іноземних грантових програм, депутатів органів місцевого самоврядування, членів постійних комісій з ветеранської політики.
- 3.2. Центри працевлаштування ветеранів. Центри мають забезпечувати:
 - Індивідуальну роботу з ветеранами (картка потреб).
 - Базу вакансій з пріоритетом для ветеранів.
 - Юридичний супровід та консультації.
 - Психологічну підтримку під час пошуку роботи.
 - Кар'єрних радників з числа ветеранів.

- 3.3. Ветеранські бізнес-простори Функції бізнес-просторів:
 - Надання місця для спільної роботи та розвитку бізнес-ідей.
 - Проведення навчань з бізнес-планування та управління.
 - Консультації з бухгалтерії, маркетингу, правових питань.
 - Організація грантових конкурсів для ветеранів.
 - Менторська підтримка від досвідчених підприємців.
- 3.4. Партнерство з роботодавцями
 - Квотовані місця у державних та комунальних установах.
 - Податкові стимули для роботодавців, які наймають ветеранів.
 - Залучення малого і середнього бізнесу до взаємодії.
 - Залучення великого бізнесу, мережевих компаній, агрохолдингів, інших, як замовників продукції так і як працедавців.
 - Меморандуми з місцевим бізнесом.
- 3.5. Програми перекваліфікації
 - Професійне навчання під потреби регіонального ринку.
 - Пріоритетні напрямки: ІТ, логістика, будівництво, агросектор, охоронна діяльність.
 - Ветеранські освітні ваучери для навчання.

4. Приклади грантових проєктів

- Проєкт 1. Центр працевлаштування та перекваліфікації ветеранів громади
 - Мета: створити постійний центр підтримки.
 - Бюджет: 5–10 млн грн. Джерела фінансування: УВФ, GIZ, USAID, місцевий бюджет.
 - Очікуваний результат: підтримка 300+ ветеранів щороку.

- Проєкт 2. Ветеранський бізнес-простір
 - Мета: створити простір для розвитку підприємництва ветеранів.
 - Інструменти: навчання, менторство, гранти.
 - Бюджет: 2–5 млн грн. Джерела фінансування: УВФ, EU4Business, USAID.
 - Очікуваний результат: запуск 20–30 бізнесів щороку.
- Проєкт 3. Соціальні підприємства ветеранів у громаді
 - Приклади: кав'ярня ветеранів, майстерня, фермерське господарство.
 - Бюджет: 1–3 млн грн на підприємство. Джерела фінансування: УВФ, МОП, GIZ.
 - Очікуваний результат: створення робочих місць для ветеранів та їхніх родин.
- Проєкт 4. Регіональний портал «Ветеран працює»
 - Мета: створити онлайн-базу вакансій для ветеранів.
 - Функції: профіль ветерана, база роботодавців, інтеграція з центрами зайнятості.
 - Бюджет: 1–2 млн грн. Джерела фінансування: USAID, EU4Digital, ПРООН.

5. Етапи реалізації

- Підготовчий етап (0–3 міс.): аудит ветеранського середовища, створення робочої групи, визначення партнерів.
- Пілотний етап (4–12 міс.): запуск центру працевлаштування та першого бізнес-простору.
- Масштабування (2–3 рік): розвиток соціальних підприємств, запуск регіонального порталу.
- Стійкість (після 3 років): інтеграція в державні програми, співфінансування з місцевих бюджетів.

6. Очікувані результати

- Зменшення рівня безробіття серед ветеранів.
- Створення стабільних робочих місць у громадах.
- Збільшення кількості ветеранських бізнесів.
- Підвищення економічної активності на регіональному рівні.

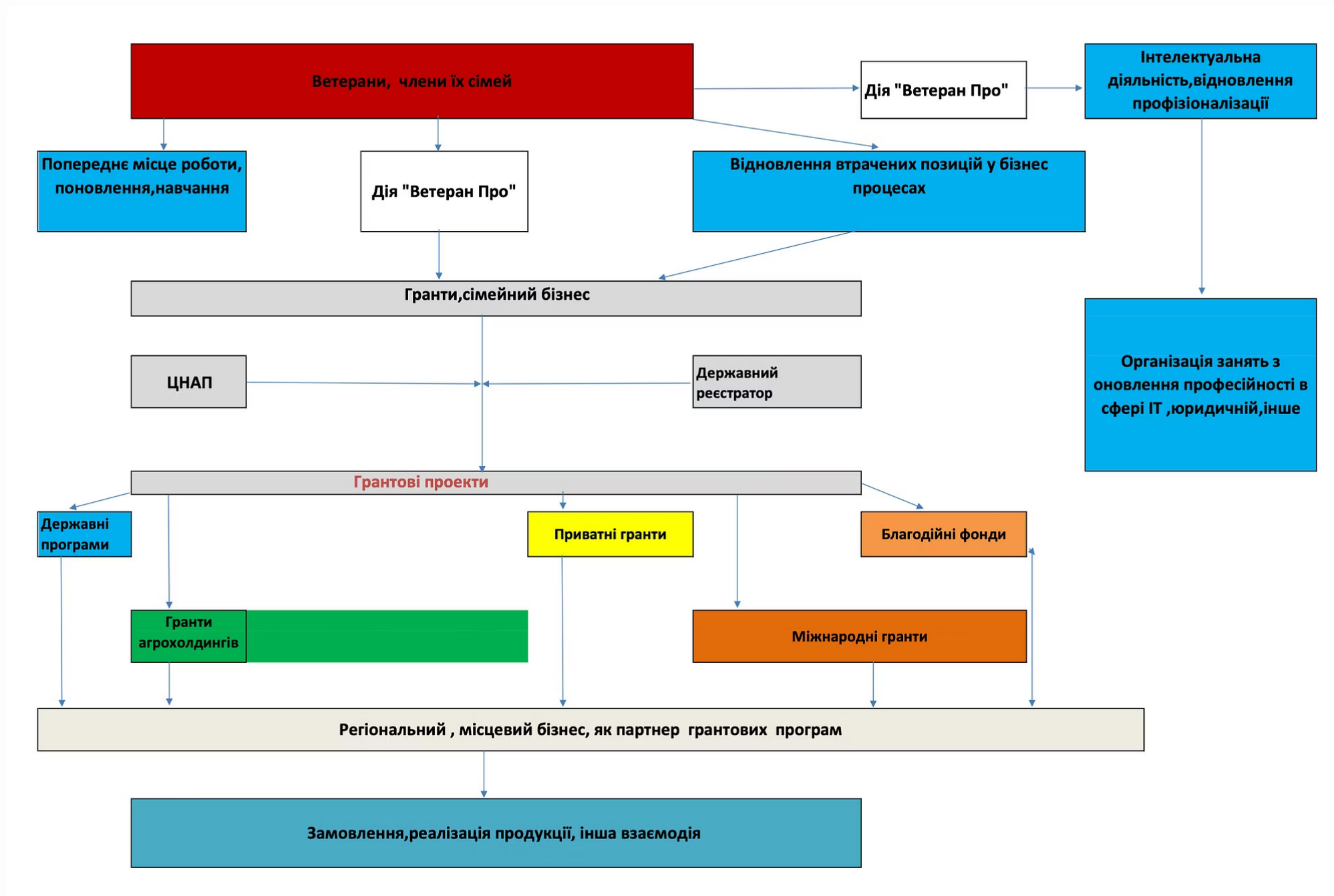
Реінтеграція ветеранів: працевлаштування, навчання, перепрофілізація, ведення сімейного бізнесу, грантові пропозиції

Напрямок	Основні заходи	Офіційні джерела
Працевлаштування та підтримка роботодавців	• Ваучери на навчання (до 30 280 ₪) за пріоритетними професіями • Консультації у Центрах кар'єрного розвитку ветеранів та ДСЗ • Компенсації роботодавцям за створення робочих місць для ветеранів	Мінекономіки ДСЗ
Освіта та професійна перепрофілізація	• Профнавчання у ЦПТО (98 робітничих професій, 400 напрямів) • Курси з гуманітарного розмінювання (саперна справа) • Онлайн-курси з ІТ, підприємництва, менеджменту	Мінветеранів Мінекономіки Дія.Освіта
Підтримка бізнесу та грантові можливості	• Грант «Власна справа» (250 тис ₪ – 1 місце; 250–500 тис ₪ – 2 місця; 500 тис – 1 млн ₪ – 4 місця + 30 % співфінансування) • Гранти IREX до 50 000 USD для ГО • Консультаційна підтримка від «Зроблено в Україні»	Мінекономіки Дія IREX
Умови роботи фахівців із супроводу ветеранів	• Зарплата від 25 000 ₪ • Надбавки до 50 % за особливі умови та складність	КМУ
Очікувані результати	• Підвищення рівня працевлаштування ветеранів на 20 % • Підвищення кваліфікації 5 000 ветеранів на рік • Запуск 500+ нових бізнес-ініціатив	—

Співпраця місцевого бізнесу та ветеранів у громадах

Напрямок	Основні заходи	Офіційні джерела
Співпраця місцевого бізнесу та ветеранів	• Спільні проєкти ветеранів та підприємців у громадах • Наставництво з боку досвідченого бізнесу • Кооперативи та спільні виробничі ініціативи • Партнерські заявки на гранти для розширення бізнесу	<u>Мінекономіки</u> <u>Дія</u> <u>IREX</u> <u>Асоціація міст України</u>

Алгоритм забезпечення прав ветерана на працю та відкриття власної справи

Державна служба зайнятості

📞 1518

[Сайт Державної служби зайнятості](#)

[Ваучер на навчання для УБД](#)

[Реєстрація в центрі зайнятості](#)

[Професійне навчання за
експериментальним проєктом для
УБД](#)

[Єдиний портал вакансій](#)

[Професійне навчання для УБД](#)

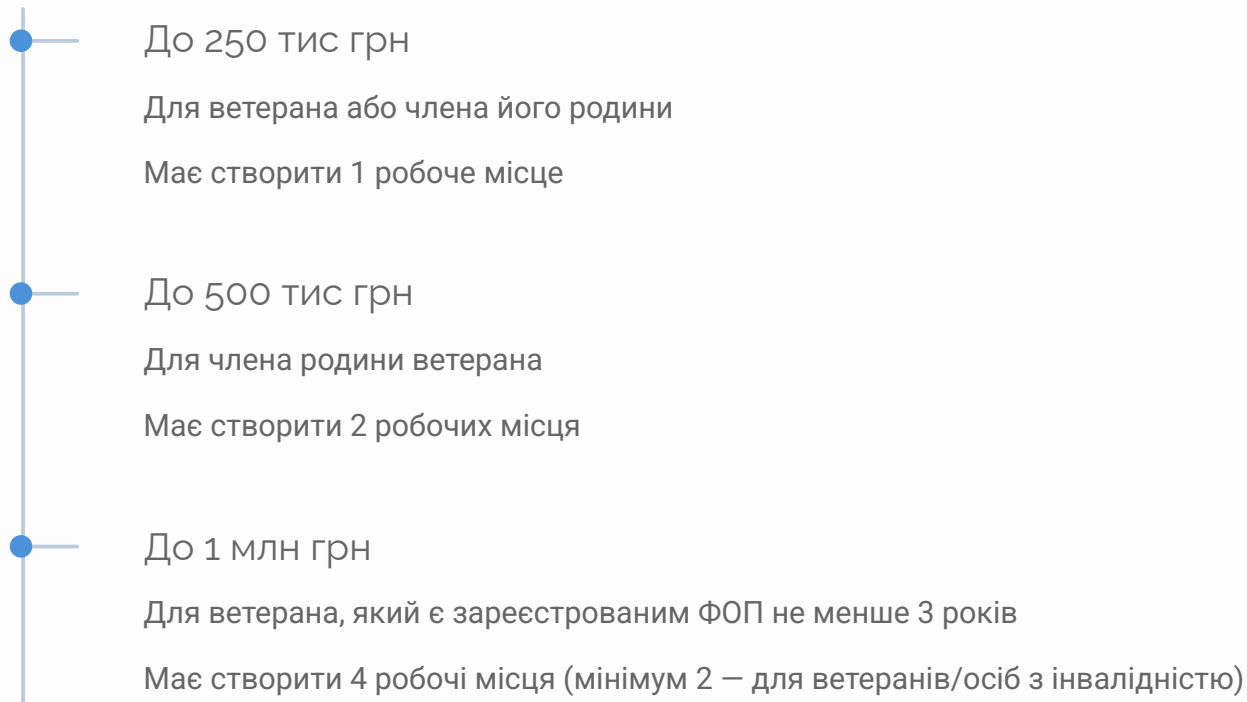
[Профорієнтація для УБД](#)

Грантова програма “єРобота” від ДСЗ

Хто має право: учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, а також їхні дружини чи чоловіки.

Суми грантів і вимоги залежно від статусу заявника та особливостей бізнесу:

Для грантів 500 тис та 1 млн передбачене співфінансування:

- 70 % — грант
- 30 % — кошти заявника

Фізична культура та спорт для ветеранів в громадах

Організація ветеранського спорту в громаді, використовуючи практики, вже реалізовані на державному рівні, та досвід успішних регіональних ініціатив

1

Законодавчі зміни

1. Закон № 4476-IX «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо розвитку спорту ветеранів війни» було підписано Президентом України 1 липня 2025 року. Він уточнює поняття «спорт ветеранів війни», встановлює роль Міністерства у справах ветеранів, регіональних органів влади, спортивних федерацій та товариств у розвитку цього напрямку, а також акцентує на важливості залучення ветеранів та членів їхніх сімей до спорту.
2. Закон набирає чинності з 01 жовтня 2025р.

2

Практична реалізація — програма «Ветеранський спорт»

1. Експериментальна програма стартувала 15 січня 2025 року за Постановою Кабміну від 3 січня 2025 року (№ 2). Вона передбачає фінансову допомогу для ветеранів у сфері фізичної культури та спорту, оформлення заявки здійснюється через застосунок Дія .
2. З 1 кварталу 2025 року учасники бойових дій (УБД) можуть отримувати 1 500 ₪ раз на три місяці, а використати кошти можна не лише в спортзалах та басейнах, але й на активні види відпочинку — скелелазіння, мінігольф, катання на ковзанах, верхова їзда тощо .
3. У першому півріччі 2025 року близько 100 тис. ветеранів долучилися до програми, а понад 25 тис. вже оплатили спортивні послуги; приблизно 18 тис. здійснили оплату через Дія.Карта.

3

Висновки

- Найактуальніший закон — це № 4476-IX (підписаний 1 липня 2025 року), який закладає правові основи ветеранського спорту.
- Функціонує активна програма підтримки (з початку 2025 року), яка надає фінансову допомогу ветеранам для занять спортом.
- Очікується подальша інтеграція десятків тисяч ветеранів через інструментарій Дії, а також розширення спектра доступних активностей.

Основні підходи з державною підтримкою

1 Національний флагманський проєкт «Розвиток спорту для ветеранів»

Міністерство у справах ветеранів України створило програму, що включає:

- формування комплексної системи залучення ветеранів та членів їхніх родин до адаптивного спорту;
- розширення мережі безбар'єрних спортивних закладів у громадах;
- підготовку кваліфікованих тренерів;
- будівництво відповідної спортивної інфраструктури;
- розвиток спорту за моделлю «рівний-рівному» як у закладах освіти, так і в громадах .

Зокрема, планується забезпечити 40 закладів устаткуванням для адаптивного спорту та підготувати 80 тренерів у п'яти регіонах, а також впровадити Єдину методологію фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів і їхніх родин.

2 Основні підходи з державною підтримкою

У 2025 році обрано 20 громад для створення адаптивних спортивних просторів — безбар'єрних клубів. Проєкти отримають до 400 тис. ₴ на ремонт, обладнання та оплату роботи тренерів. Серед тих, що отримали підтримку – “Military Gym” у Сумах, “Be Strong” у Львові, адаптивний баскетбол у Львові, “Fit4All” у Тернополі, “Простір підтримки” у Дніпрі та інші.

Приклади ініціатив у регіонах

- 1 Запорізька область надає ветеранам і їхнім сім'ям безкоштовні адаптивні тренування з 24 видів спорту у 34 локаціях — волейболі, настільному тенісі, легкій/важкій атлетиці, плаванні, футболі, пауерліфтингу тощо. Заняття проводять кваліфіковані тренери.
- 2 Київщина працює над підтримкою адаптивних спортивних клубів «Активні парки – Нестримні», де за рік пройшли реабілітацію понад 500 ветеранів. Такі клуби діють у багатьох громадах, як-от Бучанська, Ірпінська, Немішаївська, Вишнівська, Петрівська, Броварська.
- 3 Миронівка (Київська область) відкрила адаптивний клуб для ветеранів та осіб з інвалідністю, де вже провели перше тренування на новому обладнанні. За словами ветерана-тренера, спорт допомагає відштовхнути негатив, знімає агресію і підтримує реабілітацію.
- 4 Хмельниччина, розвиток міжрегіонального проектування спортивних змагань "Сила духу Поділля" ([регламент змагань](#)).

Рекомендації для організації в громаді

1 Розвиток безбар'єрної інфраструктури

Створіть клуб або простір із доступним обладнанням та зручним доступом для ветеранів на базі ветеранського хабу або кімнати ветеранського простору.

2 Підготовка тренерів

Залучайте їх із принципом «рівний-рівному», використовуючи державні методології.

3 Формування мережі адаптивного спорту

Організуйте клуби, співпрацюйте з місцевими активностями.

4 Участь у конкурсах

Використовуйте гранти й програми на кшталт «Час діяти. Нестримні».

5 Безбар'єрність та доступність

Дизайн простору, онлайн-реєстрації, інформування.

6 Фокус на відновлення

Адаптивний спорт слугує не лише фізичній реабілітації, а й соціальній адаптації і психологічній підтримці.

Підсумок

Для ефективної організації ветеранського спорту у громаді важливо:

Будувати безбар'єрні простори

Готувати тренерів

Використовувати державні програми та гранти

Створювати простори, де ветерани відновлюють фізично та соціально

План запуску програми ветеранського спорту в громаді

1

Підготовчий етап (1–2 місяці)

1.1. Аналіз потреб громади

- Опитування ветеранів, людей з інвалідністю та їхніх родин.
- Визначення популярних видів спорту (парапланання, баскетбол на візках, пауерліфтинг, стрільба з лука, реабілітаційний фітнес).
- Оцінка наявної інфраструктури (спортзали, стадіони, басейни, спеціалізовані зали).

1.2. Формування робочої групи

- Представники громади, управління спорту, ветеранських організацій, лікарі-реабітологи.
- Залучення тренерів з досвідом роботи в адаптивному спорті.

1.3. Пошук фінансування

- Державні програми Мінвету (наприклад, “Спортивна реабілітація ветеранів”).
- Міжнародні гранти (USAID, UNDP, EU4Youth, Invictus Games Foundation).
- Локальні бюджети та спонсори.

2

Організаційний етап (2–4 місяці)

2.1. Інфраструктура

- Адаптація спортивних залів для доступності (пандуси, роздягальні, душові).
- Закупівля спеціального інвентарю (візки для баскетболу, протези для бігу, тренажери з регулюванням).

2.2. Підбір кадрів

- Тренери з адаптивного спорту.
- Медичний супровід (фізіотерапевти, лікарі спортивної медицини).
- Психолог для підтримки учасників.

План запуску програми ветеранського спорту в громаді

2

2.3. Програма тренувань

- Розклад групових і індивідуальних занять.
- Модулі спортивної реабілітації (фізична активність + психологічна підтримка).
- Інтеграція сімейних заходів.

3

Запуск програми (1 місяць)

- Презентація проєкту для громади.
- Відкритий спортивний фестиваль "Спорт без обмежень".
- Набір у перші групи.

4

Супровід та розвиток (постійно)

- Система моніторингу ефективності (кількість учасників, рівень фізичного стану, психологічна адаптація).
- Організація внутрішніх та міжрегіональних змагань.
- Участь у національних та міжнародних подіях (Invictus Games, Warrior Games).

"Спас" як приклад універсального вирішення питань реабілітації ветеранів і національно-патріотичного виховання в громаді

Спас – козацький бойовий звичай, система виховання козака. Передавався в козацьких родах від діда до онука. Включає в себе:

- *бойове мистецтво запорозьких козаків Спас;*
- *систему цілительства, оздоровлення людини;*
- *систему виховання козака-воїна, патріота України;*
- *систему підготовки і пробудження у людини зверхздібностей (характерництво);*
- *систему виживання людини в природі і суспільстві;*
- *систему духовних знань запорозьких козаків.*

Спас розвивається за напрямками:

- *український національний вид спорту;*
- *бойова культура українського народу (;система звичаїв і обрядів, показовий напрямок);*
- *козацька педагогіка (виховання козака, патріота України);*
- *національно-патріотичне виховання молоді (духовно-патріотичне, військово-патріотичне);*
- ***козацьке здоров'я, характерництво (можливості людського організму);***
- ***звичаєве право, розвиток козацького громадянського суспільства;***
- *наука (педагогіка, фізична культура і спорт, історія, розвиток людини, успіх).*

ГО "Всеукраїнська федерація "Спас" тел: (066) 067 77 20, (066) 186 93 10, Ел. пошта: spas-zp@ukr.net

[СПАС.pdf](#)

Основні напрями програми

Інфраструктура та етапи

Табори

Літні й зимові для ветеранів та родин

Програми відновлення

Рух, дихання, вода, лазні

Виховання дітей у козацьких традиціях

Комплекс у Сатанові

Реабілітація, школа «Спасу», оздоровчий центр, сімейний відпочинок

План на 3 роки – 2025-2027

- Підготовка, пілотні тренування, фестиваль
- Секції, табори, конференції, старт будівництва
- Відкриття комплексу, школа інструкторів, ігри «Козацька звияга»

Очікувані результати

Соціальна
адаптація
ветеранів та їхніх
сімей

Створення
сталого центру
здоров'я і
козацької
культури в
Сатанові

Поширення
традицій та
бойового
мистецтва "Спас"

Формування
покоління
ветеранів-
наставників для
молоді

Підвищення
позитивного
іміджу
Хмельниччини як
центру
ветеранської
культури

Інтеграція у
культурні та
освітні проєкти

Залучення партнерів та міжнародних грантів

Арттерапія як один з інструментів реабілітації і реінтеграції ветеранів в цивільне життя

Арттерапія театром - створення вистав за участю ветеранів війни, в тому числі з інвалідністю.

Як приклад в Хмельницькому обласному академічному музично-драматичному театрі імені М. Старицького організація реабілітації відбувається в рамках проєкту "НАСскрізь", який спрямований на психоемоційне розвантаження ветеранів війни силою мистецтва, зокрема театрального. Учасники залучаються до вистави в якості акторів, оформлення декорацій, написання музики, що сприяє їхній самореалізації та мотивації до розвитку. Проводяться репетиції вистави - колажі з різних комедійних та поетичних класичних творів. Вистава стане частиною репертуару театру. Проєкт реалізовується завдяки гранту Українського культурного фонду. Програма "Стійкість суспільства через культуру".

Приймаються для розгляду заявки на масштабування даного проєкту на території інших громад, проведення тематичних театральних вистав для ветеранської спільноти. Координатор проєкту - Марина Бортник-Гулевата +380685459896.

Що досягається в результаті реалізації даного проєкту :

- 1 — Психоемоційна стабілізація та зниження стресу
 - Арт-терапія через театральне мистецтво допомагає ветеранам зменшити рівень тривожності, депресивних симптомів і посттравматичних проявів. • Участь у творчому процесі дає можливість переключити увагу з травматичних спогадів на позитивні емоції та креативність.
- 2 — Реадаптація та реінтеграція у громадське життя
 - Спільні репетиції та робота з колективом театру сприяють налагодженню нових контактів, відновленню комунікативних навичок і формуванню нових соціальних зв'язків. • Ветерани долають відчуття ізоляції, вчаться взаємодіяти з цивільним середовищем у безпечному форматі.
- 3 — Самореалізація та підвищення самооцінки
 - Залучення до ролей, створення декорацій, музичного супроводу розкриває творчий потенціал ветеранів, формує відчуття значущості та успіху. • Можливість брати участь у професійній постановці додає відчуття гордості та причетності до культурного життя регіону.
- 4 — Формування нової ідентичності (поза військовою роллю)
 - Перехід від ролі «військового» до ролі «творця», «актора» чи «художника» допомагає ветеранам побудувати нову систему цінностей та бачення свого майбутнього. • Проєкт створює умови для переосмислення травматичного досвіду через мистецьку діяльність.
- 5 — Сприяння довготривалій реадаптації
 - Постановка стає частиною репертуару театру, що дозволяє ветеранам продовжувати взаємодію з культурною сферою. • Можливість подальшої співпраці з театром або участі в нових проєктах відкриває шлях до стабільної інтеграції в мирне життя.
- 6 — Позитивний вплив на громаду та суспільство
 - Проєкт демонструє приклад інклюзивності та партнерства між ветеранами та культурними інституціями. • Підвищується рівень толерантності та розуміння проблем ветеранів серед цивільного населення через культурний продукт (виставу).

Програма лояльності для ветеранів

1

Ідея та принцип роботи

Робоча назва: «VeteranCard – програма лояльності для ветеранів»

Суть: кожен ветеран отримує банківську картку зі спецпозначенням (випущену в рамках державного чи партнерського проєкту), яка при оплаті автоматично надає знижки, кешбек або бонуси в мережі партнерів. Принцип: картка «помічається» банком у процесингу, а MCC-код магазину або ID партнера визначає, яку пільгу застосувати.

Програма лояльності для ветеранів

2

Як це працює

1. Верифікація ветерана

- Через пенсійний фонд , «Дію» або базу Мінвету підтверджується статус.
- Статус автоматично вноситься в банківську систему як ознака картки.

2. Банківська інтеграція

- Партнери надають перелік своїх торгових точок та категорій товарів/послуг.
- При оплаті картою у цих точках система банку:
 - нараховує кешбек (наприклад, 5–10%), або
 - застосовує миттєву знижку (наприклад, -15%), або
 - зараховує бонусні бали.

3. Адміністрування

- Окремий сайт/додаток (може бути вкладкою в «єВетеран») з картою партнерів, умовами акцій та особистим кабінетом ветерана.
- Щомісячний звіт по витратах, отриманих знижках та бонусах.

Програма лояльності для ветеранів

3

Джерела фінансування

- Комерційні партнери: отримують рекламу та лояльність клієнтів.
- Держава / місцеві бюджети: можуть частково покривати витрати або субсидувати підвищений кешбек у пріоритетних сферах (ліки, пальне, харчування).
- Міжнародні донори: готові підтримувати соціальні програми для ветеранів.

Програма лояльності для ветеранів

4

Приклади з інших країн

- США – Veterans Advantage (знижки в авіакомпаніях, готелях, супермаркетах, через інтеграцію з банківськими картами).
- Ізраїль – картка «Ішур Лохем» (пільги при оплаті без додаткових документів).
- Хорватія – програма «Loyalty Card for Defenders», інтегрована з банками та муніципалітетами.

Програма лояльності для ветеранів

5

Партнери для старту в Україні

- Банки: ПриватБанк, Monobank, Ощадбанк.
- Торгові мережі: АТБ, Сільпо, Епіцентр, Watsons, WOG, ОККО.
- Послуги: аптеки, медцентри, транспорт, телеком (Kyivstar, Vodafone).

Програма лояльності для ветеранів

6

Наступні кроки

1. Підготувати офіційну пропозицію для Мінвету та банків.
2. Провести попередні переговори з 1–2 банками щодо технічної інтеграції.
3. Запустити пілот у 1–2 областях.
4. Масштабувати на всю країну.

Меморіальне вшанування,
національно-патріотичне виховання
молоді як важливий елемент
ветеранської політики в громаді

Дані рекомендаційні матеріали розроблено у відповідності норм чинного законодавства а саме:

Меморіальне вшанування:

Область/Сфера	Акт / Інструмент
День пам'яті (29 серпня)	Указ № 621/2019, Постанова № 617-р (2023).
Трансляція та символіка	Постанова № 965-р (2020).
Щоденні ритуали Міноборони	Наказ № 86 (2019).
Концепція Міноборони	Наказ № 544 (2024).
Нац. військове меморіальне кладовище	Закон № 4225 (2022), постанова 2022, порядки 2024
Військовий ритуал поховання	Закон (11271) підписаний 2024 року.
Координація політик	Координаційна рада КМУ (2024).

Національно-патріотичне виховання:

Документ	Рік	Опис	Статус
Указ Президента № 286/2019	2019	Стратегія НПВ	Чинний
Розпорядження КМУ № 1233-р	2020	Концепція програми до 2025	Реалізовано (чинний)
Наказ МОН № 527	2022	Заходи реалізації Концепції	Чинний
Постанова КМУ № 864	2024	Нова програма до 2028	Чинний (скасовує попередню програму)
Постанова ВРУ № 4516-IX	2025	Про підтримку Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура")	Чинний

Програма громади щодо збереження меморіальної пам'яті та національно-патріотичного виховання

1. Поснювальна записка.

- Актуальність прийняття програми зумовлена необхідністю формування сталої культури пам'яті, підтримки національно-патріотичного виховання та розвитку ветеранської політики на рівні громади.

2. Мета

- Формування історичної пам'яті та національної ідентичності серед молоді.
- Забезпечення гідного вшанування ветеранів та загиблих захисників.
- Інтеграція ветеранів у життя громади через ветеранський простір.

3. Завдання

- Збереження пам'яті: меморіали, електронні книги пам'яті, календар пам'ятних дат.
- Виховання молоді: заходи в школах, гуртках, музеях, співпраця з ветеранами.
- Розвиток ветеранського простору: створення або підтримка діючих хабів/центрів.
- Соціальна інтеграція: участь ветеранів у вихованні молоді («рівний — рівному»).
- Партнерство: громада + ветеранські організації + освітні заклади + церкви + волонтери.

4. Основні напрями діяльності

- Меморіальна пам'ять
 - Створення єдиного реєстру загиблих земляків.
 - Вирішення громадою безкоштовної уніфікації увіковічення пам'яті загиблих воїнів громади.
 - Вшанування та матеріальна підтримка сімей загиблих.
 - Облаштування алей пам'яті, меморіальних дощок, тематичних виставок. Надання назв вулицям імен загиблих героїв громади.

Проведення щорічних заходів

Дата	Назва події	Формат заходу	Відповідальні	Локація
29 січня	День пам'яті Героїв Крут	Урочисте покладання квітів, уроки мужності, кіноспогад	Відділ освіти, ветеранський простір	Меморіал, школи
20 лютого	День Героїв Небесної Сотні	Мітинг-реквієм, фотовиставка, вечір пам'яті	КЗ «Будинок культури», бібліотека	Площа громади
14 березня	День українського добровольця	Зустрічі з добровольцями, відкритий діалог, показ фільмів	Ветеранський простір, ГО ветеранів	Центр громади
3 травня	День піхоти	Урочисті заходи, військово-патріотичні змагання	Освітні заклади, військкомат	Спортивний майданчик
8–9 травня	Дні пам'яті та примирення	Хвилина мовчання, «Свічка пам'яті», упорядкування могил	Учнівська молодь, волонтери	Кладовище, меморіали
27 травня	День Сил Спеціальних Операцій	Зустріч з воїнами ССО	Відділ освіти, ветеранський простір	Школа

Проведення щорічних заходів

4 червня	День вшанування пам'яті дітей загиблих внаслідок збройної агресії рф проти України	Мітинг-реквієм, фотовиставки, вечір пам'яті вшанування подвигу юних героїв, що загинули в Бердянську 20-25 червня 2023р 16-ти річні Тигран Оганесян і Микита Ханганов	Відділ освіти, КЗ "Будинок культури", бібліотека, ветеранський простір,	Школа, КЗ "Будинок культури"
1 липня	День ВМС України	Онлайн-зустріч з моряками, вікторини	Відділ культури, освітяни	Бібліотека, ветеранський простір
11 липня	День Сил Безпілотних Систем/СБС (Формально не узгоджено)	Зустріч з ветеранами СБС	Відділ освіти, ветеранський простір	Школа
28 липня	День пам'яті закатованих або загиблих у полоні	Хода скорботи, круглий стіл «Правда полону», підтримка родин	Виконком, ветеранські організації	Ветеранський простір
3 серпня	День Повітряних Сил Збройних Сил України	Лекції про Повітряні сили, виставка моделей літаків	Освітні заклади	Школа
23 серпня	День Державного Прапора	Підняття прапора, флешмоб школярів	Відділ освіти	Центральна площа

Проведення щорічних заходів

24 серпня	День Незалежності України	Святковий концерт, марш ветеранів, спортивні турніри	Виконком, ветеранські організації	Центр громади
29 серпня	День пам'яті захисників	Панахида, відкриття стели пам'яті, тематична виставка	Церква, ветеранський простір	Меморіал
6 жовтня	День Сил ТРО	Зустріч з ветеранами ТРО	Відділ освіти, ветеранський простір	Школа
14 жовтня	День захисників і захисниць України	Святкова хода, виставка військової техніки, «Козацькі забави»	Освітня, спортшкола, громада	Спортмайданчик
19 листопада	День ракетних військ і артилерії	Змагання «артилерійська підготовка» (стрільба, дрони)	Молодіжна рада, ветерани	Стрілецький тир
21 листопада	День Десантно-штурмових військ	Спортивний турнір «Сила десанту», показові виступи	Спортклуб, ветерани-десантники	Спортзал
6 грудня	День Збройних Сил України	Концерт-вітання, відзначення військових, виставка «Сила армії»	Виконком, відділ культури	Центр громади
Інші за календарем	Наприклад, війська зв'язку, радіотехнічні інженерії)			
Щорічно (гнучко)	«День Героїв громади»	Вшанування загиблих земляків, вручення відзнак	Виконком, ветеранський простір	Меморіал, школа

- Національно-патріотичне виховання

- Впровадження програми «Уроки мужності» у школах за участі ветеранів та подвигу героїв з Бердянська 2023р.

4 червня в Україні - День вшанування пам'яті дітей, загиблих внаслідок збройної агресії. Цей день встановлений Верховною Радою України, щоб вшанувати пам'ять наймолодших жертв війни та нагадати про страшну ціну, яку платить Україна за свою свободу.

24–25 червня 2023 У тимчасово окупованому Бердянську російські загарбники вбили двох підлітків (<https://tsn.ua/ukrayina/okupanti-po-zviryachomu-vbili-dvoh-pidlitkiv-u-berdyansku-vsi-podrobici-2357185.html>) – 16-річних (<https://tsn.ua/ukrayina/okupanti-po-zviryachomu-vbili-dvoh-pidlitkiv-u-berdyansku-vsi-podrobici-2357185.html>) Тиграна Оганесяна та Микиту Ханганова. Окупанти звинувачували їх у "підготовці диверсії на мелітопольській залізниці". Силовики декілька днів катували Оганесяна та Ханганова.

- Організація гри «Сокіл (Джура)» на рівні громади.

- Проведення патріотичних таборів для дітей та молоді.

Приклад: у 2018 році на Дні Соборності на межі Тернопільської та Хмельницької областей між Ланівецькою та Теофіпольською громадами було прийнято рішення про створення місця для проведення військово патріотичних вишколів для дітей двох областей із залученням дітей Донецької та Луганської області.

В 2018 році Теофіпольською районною радою була виділена територія в лісовому масиві біля села Лисогірка на побудову "Подільсько-Волинської Січі" і вже в в цьому році приймали діточок з двох областей а також з Попасної і Лисичанська Луганської області а також з міста Бахмут Донецької області. З повномасштабним вторгненням Січ почала працювати повноцінно з в'язку з тим що було багато дітей переселенців в західний регіон з префронтової території . В 2025 році було на Подільсько-Волинській Січі був підписаний меморандум між Хмельницькою військовою адміністрацією, Тернопільською військовою адміністрацією, Теофіпольською громадою, Ланівецькою громадою та ГО ДКР про наміри у національно-, військово-патріотичному вихованню підростаючого покоління. За період з травня по теперішній час 2025 року на січі пройшли одноденні, дводенні та триденні вишколи близько 2000 дітей, також проходив фінальний обласний етап Хмельницької області гри Сокіл - Джура. Січ проводить відпочинок та навчання десятиденні для дітей віком з 10 до 16 років з різних куточків України .Цього року уже відпочили та здобули навички 547 дітей. В серпні місяці 2015 проходив вишкіл для пласту Хмельницької області. На Січі працюють кваліфіковані виховникам та інструктори які мають сертифікати та навички.

[Положення про проведення 10-денного військово-патріотичного вишколу](#)

- Організація секції бойового мистецтва запорізьких козаків "Спас" на рівні громади.

Спас – козацький бойовий звичай, система виховання козака. Передавався в козацьких родах від діда до онука. Включає в себе:

- бойове мистецтво запорозьких козаків Спас;
- систему виховання козака-воїна, патріота України;
- систему виживання людини в природі і суспільстві;
- систему духовних знань запорозьких козаків.

[Спас.pdf](#)

- Спільні акції «Живий ланцюг пам'яті», велопробіги та флешмоби.
- Ветеранський простір. Ветеранський простір у громаді виконує 3 функції:

- Меморіально-просвітницька
 - створення музейної кімнати/зали пам'яті;
 - виставки, зустрічі, презентації книжок ветеранів.
- Виховна
 - залучення ветеранів до роботи з молоддю («рівний — рівному»);
 - проведення семінарів, лекцій, тренінгів з історії боротьби за незалежність.
- Соціально-реабілітаційна
 - групи взаємопідтримки для ветеранів і сімей загиблих;
 - курси перекваліфікації, заняття спортом, арт-терапія.

Приклад: Veterans HUB Odesa, Veterans HUB Vinnytsia – центри, де поєднано просвіту, виховання і підтримку ветеранів (<https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/4382>), ([uinp.gov.ua \(https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/4382\)](https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/4382)). (<https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/4382>)

- Молодіжні ініціативи
 - Волонтерські акції в підтримку ЗСУ (ярмарки, збори допомоги).
 - Учнівські/студентські музейні гуртки «Історія нашої громади у війнах».
 - Програма «Молодь і ветерани: діалог поколінь» (спільні табори, квести).

5. Очікувані результати

- Створення системи виховання пам'яті в громаді.
- Поява ветеранського простору як центру пам'яті, виховання й підтримки.
- Підвищення рівня патріотизму серед молоді.
- Соціальна інтеграція ветеранів та визнання їхнього внеску.

6. Джерела фінансування

- Місцевий бюджет (програма підтримки ветеранів).
- Державні субвенції (на нац-патріотичне виховання та ветеранські програми).
- Гранти Міжнародних партнерів (USAID, IREX, British Council).
- Благодійні фонди та громадські організації.

7. Моніторинг і контроль

- Щорічний звіт про реалізацію програми.
- Анкетування молоді та ветеранів щодо ефективності заходів.
- Публічні слухання з представниками ветеранських організацій.

Така програма може бути ухвалена місцевою радою як окремий документ або як частина комплексної «Програми підтримки ветеранів громади».

Рівень культури меморіального вшанування у громаді є те, наскільки свідомо і повноцінно дотримується хвилина мовчання о 09:00 у всіх державних установах, приватних закладах, а також учасниками дорожнього руху, водіями транспортних засобів, та пішоходами.

Концепція розробки єдиної цифрової системи "Супровід"

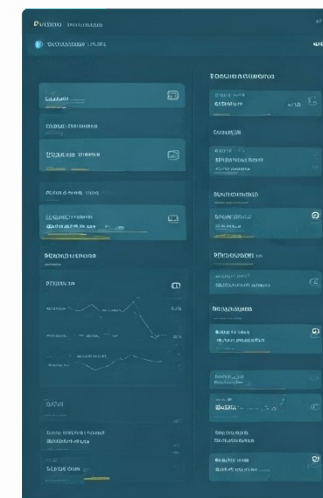
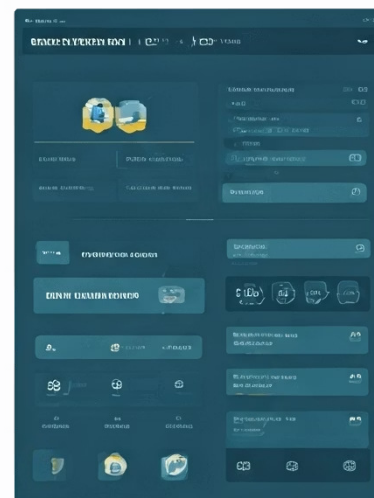
Концепція створення єдиної інтероперабельної цифрової системи для понад 1,3 млн ветеранів України з прогнозом зростання до 4-5 млн (кожен 6-й українець, близько 25% населення країни) з метою забезпечення доступності, ефективності та прозорості послуг. Незалежно від рівня реалізації державного, регіонального чи місцевого.

Наше бачення: створення єдиної інтероперабельної цифрової системи для зменшення часу обробки заявок, зростання задоволеності послугами та сприяння інформуванню, залученню до отримання державних послуг та пільг, реінтеграції, зайнятості та психологічній підтримці ветеранів.

Головна мета: не ветеран шукає послугу, а послуга "йде" до ветерана.

Мета єдиної цифрової системи:

- Інформування та доступ до пільг, медичних і соціальних послуг
- Зручна взаємодія з державою з залученням ресурсів "Дія" та інших державних реєстрів і програм
- Після ідентифікації статусу особи-ветерана система сама генерує пакет послуг у існуючому цифровому полі і у вигляді push-повідомлення надсилає інформацію ветерану
- Забезпечення ефективної роботи, персоналізованого підходу фахівців супроводу ветеранів - віртуальне робоче місце ФСВ
- Залучення місцевого бізнесу, ГО/БФ та ін. суб'єктів до роботи з ветеранами

Основні реєстри в екосистемі

Базові державні реєстри ветеранів та пільг

ЄДРВВ

Головний профільний реєстр
ветеранів (Мінветеранів)

Дія

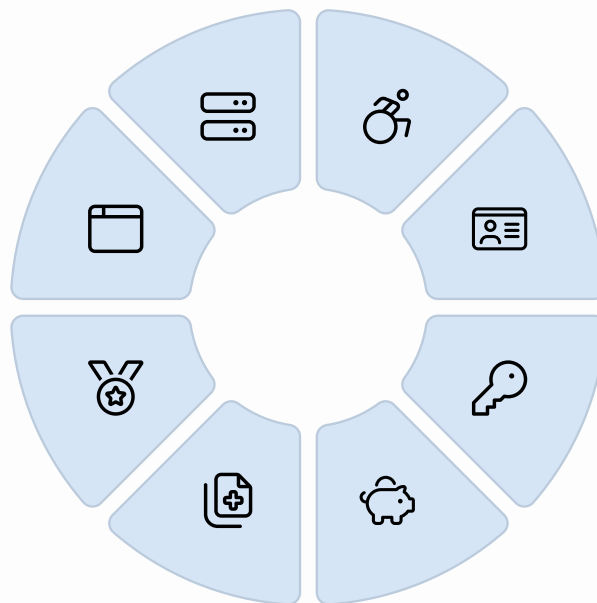
Цифрові документи та доступ до
державних послуг онлайн

Реєстр учасників бойових
дій

Статус та дані про участь в бойових
діях (Міноборони)

Реєстр пацієнтів (eHealth)

Медичні дані та інформація про
отримані послуги охорони здоров'я

Реєстр осіб з інвалідністю

Дані про інвалідність внаслідок
війни (Мінсоцполітики)

ЄДР пільговиків

Інформація про право на пільги

ЄДДР

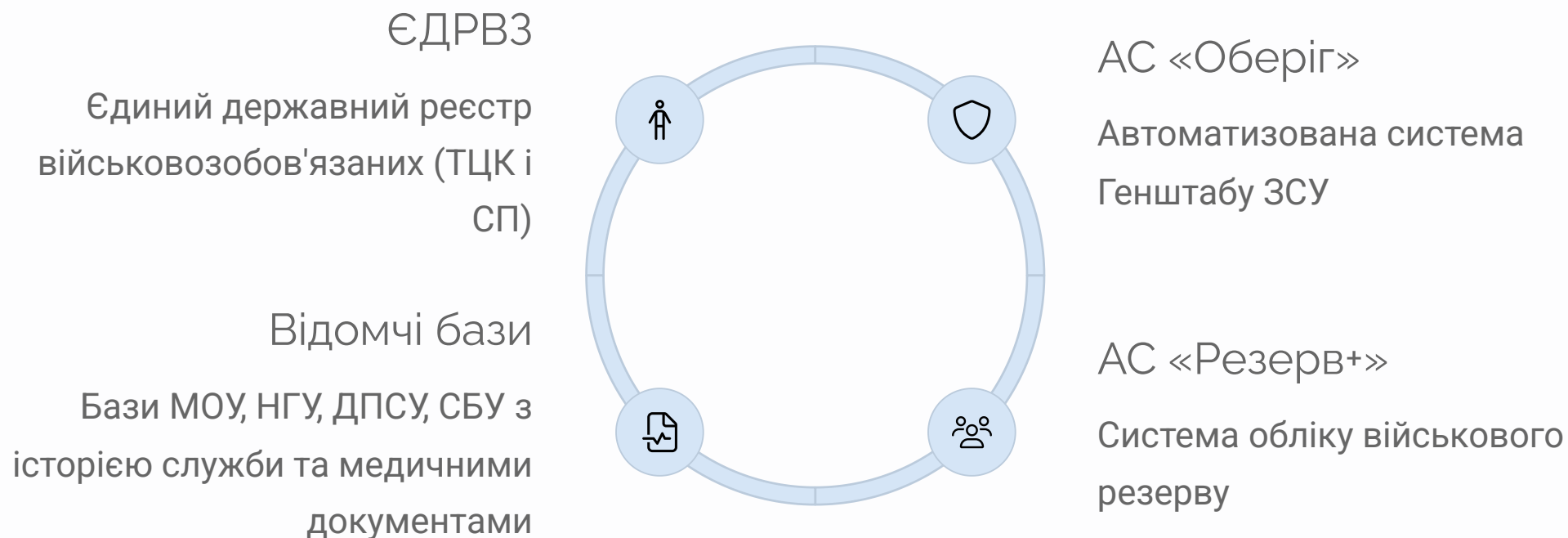
Паспортні дані для верифікації
статусу (ДМС)

Реєстр ПФУ

Стаж, пільговий вік, пенсії

Основні реєстри в екосистемі

Військові реєстри

Трембіта

Система обміну “Трембіта” — це національна децентралізована платформа електронної взаємодії, яка забезпечує безпечний, швидкий та уніфікований обмін даними між державними органами, органами місцевого самоврядування та бізнесом через інтернет

Система «Трембіта» створена на виконання Постанови КМУ від 8 вересня 2016 р. №606 «Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів»

№ 65 від 08.02.2017

№ 411 від 25.04.2018

№ 357 від 10.05.2018

№ 1013 від 14.11.2018

№ 329 від 10.04.2019

№ 700 від 14.08.2019

№ 123 від 05.02.2020

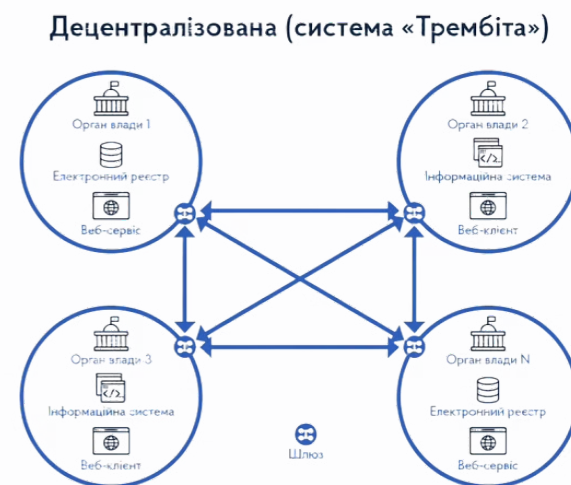
№ 348 від 15.04.2020

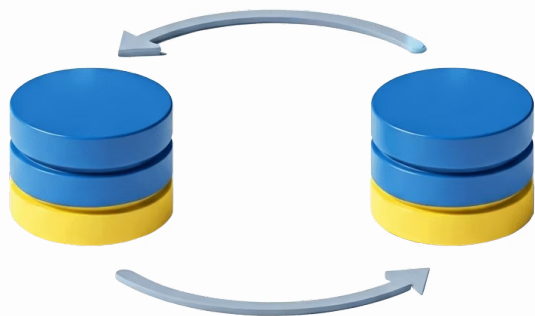
№ 653 від 23.06.2021

№ 1291 від 18.11.2022

№ 38 від 17.01.2023

№ 1351 від 22.12.2023

Мета синхронізації реєстрів

Встановити повну синхронізацію між реєстрами

Обмін даними між державними реєстрами - єдиний інформацій простір.

Створити єдиний профіль ветерана на базі ЄДРВВ

З документами, статусами та історією взаємодії з державними органами.

Забезпечити взаємодію з реєстрами інших відомств

Автоматичний обміну даними через систему "Трембіта".

Забезпечити цифрове генерування послуг ветерану згідно наявної інформації про ветерана

Переваги синхронізації реєстрів

Уникнення дублювання послуг

Єдина база даних замість десятків розрізнених реєстрів.

Підвищення точності та швидкості обслуговування

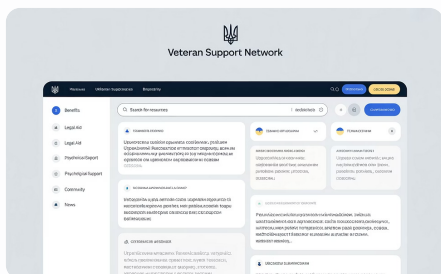
Миттєва перевірка статусів та прав на пільги.

Забезпечення доступу до всіх послуг в одному місці

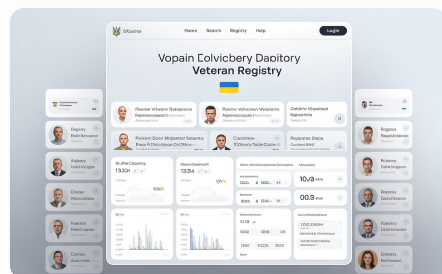
Ветеран отримує статуси, довідки і послуги через єдиний портал.

Ключові стовпи цифровізації

Портал та застосунок "Супровід"

Особистий кабінет, подача заяв, запис до лікаря та інші онлайн-послуги, цифрове генерування послуг, пільг

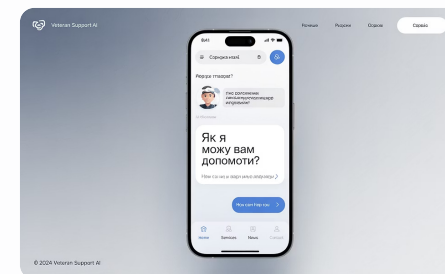
Єдиний електронний реєстр ветеранів

Консолідація даних між Мінветеранів, МОУ, МОЗ, Мінсоцполітики та існуючими електронними реєстрами послуг ветеранам "Дія", "е-ветеран"

Цифровий ID ветерана

Електронне посвідчення для швидкої верифікації статусу

Smart-послуги та ШІ-підтримка

Чат-бот, персоналізовані рекомендації, телемедицина та онлайн-консультації

Переваги для ветеранів та держави

Для ветеранів:

- Економія часу
- Зменшення стресу від бюрократичних процедур
- Цілодобовий доступ до послуг 24/7
- Покращення доступу до психологічної підтримки
- Розширені можливості працевлаштування

Для держави:

- Понад \$5 млн економії бюджету щорічно, без врахування масштабу запитів ветеранів, потенціалу скорочення дублювання між відомствами, додаткової вартості соціальних помилок (затримки, суди, відмови)
- Підвищена прозорість процесів
- Точні аналітичні дані для формування політики
- Зростання довіри до державних інституцій
- Зменшення витрат людино-годин ФСВ

Синхронізація взаємодії між ветераном та ФСВ щодо контролю, стану використання і швидкості отримання державних сервісів, послуг, пільг та статусів.

Необхідні ресурси та партнерства

Команда

- Спеціальна проектна група
- IT-фахівці з розробки та інтеграції
- Спеціалісти з кібербезпеки
- Представники ГО/БФ
- Представники ветеранської спільноти
- Фахівці дотичних державних структурних підрозділів

Державні партнери

- Кабінет Міністрів України
- Мінцифри
- Мінветеранів
- Міністерство оборони України
- Міністерство охорони здоров'я
- Міністерство соціальної політики
- Міністерство молоді та спорту

Приватні партнери

- Компанії України
- Банківські установи
- Рітейлери (для програм лояльності)
- Міжнародні донори та фонди

Що зроблено

Наразі в місті Одеса створено додаток «Я – УБД», який слугує основою для цифровізації процесів належного супроводу потреб ветеранів. Передбачено підключення нових громад і можливість масштабування та автоматизації процесів обслуговування ветеранів. У найближчій перспективі це дасть державі змогу ефективніше виконувати свої зобов'язання, а ветеранам — повною мірою реалізовувати свої права. Йдуть обговорення питання масштабування даного проєкту на теренах Хмельницької області, та удосконалення логіки додатку за принципом "послуга йде до ветерана".